

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLONYE

Megjelenik egyelőre hetenkint egyszer: vasárnap

OMGE évi tagsági díj:

Feliratkozók, bér	200 holdig	15 pengő
	500 "	30 "
	1000 "	60 "
	2000 "	90 "
	3000 "	120 "
	ezes felett	150 "

Részvénytársaságok, szövetségek, vállalatok 90 P
Egyéb tagok részére évi tagdíj --- 10 "
OMGE postatakarékpénztári csekkiszámja száma: 10.393

Lappódíj OMGE-tagoknak:
Negyed évre 12 pengő, fél évre 22 pengő, egész évre 40 pengő

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt

A kiadásért felelős:

Mutsebenbacher Emil dr.,
az OMGE ügyvezető-igazgatója

Felelős szerkesztő: Dörsehug Tibor
Segéd-szerkesztő: Vermes András

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: 187-951
Kiadóhivatal: Budapest, IX., Úlló-ut. 23. Telefon: 189-932

Kifizetési árak:

„Rádióna gazdasági előadások” című füzetek egyrész

Belföldre		Külföldre	
OMGE tagoknak:		OMGE tagoknak:	
Negyed évre	12 pengő	Negyed évre	15 pengő
Fél évre	22 "	Fél évre	28 "
Egész évre	40 "	Egész évre	52 "

Előfizetőknél:		Külföldieknek:	
Negyed évre	16 pengő	Negyed évre	19 pengő
Fél évre	30 "	Fél évre	36 "
Egész évre	56 "	Egész évre	68 "

Postatakarékpénztári csekkiszámja száma: 26.576

Lámpafényenél.

II.

Egyik estén Gratz Gusztáv dr. „Ungarisches Wirtschafts-Jahrbuch” című németnyelvű évkönyvének 1943. évről szóló XIX. évfolyama került a kezembe, amely ugyan már karácsony előtti jelent meg, de mindaddig, sajnós, nem volt időm az áttanulmányozására. Amidőn a 430 lapra terjedő festes kötetet kezembe vettem, az volt az első gondolatom, hogy ime, ez is azok közé a könyvek közé tartozik, amelyek a háborús viszonyok következtében kénytelenek voltak lényegesen eltérni eredetileg kitűzött céljuktól és rendeltetésüktől. Több évvel ezelőtt, t. i. úgy jellemeztem Gratz Gusztáv dr. németnyelvű évkönyvének akkori évfolyamát, amelyet rövid idővel később angolnyelvű kiadás is követett The Hungarian Economic Year Book címen, hogy kitűnő szerkesztőjük idegennyelvű évkönyveivel mintegy kirakati ablakot rendez be és tár a magyar viszonyok iránt külföldön érdeklődő gazdasági szakemberek elé, hogy gondosan összeválogatott, hiteles és áttekinthető statisztikai és egyéb adatainak anyagával hű képet adjon gazdasági életünk minden egyes közérdekű részletéről.

Bezeg most tömörked akadály tudott e célkitűzés gyakorlati megvalósítása elé, mert hiszen a más esztendőben teljes őszinteséggel és áttekinthetőséggel feltárt adatoknak jelentős része a hadititkok sorába került, más adatoknak sajtó útján való nyilvánossághozatalát pedig állami érdekből a sajtóellenőrzés nem engedheti meg. Gratz Gusztáv dr. meg is írja idej évkönyvének előszavában, hogy az 1942/43. gazdasági év teljes egészében a háborús kérdések megoldásával foglalkozott és a rendelkezésére álló anyagot az egyes tanulmányok szerzői a háborús viszonyokhoz és érdekekhez alkalmazkodva törekedtek feldolgozni. Az évkönyv tehát — eredeti célkitűzésének megfelelően — továbbra is megmaradt a magyar gazdasági élet fontosabb eseményeit jellegzetesen összefoglaló kirakatnak. Sőt emellett a háborúról valamikor a békés gazdálkodásra leendő visszaférrrel kapcsolatos kérdéseket is felőleli és még az előző évfolyamoknál is fokozottabb mértékű figyelmet szentel a szociális kérdések és a szociálpolitika ezidőszori magyarországi állásának.

Az évkönyv szerkesztője azzal biztatja olvasóit, hogy az önhibáján kívül kimaradt hadi gazdasági adatokat majd a háború után kiadandó évfolyamában fogja pótolni, de a mostani XIX. kötetéről is megállapíthatjuk, hogy a sok felmerült akadály

főlyenes leküzdésével az ötödik háborús esztendőben is olyan évkönyvet sikerült a szerkesztőségnek összeállítania, amellyel bátran léphetett az érdeklődő belföldi és a nagyon megcsappant külföldi közvélemény elé.

Mint évről-évre szoktuk, most is soravesszük az évkönyvek közel két évtizedes gyakorlati folyamán kialakult irányelvek és beosztás szerint egymást követő cikkeket, amelyek közül nem egy rendkívül tartalmas és tömör tanulmányt tekinthetünk a maga tárgy körében, úgy hogy az évkönyv olvasói a legkiválóbb szakemberek tájékoztatójának a legalaposabb szak- és tárgyismerettel gazdasági életünk minden egyes részletéről, valamint a gazdasági életünk mozgó és irányító legfőbb célkitűzéseiről és vezető szempontokról. Az általános politikai helyzetkép vázolásának az évkönyv szerkesztője mindössze harmadfél oldalt szentel, de annál több hely jut az egyes gazdasági szakkérdések megvilágítására. A bevezető tanulmányt vitéz Surányi-Unger Tivadar dr. egyetemi tanár írta hazánk bekapcsolódásáról a világgazdasági helyzetbe. Ennek során összehasonlítja az egyes háborús, valamint nem hadviselő és semleges országok áralakulását, Magyarország külföldi követeléseit és tartozásait, majd megállapítja, hogy a 40-es évek elején külkereskedelmi mérlegünk ismét kiviteli többletet mutat fel a megelőző évek behozatali többleteivel szemben, minél fogva hazánk adós államból hitelező orszaggá alakult át, persze anélkül, hogy a régebbi időből származó tökezhányóssága enyhült volna. Ennek következtében a magyar közgazdaság kétségtelenül nagyon nagy áldozatot hozott azzal, hogy, habár a trianoni békeparancsal erőszakosan elszakított ősi magyar területek egy részének visszacsatolása erősen fokozta a beruházási tökérszükségleteket, Magyarország mégis hitelezte szövetséges társainak az ellátásukhoz szükséges mezőgazdasági és ipari termékeket. A háború után természetesen mihamar vissza kell kapnunk e követeléseinket, mégpedig elsősorban olyan nyersanyagokba, félgyártmányokban és készgyártmányokban, amelyek jelenlegi adósainknak rendelkezésére állanak és a belföldi termelési folyamat erőteljes fellendítéséhez szükségesek.

A következő tanulmány szerzője Navratil Akos tudós egyetemi tanár, aki az átmenetgazdálkodás legfontosabb kérdéseiről tájékoztatja tíz pontban az évkönyv olvasóit. Kifejti az átmenetgazdál-

TARTALOM:

- Lámpafényenél. II. (M. E. dr.)
Szalmatrágyás vetélszorgok termései. (Westsik Vilmos.)
A tejfelcselezés módszereinek javítása. (Csukás Zoltán dr.)
Válasz Párty Adolt Iván „Hozzászólás”-ára. (Hámsory Dezső dr.)
Törvények és rendeletek.
Könyvismertetés.
Gazdasátsadalmi mozgalmak.
Növénytermesztésünk jövő kérdései. (Kemendy József.)
Megjelenik az új vágómárha-igénybevételi rendelet.
Az OMGE hivatalos közleményei.
Valamennyi szakosztály együttes gyűlése.
Az állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály gyűlése.
A mezőgazdasági ipari és kereskedelmi, valamint a földművelési és növénytermesztési szakosztály és a minőségi gabonatermesztési bizottság együttes gyűlése.
A lényegesen bizottság gyűlése.
A szociálpolitikai bizottság gyűlése.
Az országos mezőgazdasági kiállítás és tenyésztéstudás rendező bizottságának gyűlése.
Vegyes közlemények.
Oktober időjárása. (Kullit István.)
A gabona- és terményipiac helyzete.
Állatpiaci ezemle.
Tözségi kereskedelem.
Melléklet: Rádióna Gazdasági Előadások XVI. évfolyamának 30. száma. (A fiatal állatok betegségei. Marcsi Árpád dr.)

kodás fogalmát és összefüggését a kónyszergazdálkodással, utal az egyes nagyhatalmaktól a háború utánra tervbe vett gazdasági tömbökre, az átmenetgazdaság ár- és pénzügyi szükségleteire és feladataira, a nyersanyagellátás, a termelés és a hitelpolitika megoldandó kérdéseire, végül pedig a háború után előreláthatólag bekövetkező munkanélküliség leküzdése érdekében szükséges munkakalkuláció megteremtésére. Ilyen módon a háborút követő átmenetgazdasági időszak elteltével nagyobb rázkódás nélkül érheti el, szerző szerint, minden ország a gazdasági egyensúly helyreállítását és a békegazdálkodásra való visszatérést.

Magyar Zoltán dr. egyetemi tanár, az állam, közgazdaság és védőerő, mint a nemzeti erőfejlesztés hármas szervezeteinek összefüggéseit és kölcsönhatásait fejtegeti és rámutat arra, hogy Magyarországon már eddig is létesültek olyan hatósági szervek, amelyek az állami és a gazdasági élet együttműködésének szorosabbá tételét biztosítják (gazdasági csúcsminiszteri állás és közellátásügyi minisztérium, ipari anyagihivatal, a gazdasági érdekképviseletek fokozott bevonása a gazdasági igazgatásba, stb.). A szerző szerint azonban ez a fejlődés még nem ért véget. Fgyrészt a gazdasági életnek az állami közigazgatási szer-

MERITOL

Biztosítsa

jövő évi arzenes permetezőszer szükségletét a

mielőbbi megrendelésével.

Magyar Mezőgazdák Szövetsége növényvédelmi osztálya
Budapest, VI., Eötvös-u. 25/a.

Mai számunk 26 oldal

E szám ára 1-40 pengő

K ÉVFOLYAM.

SAPÁGY-KEPVISELET
ES TÁRSASÁG
PRÁTER-UTCA 22
BUDAPEST

szereződéses magtermelésre!
111
magtermelő,
Tel.: 181-453, 387-174.

ector
Emag Superior, vas-
24 HP, 220/380 váltó-
nyomtornal. eladó.
Chicago
iklon nélkül. eladó.
Postafiók 19.
101

-25 LE

INES

mes munkagépe.
művelő- és von-
nyú kaszáló- és
üzembentartja
gépeket is.

R R.-T.

2. TEL.: 125-210

elős vezető: Wessely Károly

1942/43. évi gazdasági viszonyainkról olvasóközön-
sége elé, amely az adott lehetőségekhez képest a
legteljesebb, a legtartalmasabb és a legmegbízha-
tóbbról. Amennyivel csökkent a háborús viszonyok
következtében a XIX. évfolyam külföldi olvasói-
nak száma, bizonyára ugyanolyan mértékben
emelkedik e hosszú időn keresztül jól bevált év-
könyv iránt az érdeklődés a belföldön, mert hi-
szesen bevallhatjuk, hogy vajmi gyakran szüksé-
günk van magunknak is egy-egy adatra vagy ösz-
szefoglaló tájékoztatásra egyes belföldi gazdasági
kérdésekben. Az az irodalmi kirakat, amelyet
Gratz Gusztáv dr. avatott kézzel és elsőrendű szak-
ferfiak közreműködésével olyan szemléltető és
tanulságos módon rendezett be a magyar köz-
gazdasági viszonyokról: az idén talán kevesebb
külföldi szemlélőt fog magához vonzani, de bizo-
nyára sok gazdasági kérdések iránt érdeklődő ma-
gyar embernek lesz sűrűn forgatott és sok eset-
ben hasznos tájékoztatást nyújtó kézikönyvévé.
Az évkönyv félváson kötésben 30 pengőért
rendelhető meg a kiadóhivatalban: Budapest, II.
Marcibányi-tér 12., vagy a Gergely-féle könyv-
kereskedésben: V., Dorottya-utca 2., vagy a
„Patria” R-T. könyvkereskedésben: IX., Üllői-út
23. szám.
M. E. dr.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Surányi János dr.

**Szalmatrágyás vetésforgók
termései.**

Írta: Westsik Vilmos gazdasági szaktanár.

A szalmatrágyázás nagy szerepet játszik a
gyenge homoktalajok megjavításában és jelentő-
sége a jövőben még növekedni fog. Különösen a
Duna-Tiszaközén nem hanyagolható el a szalma-
trágyázás a nagyon sűrű és „édes” természetű
futóhomokokon, ahol eleinte a fehér somkóró sem
képes kellő erőre vergődni, míg útját megfelelő
szalmatrágyázással nem egyengetjük. A tisztántúli
homokvidéken viszont a túlságosan száraz tavaszi
szélviharok a homokdombokon kisodorják homok-
elhordással a csillagfürtmagot, vagy pedig a már
kikelt fiatal csillagfürtnövényt homokveréssel
tönkreteszik. Így tehát egyes homokdomboldala-
kon egész foltok kimaradnak a csillagfürt homok-
javító hatásából. Ezt a beállott hiányt pedig
csak szalmatrágyázással tudhatjuk kipótolni.

A nyiregyházi homokjavító kísérleti gazdaság-
ban 1929 őszén beállított 15 homokjavító veté-
sforgó közül 4 volt szalmatrágyás és ezek mind-
egyike 2 táblára volt beosztva, külön-külön veté-
sforgóval. Az 1941. év óta azonban a szalmatrá-
gyás vetésforgókat is 3 táblára osztottuk be és 3
növényi sorrenddel éppen úgy, mint a zöldtrágyás
vetésforgóinkat.

Az 1941. évben végrehajtott új beosztás szerint
a IV. számú vetésforgónk versenyzik az V. szá-
mával, vagyis ennek ellenőrzője. A VI. számú
vetésforgónk viszont versenyben áll a VII. szá-
mával és így ez a kettő is egymással ellenőrzője.

A IV. számú vetésforgónk új beosztása a kö-
vetkező: áll 3 táblából, amelyeken a növények az
alábbi sorrendben követik egymást: 1. Rozs, adunk
alá kat. holdankint 20 q nyersszalmát, továbbá
100 kg Pétí Sót, 100 kg szuperfoszfátot és 40 kg
kálisót; 2. burgonya, adunk alá kat. holdankint
100 kg Pétí Sót, 200 kg szuperfoszfátot és 40 kg
kálisót; 3. rozs, trágyázás nélkül. Ebben a veté-
sforgóban a termések kat. holdankint a következően
alakultak: 1941-ben adott az 1. sorrendű rozs 1220 q
szemtermést, a 2. sorrendű burgonya 6520 q-t, a
3. sorrendű rozs 818 q-t. Az 1942. év folyamán ter-
mett az 1. sorrendben 1172 q rozs, a 2. sorrendben
4050 q burgonya és a 3. sorrendben 804 q rozs. Az
1943. év termése az 1. sorrendben 1008 q rozs, a 2.
sorrendben 75 q burgonya és a 3. sorrendben 804 q
rozs szemesen.

Az V. számú vetésforgónk új beosztásában
ugyanesak 3 táblából áll, amelyekben a növények
a következő sorrendben követik egymást: 1. Rozs,
adunk alá kat. holdankint 65 q nitrogénműtrágyá-
val kiejesztett és 4 havi erjedésen átment közép-
érett szalmatrágyát, továbbá 40 kg Pétí Sót, 100
kg szuperfoszfátot és 40 kg kálisót. Ez a rozs a
100 kg Pétí Só adagját úgy kapja meg, hogy
a részére járó 20 q nyersszalmát kiejesztjük 60 kg
Pétí Sóval szalmatrágyának és 40 kg Pétí Sót ki-
szórunk a rozsra tavasszal március folyamán. 2.
Burgonya, adunk alá kat. holdankint 100 kg Pétí
Sót, 190 kg szuperfoszfátot és 40 kg kálisót. 3.
Rozs, trágyázás nélkül. Ez a vetésforgó kat. hol-
dankint az alant elsorolt termésekkel szolgált:
1941-ben termett az 1. növényi sorrendben 1256 q
rozs, a 2. sorrendben 6120 q burgonya és a 3. sor-
rendben 1048 q rozs. Az 1942. évben adott az 1. sor-
rendű rozs 1304 q szemtermést, a 2. sorrendű bur-
gonya 7350 q-t és a 3. sorrendű rozs 816 q szemter-
mést. Az 1943. évben pedig termett az 1. sorrend-
ben 1246 q rozs, a 2. sorrendben 102 q burgonya és
a 3. sorrendben 1022 q rozs.

A VI. számú vetésforgónk új beosztásában 3
táblát kapott, amelyeken a növények egymásutáni
termesztése az alábbi sorrendben történik: 1. Rozs,
adunk alá kat. holdankint 150 q szalmatrágyát,
amelynek szalmáját műtrágyák igénybevétele nél-
kül csak vízzel erjesztjük ki. Ezenkívül kap ez a
rozs kat. holdankint 100 kg Pétí Sót, 100 kg szu-
perfoszfátot és 40 kg kálisót. 2. Burgonya, adunk
alá 100 kg Pétí Sót, 100 kg szuperfoszfátot és 40 kg
kálisót. 3. Rozs, trágyázás nélkül. Ebben a veté-
sforgóban a termések kat. holdankint a követke-
zően alakultak: 1941-ben termett az 1. sorrendben
1562 q rozs, a 2. sorrendben 6720 q burgonya és a
3. sorrendben 1460 q rozs szemesen. Az 1942. évben
pedig termett az 1. növényi sorrendben 1342 q
rozs, a 2. sorrendben 10050 q burgonya és a 3. sor-
rendben 962 q rozs szemesen. Az 1943. év termése
pedig a következő: az 1. növényi sorrendben 1344
q rozs, a 2. sorrendben 11550 q burgonya és a 3.
sorrendben 1220 q rozs szemesen.

A VII. számú vetésforgónk ugyanek 3 táblá-
ból áll, amelyeken a növények az alábbi sorrend-
ben követik egymást: 1. Rozs, adunk alá 150 q
szalmatrágyát, amelynek szalmáját műtrágyák
igénybevétele nélkül csakis vízzel erjesztjük ki.
Egyébként ez a rozs közvetlenül sem kap semmi-
féle műtrágyát. 2. Burgonya, trágyázás nélkül. 3.
Rozs, trágyázás nélkül. Ennek a vetésforgónak a
termései kat. holdankint a következően alakultak:
1941-ben termett az 1. növényi sorrendben 776 q
rozs, a 2. sorrendben 5920 q burgonya és a 3. sor-
rendben 860 q rozs szemesen. Az 1942. év termése
az 1. növényi sorrendben 892 q rozs, a 2. sorrend-
ben 57 q burgonya és a 3. sorrendben 1036 q rozs
szemesen. Az 1943. évben volt a termés az 1. növé-
nyi sorrendben 922 q rozs, a 2. sorrendben 4950 q
burgonya és a 3. sorrendben 1020 q rozs szemesen.
Összehasonlítás kedvéért felemlitem, hogy a tel-
jesen trágyázatlan I. számú, úgynevezett „parla-
goltató” vetésforgónkban termett az 1943. évben
kat. holdankint 640 q rozs szemesen és 3786 q
burgonya.

Ha már most összehasonlítjuk a négy veté-
sforgó háromévi eredményeit, úgy a következő ta-
nulságok vonhatók le: az IV. és V. számú veté-
sforgók terméseredményei igazolják, hogy a kiej-
esztett szalma, vagyis a szalmatrágya jobb ter-
méseredményt biztosít, mint a nyersszalma. A
IV. számú nyersszalmás vetésforgó ugyanazt a
műtrágyát kapja, mint az V. számú, mégis utóbbi-
nak vannak jobb termései. Mindkét vetésforgó
egyforma tőkével dolgozik, mégis a szalmatrá-
gyás V. számú vetésforgó nagyobb kamatozatot hoz
befektetett tőkéje után. De a IV. és V. számú
vetésforgók terméseredményeinek összehasonlítás-
ából kitűnik az is, hogy a kiejesztett szalma, te-
hát a szalmatrágya jobb és tartósabb homokjavi-
tást eredményez, mint a nyersszalma. Ezt igazolja
a két vetésforgó 3. növényi sorrendje, amelyben a

trágyázatlan rozs az V. számú szalmatrágyás
vetésforgóban nagyobb terméseket adott, mint a
IV. számú nyersszalmás vetésforgóban.

A VI. és VII. számú vetésforgóban műtrágya
nélkül, tehát pusztán csak vízzel kiejesztett szalma-
trágyát alkalmazunk egyforma mennyiségben
és pedig olyan adagban, mint az a gyakorlati élet-
ben rendes istállótrágyázásnál szokásos. Azonban
a VI. számú vetésforgó termései lényegesen na-
gyobbak, mint a VII. számúé. Így ezek a termések
arról tanuskodnak, hogy nagyon is kifizető és
ajánlatos is kellő műtrágyát alkalmazni. Mű-
trágya nélkül a csak vízzel kiejesztett szalma-
trágya homokjavító képessége nagyon szerény és
a homokjavítás csak lassan halad előre. Számadá-
sunk szerint a VII. számú vetésforgó tőkebefektetése
csekély, de viszont csekély a tiszta jövedelem
is. Ezzel szemben a VI. számú vetésforgónak a
műtrágyákba befektetett tőkéje nagy, de viszont
nagy a tiszta jövedelme is. Ez a vetésforgó minden
évben nagy tiszta jövedelmet adott. Ez okból
ez a vetésforgó mindenütt ajánlható, ahol a kellő
tőke rendelkezésre áll. Hogy ez a megállapításunk
gyakorlati értékű, azt igazolja kísérleti gazdasá-
gunk számadása. Ugyanis az 1942. évben a jövede-
lem kat. holdankint a következően alakult: a IV.
számú vetésforgóban a bevétel 43612 P, a kiadás
37633 P és így a tiszta jövedelem 5979 P. Az V.
számú vetésforgóban a bevétel 60553 P, a kiadás
44114 P és így a tiszta jövedelem 16439 P. A VI.
számú vetésforgóban a bevétel 76538 P, a kiadás
57271 P és így a tiszta jövedelem 19267 P. A VII.
számú vetésforgó bevétel 59581 P, kiadása 45170
P, ennek alapján a tiszta jövedelem 5411 P. Ilyen
arányú volt a tiszta jövedelem a négy vetésforgó
között minden évben. Ez okból a rövidség kedvé-
ért mellőzhetek vélem a sok év jövedelmi szá-
mainak elősorolását. A VII. számú vetésforgónk
jövedelmének összehasonlítása érdekében csupán
annyit említek fel, hogy az I. számú trágyázatlan
vetésforgóban kat. holdankint 1772 pengő volt a
ráfizetés. Tehát hiába csekély a befektetés az I.
számú vetésforgóban, tiszta jövedelem még sem
mutatkozott, mert aránylag kicsinyek a termések
a mai kiadásokhoz mérten az I. számú vetésfor-
gónkban.

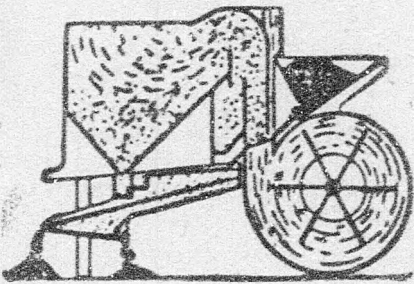
Növénytermesztési szempontból a legérdekesebb
tünet észlelhető a VII. számú vetésforgóban, ahol
a 3. sorrendű trágyázatlan rozs minden évben
nagyobb termést adott, mint a közvetlenül szalma-
trágyázott 1. sorrendű rozs. Miután ez a jelenség
következésként mutatkozott nemcsak a legutóbbi
három évben, hanem az előző években is, nyilván-
való, hogy ezt a természet törvényének kell tekin-
tenünk. Ez pedig úgy szól, hogy a műtrágya nél-
kül kiejesztett szalmában a szénhidrátok még
mindig túltengenek a nitrogénnel szemben, és így
az ilyen minőségű szalmatrágya a talajba jutva,
még további erjedési kiegyenlítődésnek van alá-
vetve. Ez oknál fogva az ilyen minőségű szalma-
trágya alkalmazásának első évében még nem fejt
ki teljes értékű hatást, hanem csak a következő
években. Azonban még az ilyen pusztán vízzel kiej-
esztett szalmatrágyának is a homokjavító hatása
elég jó és minden esetben tartósabb jellegű, mint
a nyersszalmáé. Másrészt még mindig jövedelme-
zőbb, mint a parlagoltatás.

Ha négy vetésforgó burgonyaterméseit vesszük
beható vizsgálat alá, úgy nagyon szembetűnő,
hogy a műtrágyázásban részesülő IV., V. és VI.
számú vetésforgókban az 1943. évi burgonya ter-
mése feltűnően növekedett a száraz időjárás elle-
nére. Ezzel szemben a műtrágyázásban nem része-
sülő VII. számú vetésforgóban az 1943. évi bur-
gonyatermés nem fokozódott, hanem csökkent.
Mármint az a kérdés, mi lehetett az oka az 1943.
évi burgonyatermés feltűnő nagyságának?

Mielőtt az okot kifejténém, elsősorban nézzük
azt az évi csapadékot, amely a burgonya rendelkezésére
állott. Így 1940 október 1-től 1941 szeptem-
ber 30-ig az egy évi csapadék 823 mm volt. Tehát
ezt élvezte az 1941. évi termésű burgonya. 1941 ok-
tóber 1-től 1942 szeptember 30-ig terjedő időszak

TRIUMPHATOR

vetőmagtisztító és osztályozógép
kézi és erőhajtásra

Kizárólag kapható:

KÁLMÁN JÓZSEF

MŰSZAKI ÉS GÉPKERESHEDŐ
BUDAPEST, V., KÁLMÁN-U. 14. Telefon: 114-066, 317-189
Üzletnyitóm: MEDICAGÉP

az összes terményeket és
aprómagvakat tökéletesen
tisztítja és osztályozza.

ényt!

ban az egy évi csapadék 590 mm volt, amelyet az 1942. évi termésű burgonya „élvezett”. 1942. október 1-től 1943. szeptember 30-ig terjedő időszakban pedig az egy évi csapadék 448 mm volt. A burgonya termése döntő befolyású a június és július havi csapadék. Nézzük mármint, hogy a havi csapadék mennyi volt a jelzett két hónapban? Az 1941. év június havában a csapadék 81 mm, július havában 197 mm volt, 1942. június havában 92 mm és július havában 59 mm esett, 1943-ban pedig az eső június havában 88 mm és július havában 70 mm volt.

Az 1943-as gazdasági évben kevés volt a csapadék, azonban a korai és középerésű burgonyafajtákra vonatkozó legfontosabb időszakban, nevezetesen június és július havában bőséges csapadék volt. Márpedig az eddig elősorolt négy vetésgörög burgonyája középerésű fajta, nevezetesen „Ella” volt. Így tehát a döntő oka annak nem a csapadékban keresendő, hogy az 1943. évi burgonya termése feltűnően jobb volt, mint az előző években.

En az 1943. évi burgonya feltűnő termésnövekedését a következő okokban vélem: az eddigi években a Péli Sót az első kapálás előtt felülszórattam és bekapáltattam. Tehát vártam a Péli Ső kiszórásával addig, amíg a kiesirázott burgonya a homokot meg nem fogta, mivel homokjavító vetésgörög futóhomokdombomban vannak, ahol a tavaszi szélviharok alkalmával igen nagy a homokelhordás és a homokverés.

Az 1943-as év azonban Nyíregyházán rendkívül száraz volt január 1-től egészen május 25-ig. Az 1943. évi rendkívül száraz és hideg tavaszi időjárás nagy hátrányait tapasztalva, elhatároztam, hogy a Péli Ső teljes adagját, vagyis a kat. holdankinti 100 kg-t a burgonya vetésgörög elött kiszóratom és utána alászántatom. A Péli Ső kiszórását és alászántását március 24-én végeztük és utána elültettük a burgonyát az eddig leírt négy vetésgörögben március 30-án.

A kikelt burgonya 1943 tavaszán rendkívül sokat szenvedett a homokveréstől. Valóságos orkán dühöngött 7 napon át éspedig május 15-től 21-ig egyfolytában. Ez a szélvihar annyira száraz volt, hogy évek óta nem tapasztalt súlyos homokveréseket okozott a homoki vetésekben. A kísérleti gazdaság burgonyáját annyira leperzseltte ez a homokverés, hogy semmi lombja nem maradt. E 7 napi szélvihar után éppen május 23-án kezdte meg kísérleti gazdaságunkat Kreybig Lajos dr. kísérletiügyi főigazgató, Hank Olivér mezőgazdasági kamarai tanácsos és Juhász József kamarai titkár. Valamennyien esodálokztak a szokatlan súlyos homokverésen és semmi reményük nem volt, hogy ez a burgonya helyrejöhesse. Jött azonban a esoda május 25-én és ettől kezdve július 23-ig bőséges volt a csapadék, tehát 2 hónapon át. Ezalatt a burgonyánk annyira helyrejött, hogy a július 23-tól augusztus 30-ig bezárólag tartó 5 heti szárazság és nagy hőség ellenére igen jó átlagterméssel fizetett. Ugyanis a futóhomokdombjainkon lévő összes burgonyakísérlet vetésterülete 12 kat. hold volt, amelyen összesen 110478 q „Ella” fajta burgonya termelt és így 1 kat. hold üzemi átlaga 9206 q volt. A trágyázatlan I. számú vetésgörögben a burgonya termése 3786 q volt és a zöldtrágyázott burgonyák közül a legnagyobb termés 120 q volt kat. holdankint.

Az eddigi években a zöldtrágyázott vetésgörögök burgonyatermése mindig fölényben volt a szalmatrágyázottakkal szemben. Ez évben azonban a szalmatrágyás vetésgörögök burgonyatermése nagyon is eltérte nyomult, sőt felülmúlta egyes zöldtrágyás vetésgörögökét. Mindezt én a Péli Sónak tulajdonítom, mert hiszen homoki vetésgörögökben a burgonya a Péli Sőt csakis a szalmatrágyás vetésgörögökben kapja meg.

De alátámasztja ezt a véleményemet a négy szalmatrágyás vetésgörögök közül a VII. számú, amely semminemű műtrágyázást nem kapott. Itt nemhogy nőtt, hanem inkább csökkent az 1943. évi burgonyatermés az előző évekkel szemben.

Hangsúlyoznom kell, hogy a Péli Ső kedvező hatását csakis az adott szuperfoszfáttal és kálicsival karöltve fejthette ki, mert hiszen az egymagában adott Péli Ső könnyen előidézhetne volna a túlsúlyos nitrogén közismert káros hatását. Azonban szuperfoszfáttal és kálicsival együtt adva a Péli Ső elősegítette a homokveréssel agyonanyaragott burgonya gyors megerősödését a bőséges június és július havi csapadék segítségével, úgyhogy az az augusztus havi nagy hőség bekövetkezésekor már befejezte teljes kifejlődését és esután az érlelési folyamatok maradtak még hátra augusztus havára. Ilyen módon vélem lehetségesnek, hogy burgonyatermésünk gumói várakozáson

felül szépen fejlettek voltak. A Péli Ső nitrogénje gyorsabb hatású, mint a zöldtrágya és ennek tulajdonítom, hogy szalmatrágyás vetésgörögök az 1943. évi burgonyatermésben annyira előnyömltek, mert ebben az évben nagyon fontos volt, hogy a súlyos homokveréssel agyonanyaragott burgonya gyorsan kipótolja a szövetében elszervezett roncsolásokat és gyorsan kifejlődjék, mielőtt az augusztus havi nagy forróság bekövetkezett.

A leírt kísérletből levonható az a tanulság is, hogy fejlődésben lévő növényzetnél nem hiba, sőt csak előny még homokon is, ha a Péli Sőt mélyebben bekeverjük a talajba, vagyis alászántjuk, különösen száraz évben. A nitrogén könnyen mozog lefelé, különösen laza homokon. Ha azonban termőréteget elfoglalja az élő növény gyökérzete, úgy a lefelé mozgó nitrogén nem vész kárba, sőt előnyösen érvegyesül az élő növény révén. Ez vonatkozik a tavasszal elvetett, vagy elültetett növényekre.

Egészen más a helyzet az őszi veteményeknél. Ezeknél a gyökér december elejétől március elejéig nyugvó állapotban van és így nem képes kihasználni a lefelé mozgó nitrogént, sőt azt sem, amely környezetében van. De tapasztaljuk is, hogy homokba az őszi gabonafélék alá ősszel adott Péli Ső még a talaj felületére szórva sem érvegyesül jól, ha kelletténél nagyobb az adagolás. Ezt világosan megmagyarázzák kísérleteink. Mi már 10 év óta kísérletezünk a Péli Ső mindenféle adagolásával, de legjobban bevált az a módszer a szabósi homoktalajokon, ha 100 kg Péli Ső-adag esetén, búza, vagy rozs alá 40 kg-ot kiszórtunk ősszel, 30 kg-ot március elején és 30 kg-ot pedig március végén. Kisebb, vagyis 60 kg-os adag esetén leghelyesebbnek bizonyult az egészet csak tavasszal kiszórni, tehát 30 kg-ot március első és 30 kg-ot március második felében. Tavasszi gabonafélék, vagy kapások alá azonban az egész adagot egyszerre kiszórhatjuk és mélyebben bedolgozhatjuk a talajba.

Az eddig leírt kísérletekből világosan látható az is, hogy a szakszerűen trágyázott homok hamar kihever minden bajt és rossz időjárás esetén is jó eredménnyel fizet. Ezzel szemben a sovány, trágyázatlan homok kétszeresen megszenved az időjárás viszonyosságait és így gyenge termést ad.

SZARVASMARHATENYÉSZTÉS ÉS TEJGAZDASÁG.

Rövidítve: Csukás Zoltán dr.

A tejelésellenőrzés módszereinek javítása.

Írta: Csukás Zoltán dr.

A tejellenőrzés a törzskönyvelés segédintézménye és az egyedi takarmányozás alapja. Az a fontos feladata, hogy a törzskönyvbe jegyzendő értékmérő tulajdonságok egyikéről: a tejelékenységről adatokat szolgáltatson. S az a másik célja, hogy a termelés érdemén egyedileg részletelhesük táplálékban állatainkat. Alkalmat szolgáltat még arra, hogy a fogyasztás és a termelés értékszámainak egybevetésével teheneink takarmányértékcsilló képességét is megismerhesük. Végül mindezt a termelés fokának a megállapításával, amelyet — mint megnyilvánulási módot (fenotípust) — korrekciós számokkal helyesbítünk (az életkor, a borjuzási hónap, a szárazonállás terjedelme, a két borjuzás között eltelt idő szerint), hogy így a „tejtermelésből” a valóságos hajlamunk, a „tejtelékenységnek” a mértékére következtethessünk.

A tejtermelést a közismert próbafejésekkel alapítják meg, amelyet a laktációkat meghatározott (rendesen szabályszerűen ismétlődő) időszakaiban végeznek el, megállapítva a zsirtartalmat is. A termelés fokának illetően megállapítása abból a felterésből indul ki, hogy a tehén az ellenőrzési szakasz többi napjain is megközelítően annyi tejet készít, mint a próbafejéskor.

A két eredmény teljes egyezéséről mégsem lehet szó. Egyfelől ugyanis a tej- és zsirtartalom mértéke a laktációs görbének megfelelően jellegzetesen változik; s még feltűnőbbek azok a jellegzetes ingadozások, amelyek naponként, sőt napszakonként észlelhetők. Másfelől a hiba másik gyökerét az alkalmazott módszerekben kell keresnünk. Sőt, mert az életműködés biológiai változottsága ellenében mit sem tehetünk, a tejelésellenőrzés hibáinak csak azok a forrásai enyhíthetők, amelyek nem biológiaiak, hanem módszer-

taniak, amelyek tehát főképpen a próbafejések számától, időtartamától és a számítási módtól függenek. Csak azt tehetjük, hogy technikai helyesbítésekkel olyan szűkre szorítsuk a hibahatárt, ami a próbafejési adatoknak fenti célokra való használhatóságát egyáltalában biztosíthatja. A módszerek megbízhatóságát úgy vizsgálják, hogy a próbafejésből számított teljesítményt ahhoz a teljesítményhez viszonyítják, amelyet a naponta elválasztott és megmért tej és zsirtartalmának alapján — ténylegesen kifejtik.

Alkalmazási elvek és akadályok.

Amilyen kézenfekvő az eszményi módszert megjelölni, annyira nehéz azt alkalmazni a gyakorlatban, ami a kutatást arra ösztönzi, hogy a módszerek további javítását fűrkéssze. A kérdés irodalmi áttekintését és munkálását nálunk is az tette időszerűvé, hogy a népies anyagnak olyan tömegeit akarja kormányzatunk a szervezett tenyésztési munka előnyeiben részesíteni, amelyekora állomány tejelékenységének meggyújtató megállapításához el nem hanyagolható akadályokat kell leküzdeni.

A tejelésellenőrzés irodalmának az átolvasgatásából feltűnt, hogy a módszerek megbízhatóságát pusztán az elfejt és a számított tej mennyiségének az egybevetéséből állapítják meg, de a számított zsirtartalom hibaforrásaira, s a számított zsirtartalom hibaforrásaira nincsenek tekintettel. Ez annál meglepőbbnek hatott, mert korábbi vizsgálataim¹⁾ szerint lehetnek időszakok, amikor a zsirtartalom naponként jobban ingadozik, mint az elválasztott tej mennyisége. De hiányérzést kellett azért is, mert egyes országokban (pl. Új-Zélandban) egyedül a tejszirtmennyiség alapján történik a termelés kimutatása is. Ezért hívtam fel a figyelmet²⁾ a vajot exportáló országokban megfontolást érdemel, vajjon szarvasmarhatejtenyésztésük fejlődésére, s az ivadék jövedelmezőségére nem volna-e jó hatással, ha a termelt zsirtartalom hivatalosan is nagyobb elismerésben részesülne? Szabad legyen ezt a gondolatot aláhúzni azzal az utalással, hogy a vajot exportáló országokban a termelés honorálása, s általa a tenyésztés irányítása hasonló értelemben módosult.

A zsirtartalom és a zsirtartalom próbafejési értékszámainak a helyes értelmezéséhez szükséges ismerni azok hibaforrását is. Ezért még 1935-ben kísérletben³⁾ kerestem azokat az ingadozásokat, amelyek a tehén tej zsirtartalmában kimutathatók nélkül lejátszódnak, hogy egyebek között a tejelésellenőrzés gyakorlatára következtetést vonjak. A zsirtartalom meghatározása azonban csak 94 napra terjedhetett (a tangazdaság a tejminták küldését megszüntette), s így az adatok csak az alábbi korlátozott értékű következtetéssel járhattak: a feltételezett próbafejés zsirtartalmi adatai hetenkénti ellenőrzéskor 26–39%-kal, kéthetenkénti vizsgálatokkor 29–81%-kal, havonkénti vizsgálatokkor 6%–147%-kal tértek el a tényleges átlagos zsirtartalomtól⁴⁾.

Szerencsére a tejelésellenőrzés gyengejei és a fejlesztésre járható utak az egész világon annyira hasonlatosok, hogy érdemes időnkint más országok gyakorlatán és irodalmán is megjárni tekintetünket. Az a beszámoló⁵⁾ amelyet az 1938. évi berlini tejgazdasági világkongresszus benyomása alapján készítettem, a tej zsirtartalmára és a zsirtartalomra nézve még nélkülözi ugyan a hibaforrásokat, de megerősítettek abban, hogy az OTB egyik 1938. évi gyűlésén azt javasoltam: több ország gyakorlatához hasonlóan nálunk is központi vizsgáló-állomásokon állapítsák meg a zsirtartalmat. Szabóss laboratórium feltételekben a normális viszonyokban termelt tejminták számított zsirtartalmának a hibaforrása nem nagyobb ugyan, mint a számított tejmennyiség hibaforrása, többször azonban az adatok egybevetéséből arra kellett következtetnem, hogy a tejelésellenőrzés gyakorlatában a tejminták zsirtartalmának a meghatározása nem történik, vagy nem történhetik az az elbizonyosodással, semhogy arra messzebbmenő következtetést lehetne alapozni. Akkor az OTB a tejminták zsirtartalmának központi vizsgálatát elvetette, de örömmre 1942-ben — más indítványra és fakultatíve ugyan — megvalósította. Időközben hozzáférhetővé váltak az orosz Szolovjevnek, Zorn-nak és Johansson-nak a zsirtartalom hibaforrásait feltáró vizsgálatai is. A tejelésellen-

¹⁾ Kísérletiügyi Közlemények 37, 1934.

²⁾ Állattenyésztők Lapja 24, 190, 1937.

³⁾ Mezőgazd. Kutatások 8, 271, 1935.

⁴⁾ Magyar Állattenyésztés 2, 230, 1940.

HANOMAG-DIESEL és HANOMAG-FAGÁZÁS TRAKTOROK
Magyarországi vezérképviselő: »IKARUS« R.-T. Budapest, XIII., Országbíró-u. 26/b

örzés üg
zult (a
pott), h
vántos
akiknek
gyakoro

Az es
seahogy
ménybe
tarthatn
adatokra
nítványo
Kutatás

Nekü
demes, h
Anglia,
után fig
is, amely
megható
(semioff

A két
határozá
még azt,
Gerber-a
ström-m
readingi
összeusa
hogy há
nek, a L
különöse

Bármí
riumi ös
atekinté
sai mekk
gálataikb
görbe ala
tényezők
lás) kiül
vont köv
hosszabb
hibái egy
mind lap
anaál rit
laktációs
süllyedő
mel az eg
tejelválas
akkor, ha
landóbb a
ben és has
táplálkozh
zás, stb. a

Minthog
sűrűbb ell
ellenőrzése
érdeklík. I
figyelmre
sűrűbb há
akadályo
ugyanis m
lés és fog
tekesítést
nak clajpá
karmányoz
a tejtermel
ohajtanak,
lékenyebb
fejésekre n
tejelkeuys
máynak n
hanem min
kell; továb
nak a meg
ber ki sem
hogy legál
állapítás

D-u

Napi
Maced
Hízosa
Borjúk
Tejels
Barom

8038

1944/2 1944/6. próba LN. par

löképpen a próbafejés... és a számítási módja... szűkre szorítsuk a hiba...

örzés ügye pedig hazánkban is annyira megnehezült... (a havasi ellenőrzéssel külön gondot is kapott)...

írodalmának az átvizsgálás... a módszerek megbízhatóság... és a számított tej mennyiség...

zirmennyiség próbafejés... értékeléséhez szükséges... és az adatok csak a...

és ellenőrzés gyenge... a legújabb világon azonban... érdemes időnként más...

és ellenőrzés gyenge... a legújabb világon azonban... érdemes időnként más...

és ellenőrzés gyenge... a legújabb világon azonban... érdemes időnként más...

és ellenőrzés gyenge... a legújabb világon azonban... érdemes időnként más...

és ellenőrzés gyenge... a legújabb világon azonban... érdemes időnként más...

örzés ügye pedig hazánkban is annyira megnehezült... (a havasi ellenőrzéssel külön gondot is kapott)...

Nekünk talán szokatlan, de gondolkodásra érdemes... hogy vannak országok (Dánia, Finnország, Anglia...)

Rármilyen körülmékek között legyen is a laboratóriumi összehasonlítás... a beszámolókat nem egyeznek...

Az ellenőrzés gyakorisága.

Mint ahogy a legtöbb országnak havonkénti... sűrűbb ellenőrzésre nem futja, a 7, 14, 21 napos...

ben a havonkénti sűrűbb ellenőrzések hibahatárát... (a havasi ellenőrzéssel külön gondot is kapott)...

Amerikai szerzők számításából nagyjából 10%-ra... becsülhetjük azt a különbséget is (Farrington 104, Laplaud 99...)

Gazdáinkat, tenyésztéspolitikusainkat, szakembereinket... mindig megkülönböztetően érdekelték a német eredmények...

Erthető fentiekből, ha a svédék általában csak azoknak az állományoknak az értékeit tekintik... megbízhatóknak, amelyekben az ellenőrzés...

A hálhetenkénti ellenőrzést ritkán alkalmazzák... Rendesen ott, ahol (mint pl. Angliában) fakultatíve...

A kéthavonkénti (60 napos) ellenőrzés a múltban... csak Amerikában (különösen Virginia és Minnesota államokban)...

Az ellenőrzés gyenge... a legújabb világon azonban... érdemes időnként más...

től. A legnagyobb eltérés is mindössze 12,5% volt... szemben a havonkénti ellenőrzésnek általa észlelt 83%...

Az ellenőrzés tartalma. Általában az ellenőrzés 24 órára terjed... ahol azonban hosszabb időközökben lehet csak felkeresni...

Természetesen a 48 órás ellenőrzési tartamnak... ha különben reálisak a feltételek (megtevesztő szándék...)

és ellenőrzés gyenge... a legújabb világon azonban... érdemes időnként más...

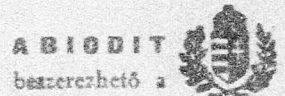
Megszinylik állatait a napfény, szabad kifutó, zöld legelő hiányát.

Mindezt pótolhatja a garantáltan 150.000 nemzetközi egység

D-vitamint tartalmazó BIODIT abrakkiegészítő etetésével.

Ha BIODIT-et étet, filéres befektetéssel felbecsülhetetlen haszna lesz. Angolkór, csontlágylálas, és más anyagforgalmi betegségek nem támadják meg állatait...

- Napi adagjai: Macacoknak, barányoknak 1/4 dkg. Hízsertéseknek, sülőknek 1 dkg. Borjúknak, csikóknak 1 dkg. Tejelő tehéneknek, lovaknak 2 dkg. Baromfinak, nyúlaknak 1/2 dkg.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE-nél

Budapest, V., Alkamány-utca 29 és vidéki kirendeltségeinél

KTOROK... országbíró-u. 26

kint 12 alkalommal 48 óránként végzik az ellenőrzést. Ahol tehát a tehénállomány sűrű, az ellenőrzés általános, a közlekedési viszonyok rendezettek, a tenyésztet legalább havonként felkeresheti az ellenőr, a leplező szándékkal nem kell számolni, ott a 48 órás ellenőrzés a kétannyi 24 órás ellenőrzéssel szemben előnyt nem jelent. De mennyivel megfontolandóbb a gondolat ott, ahol a tehénállomány ritka, a laktációja rövid, s esetleg azt sem lehet egészében ellenőrizni (pl. Erdélyben és a Ruténföldön), ahol általában kevés tehenet ellenőriztetnek, s különben is keveset fejnek (ami növeli a hibahatárt), ahol tehát az egy-egy tehenre, vagy egy-egy kg tejre eső improduktív utazási idő és költség ötször-tízszer annyi, mint Hollandiában, Dániában, Poroszországban, vagy Fejér megyében.

Kár volna szemelt hűnyni ama pusztán gyakorlati érv előtt is, hogy a tenyésztő az ellenőrt 24 órán belül inkább megtevesztheti, mint 48 órán belül. Az ellenőr érkezését mégsem lehet egészen titokban tartani.

A leplező hatások közül különösen azt vizsgálták, vajjon miként hat az eredményre, ha az ellenőrzés előtti utolsó fejésből a tőgyben hagynak? Regan és Mead a termelt tejenk durván a felét (44,2%-át) hagyták a tőgyben, amelynek hatására a következő napon kétszeri fejésre tejből 127%-kal, zsírból 247%-kal fejték többet, s a tej zsírtartalma 401%-ról 443%-ra emelkedett. Davidson a negyedét (26,1%-át) hagyta a tőgyben, s másnap kétszeri fejésre tejből 44%-kal, zsírból 116%-kal fejt többet, miközben a zsírtartalom 467%-ról 499%-ra szökkent fel. Ugyanó, amidőn a tejenk felét (48,1%-át) hagyta a tőgyben, másnap tejből 106%-kal, zsírból 214%-kal fejt többet, a zsírtartalom pedig 385%-ról 422%-ra ugrott. Ugyalászik, ha többször fejték, akkor a hiba is kisebb lesz. Ha ugyanis Davidson naponta négyszer fejtett, akkor a tej felének (52%-ának) visszahagyásakor a következő napon tejből 82%-kal, zsírból 109%-kal fejték többet, s a zsírtartalom 4%-ról 41%-ra emelkedett. Más szerzők viszont arra mutattak rá, hogy ha a tejenk csak negyedét hagyták is vissza a tőgyben, annak a következő két napon elérhető tej mennyiségére és zsírtartalmára egyaránt kiterjedt a hatása, de csökkenő mértékben.

Nemcsak akkor fejték többet az ellenőrzési napon, ha a tőgyben a megelőző fejéskor visszahagyták, hanem akkor is, ha a fejési időszakot nyújtják.

Részben ilyen eredetűnek tekinthető az az általános német tapasztalat is, hogy azonos tehénészetnek a tejüzem által vizsgált zsírtartalma nem egyezik azzal a zsírtartalommal, amelyet a próbafejésből számítanak.

Érthető fentiekből, ha többen a 24 órás ellenőrzés megbízhatóságát arra alapítják, hogy az ellenőrzést megelőző fejésnek az esedékes időpontjában a tőgyet hiánytalanul kiürítették; sőt ennek elismerését az ellenőr jelenlétéhez kötik. Hiszen enélkül a havonkénti próbafejésnek már ismertebb hibaforrásain kívül (minduntalan ismétlem: ezeket laboratóriumi feltételekben állapították meg) a tejmenyiségben további mintegy 10%-os, a vajban további 20%-os hibát lehetne feltételezni. A 24 órás próbat megelőzően a tőgy kiürítésének hivatalos ellenőrzése azonban már olyan személyzeti költségtöbbletet jelent, ami már lényegesen nem különbözik a 48 órás ellenőrzésnek a költségeitől azokban a feltételekben, ahol alkalmazásának az okai (l. fentebb) egyébként is fennforognak. Igaz, hogy leplezési okokra a 48 órás ellenőrzés értékeit is tejből még mindig 5%-nyi, vajban 10%-nyi hiba terhelheti; ennek kiküszöbölésére kívánatos volna a 48 órás ellenőrzést megelőző fejéskor a tőgy kiürítését ugyancsak meggyőződni.

Több országban jogában áll a szövetségnek minden megokolás nélkül kizárni a tenyésztőt az

ellenőrzésből; nem is vonakodnak élni ezzel a joggal, ha valahol megtevesztő szándékkal valálkoznak. Minthogy pedig a reggel, délben és este elválasztott tej mennyisége között jellemző arány van a megtevesztő szándékra lehet abból következtetni, ha az ellenőrzési napokon az első fejés mennyisége a tehenek többségén minden alkalommal következetesen kedvezőbb arányt tüntet fel a jellemzőnél.

Hogy a leplezés kizárásának szükségessége nem alaptalan feltevés, mutatja az, hogy a kérdésnek számos kutatója megemlékezik arról, hogy az ellenőrzés alapján számított termelés csaknem mindig nagyobb a ténylegesnél.

Az ellenőrzött szakaszok számítása.

Az ellenőrzött időszakot némelyek a próbafejés előtti időre, mások a próbafejést követő időre vonatkoztatják. A laktációs görbe hanyatlására való tekintettel egyik eljárás sem adhat hű eredményt. Vogel kísérletében a 21 napos ellenőrzési időszakban a számított termelés 14%-kal tért el a ténylegestől, ha azt a próbafejés előtt eltele és az azt követő 19+1+10 napos időszakra vonatkoztatták. De 38%-ra nőtt, mihelyt a próbafejéstől kezdődő 21 napot tekintették ellenőrzött időszakkak. Hasonló különbségről számolt be Mc. Candlish és Mc. Vicar is. Más célzatú saját adatgyűjtéséből is az számítható, hogy havonkénti ellenőrzéskor a laktáció kezdetén és végén (amikor a görbe hirtelen emelkedik vagy süllyed) a számított érték 60%-kal is eltérhet a ténylegestől. Brisi pedig azt hiszi, hogy az ellenőrzött szakaszok helytelen számítása az oka annak, hogy egyes szerzők a 7, 14, 21 napos ellenőrzéskor is nagyobb hibahatárt észleltek, mint mások a havonkénti ellenőrzéskor.

A legtöbb hibát az első és az utolsó esonka ellenőrzési szakaszok számítása okozza, amelyről országonként eltérő gyakorlat folyik. Svédországban legkorábban a laktáció 4. danában a 3. Norvégiában az 5. napján végeznek ellenőrzést, de az eredményt a borjuzást követő naptól számítják. Ha tehát az ellenőr csak később keresheti fel a tehenészetet, az első időszakra azt az értéket tételik fel, ami a gazdának az említett napokon végzett próbafejésének és a későbbi hivatalos ellenőrzésnek az átlagából adódik. Finnországban is ellenőrzni kell a laktáció 4. napján, itt azonban az első három napot nem számítják az időszakhoz. Az Egyesült Államokban a laktáció 7. napján ellenőrznek először, de az első három napot ugyancsak mellőzik a számításból.

Az utolsó időszak általában addig terjed, amíg a tehen egyáltalán tejt. Finnországban és Norvégiában azonban „apasztott”-nak tekintik azt a tehenet is, amelyik 1 kg-nál kevesebb tejet ad. Taussig szerint Angliában és Írországban még korábban. Általában az utolsó időszak ellenőrzési napján észlelt tejet az ellenőr kénytelen az egész időszakra vonatkoztatni; tehát abban az esetben is, ha a tehen jóval az ellenőrzési időszak zárulta előtt apasztott el. Svédországban éppen azért (az apasztás napját nem is jegyzik fel) befejezik mindazoknak a teheneknek az ellenőrzését, amelyek már csak 4-5 kg tejet termelnek, hogy ezzel is serkentsék a tenyésztőt az időbeni elapasztásra.

Joggal mondja ezért Johansson, hogy az első és az utolsó időszaknak számítás módja nagyobb befolyással van a számított eredmény helyességére, mint annak, hogy havonként vagy hathetenként ellenőriznek-e. S ezért emeltem ki, hogy a hibaforrást mennyire befolyásolja a laktáció hossza. Nevezetesen hosszú laktációban olyan sok normál időszak van, hogy az első és utolsó esonka időszakok hibahatára kevésbé rontja az eredményt, mint rövid laktációban. De ugyanezért kell felhívnom a figyelmet arra is, mennyire döntő fontosságú a számított érték megbízhatóságára az, hogy az eredményt az „éves termelés”

vagy a „laktációs termelés” alapján mutatják-e ki. A kettő összehasonlításából eddigelé (Zorn kivételével) minden szerző azt állapította meg, hogy a hibahatár jelentősen kisebb akkor, ha az eredményt a laktációs termelés alapján számítják ki, szemben az éves termeléssel. Ökonómiai szempontból kétségtelenül előnyösebb, ha a mezőgazdasági üzem összes segédjegyzékait a gazdasági év végével zárják, hogy arra üzemtani következtetéseket alapozzanak. A próbafejés elsődleges feladata azonban nem az üzem, hanem a szelekciós adat-szolgáltatás, amelynek érdekében kívánatos a laktációs termelésnek az egyidejű kimutatása is, hogy a kiválasztást viszont ez irányíthassa.

A laktációnak ellenőrzési időszakokra beosztása napjainkban a legtöbb országban (északi országok, Németország, az Egyesült Államok, stb.) úgy történik, hogy az ellenőrzési nap a szakasz közepére esik. Az az általánosabb nézet, hogy ekkor kisebb a hibaforrás, mintha az időszakot az ellenőrzési naptól kezdődően vagy azzal bezáróan számítják.

Hollandiában úgy számítják ki az eredményt, hogy az ellenőrzési eredmények átlagát szorozzák a laktációs napok számával. Vogel az ellenőrzött értékek összegét az átlagos szakasz napjainak számával szorozza.

A tejhozamot és a zsírhozamot legtöbbször 365 napos ellenőrzési évenként mutatják ki, amely rendszeren október 1., január 1., május 1., esetleg november 1-ével kezdődik. Hollandiában, Franciaországban, Írországban csak a laktációs termelést tartják nyilván, s azt meghatározott időre (Hollandiában legfeljebb 330 napra, Írországban 315 napra, Franciaországban 300 napra) korlátozzák. Finnországban a termelést ellenőrzési évenként és laktációnként is kimutatják, sőt a laktációs görbe alakját kifejező indexet is közölnek, amelyet a laktáció első öt és későbbi hónapjaiban termelt tej mennyiségének az egybevetéséből számítanak.

Nyilvánvaló, hogy egyetlen ország gyakorlatát sem lehet évenként változtatgatni. Az összefoglalást azért — bármilyen bírálat vagy konkrét javaslat nélkül — pusztán az a szemlélet sugallta, hogy ha a törzskönyvelést és segédintézményeit a biológiai ismeretek hívták életre, akkor esakis azokban újulhat meg, amelyek érdekében hasznos lehet időnkint a vonatkozó ismeretek állásáról tájékozódni.

LÓTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Thüringer Vilmos.

Válasz Párty Adolf Iván „Hozzászólás”-ára.)

Irta: Hámosi Dezső dr. állatorvos százados.

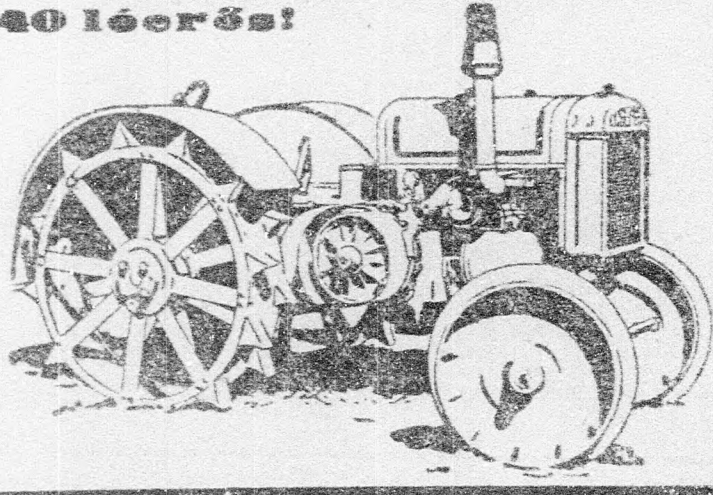
A „Köztelek” több számában megjelent „Örök-
léstanulmányok a lótenyésztés köréből” című foly-
tatólagos cikksorozatomban célja az, hogy lehetőleg
hazai példák alapján rávilágítsak a lovaknak
olyan örökítő betegségeire, hibáira, amelyek a
lótenyésztésben károkat okoznak, annak minő-
ségi színvonalát eszketik és amelyek az újabb-
kori kutatások és tapasztalatok szerint is örök-
lőnek. E nézőpontból foglalkoztam többek között
az 1943. évi 22. számban a gyakorlati lótenyésztők
között nálunk alig ismert veleszületett szokvány-
os törklaléscicammal is. Hazai és főleg kül-
földi tapasztalatok és örökletani megfigyelések
szerint (Berrár, Bolz, Dettlesen, Göbel, Glauning,
Jareczky, Pfeiffer, Zimmermann, stb.) kialakult
az a tudományos megállapítás, hogy e hibának

*) A válasz közlésével a vitát lezárjuk. Szerk.

**) A részleteket lásd: Dr. Hámosi: Örökletani jegyzetek. Állatorvosi Lapok 62. 21. 1940.

CSEPEL-TRAKTOR

40 lóerős!

Rendkívül csekély üzemköltség!

Hosszú élettartam!

Legkiválóbb kipróbált nemes anyagokból!

Legminimálisabb alkatrészszükséglet és alacsony beszerzési árak!

Nagy teljesítőképesség minden talajon. Több éves referenciákkal szolgálunk.

Gyártja: WEISS MANFRED Acél-, Fémművei R.T., Csepel

Kiadási központ:

„AGRARGLOBUS” Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.T.

Budapest, V. ker., Szent István-körút 12 szám — Telefon: 126-531 — Sürgőny cím: Agrobudapest

40 lóerős!

Törvé

Egysz

Az Orsz
folyó hó 20
ségi adóról
amely kifiz
A törvény
adó szabály

V. AL
TEL
Sürgő

veleszületett alakja öröklődő és főleg a melegvérű lovak közül a súlyosan terhelt egyedeket célzva kivonni a tenyésztésből. E felfogást a kisbéri ménes lóállományában előfordult esetek közül is néhány adattal támasztottam alá. A megfigyelések tárgyilagosságához kétség nem fér. Párvy Adolf Ivánnak a „Köztelek” 1943. évi 45. számában megjelent hozzászólása megállapításaira az alábbiakat jegyzem meg:

Az örökléskutatásnak megvannak a maga módszerei, tudományos eszközei, amelyek mint a veleszületett térdkalácsficam öröklődése már eldöntött tény. Hazai körülményeink között az örökléskutatásnak sok akadálya és nehézsége van méneseinkben. A hiányos és néha szakszerűtlen, primitív törzkönyvek adatain kívül a ménesekben régen szolgálatot teljesítő, képzett és tapasztalt állatorvosok feljegyzéseit, örökléstanai megfigyeléseit, a betegkönyveket és boncolási jegyzőkönyveket is felhasználtam módszeres kutatásaim közben. Ezenkívül a ménesben szolgálateljesítésem idején nap-nap mellett személyszerű észleléseim alapján diagnosztizáltam a bajt, amit legtöbb esetben konziliumszerűen tapasztalt állatorvosokkal is megbeszélünk.

A jegyzőkönyvekből, törzs- és betegkönyvekből készített kivonatok és feljegyzéseim alapján csupán arra szeretnék megegyszer rámutatni, hogy vizsgálataimból világosan kitűnik, hogy a „194. Szomszám” anyakancza maga is szokványos térdkalácsficamban szenvedett, utódai közül 4 örökölte a bajt. „56. Blondel” anyakancának pedig 3 esikója volt ugyanígy hibás és örököltette a Nepomuk atv. mént is a betegséget. E néhány adattal csupán alátámasztani kívántam több örökléskutatónak azt a megállapítását — ami hozzászóló sorraiból is világosan kitűnik —, hogy a baj öröklődik.

Aki figyelmesen olvassa el cikkemet, az maga is észreveszi, hogy a veleszületett térdkalácsficam bizonyos esetei néha a megszületés után 1-2 héttel, máskor pedig hosszabb idő, néha évek múlva maguktól megjavulnak. De nem minden esetben következik be teljes gyógyulás; természetesen a terhelt egyed esetleges selejtezésénél az összes körülményeket figyelembe kell venni (a ló külső testalakulása, belső értékes tulajdonságai, kipróbálás eredményei, vérvonal, stb.) és a szelekciót ennek megfelelően kell végrehajtani (hány utódra örököltette át és milyen fokban), a tulajdonság nem halmozódik-e, homóméria, vagy polyméria esete forog-e fenn? stb. Ez ismeretek birtokában a konkrét esetektől függetlenül is hangsúlyozom, hogy a nagyrészt állami ménesekben a baj öröklődő előfordulása súlyos hiba, mert a terhelt egyednek utódai révén az országos tenyésztésre van kihatása több nemzedéken át és így széles körben terjeszthetik a bajt. A gazdának nem mindegy, hogy esikója szokványos pillanatnyi térdkalácsficam miatt egy-két éves koráig, vagy tovább sánta, azután esetleg elnövi-e tulajdonságát, mert a gazda esikőjében is szokta értékesíteni lovát. Már pedig a baj miatt sánta egyednek forgalmi értéke sokkal kevesebb, tenyészértékében pedig még nagyobb a esőkkenés akkor is, ha időközben a betegséget elhódította.

A „Köztelek”-ben megjelent kivonatos és rövid leírással csupán az volt a célom, hogy az öröklődő hibára felhívjam a gyakorlati lótenyésztők figyelmét. Az állami lóanyagnak öröklődő hibáktól való megszabadítása, a közpénzekből fenntartott és drága lótenyésztésünknek csupán előnyösebb szolgálatra, amelyből az egész országnak volna haszna. Évéből pedig közreműködni nemcsak szükséges, hanem hazafias kötelesség is.

Törvények és rendeletek.

Rövegtve: Műszaki- és Mezőgazdasági Minisztérium.

I. Adók és illetékek.

Egyszeri hadkötelezettségi adó és rendkívüli hadiadó életbeléptetése.

Az Országos Törvénytárban mint 1944. évi III. t.c. folyó hó 20-án hirdettetett ki az egyszeri hadkötelezettségi adóról és a rendkívüli hadiadóról szóló törvény, amely kihirdetése napján lépett hatályba.

A törvény I. fejezete az egyszeri hadkötelezettségi adó szabályait foglalja össze II. törvényszakaszban, a

II. fejezet a rendkívüli hadiadóra vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza a törvény 12-19. §-ában, a III. fejezet két szakaszban a jogorvoslatokról intézkedik, a IV. fejezet pedig a 22-28. §-okban a büntető és hatályba lépő rendelkezéseket tartalmazza.

Egyszeri hadkötelezettségi adó alá esik az a hadköteles, aki végleges osztályozása folytán mentesül a tényleges katonai szolgálattól, továbbá akit póttartalékba helyeztek, vagy akit rendszeres tényleges szolgálata első két évének kitöltése előtt elháríthatatlan szolgálatképtelenség miatt becsatoltak el a honvédség kötelékéből anélkül, hogy hadirokkantak, vagy honvédelmi rokkantá nyilvánították volna. A végleges osztályozás folytán a tényleges katonai szolgálattól felmentettek közül az egyszeri hadkötelezettségi adó alá esnek mindazok, akik az 1901. évben vagy később születtek, míg a póttartalékba helyezettek és elháríthatatlan szolgálatképtelenség miatt a honvédség kötelékéből becsatoltak közül csak azok esnek ez alá az adó alá, akik 1911-ben vagy az azt követő években lettek elgort állítási kötelezettségüknek. Mentese az egyszeri hadkötelezettségi adó alól mindazok a hadkötelesek, akik valamely bevett vagy törvényesen elismert vallásfelekezet papjai, papjelöltjei, illetőleg valamely felekezeti intézet papi jellegű tanárai. Ugyancsak mentesek az egyszeri hadkötelezettségi adó alól azok is, akik olyan földbirtok telekkönyvi tulajdonosai, vagy haszonélvezői, amelyek összes kat. tisztajövedelme nem haladja meg a 100 aranykoronát; továbbá akiknek telekkönyvi tulajdonában vagy haszonélvezetében lévő, legfeljebb 2 lakosbér és egy üzlet- vagy műhelyhelyiséget magában foglaló épület van, amelyet egyedül vagy velük közös háztartásban élő családtagjaikkal együtt használnak. Ugyancsak mentesek azok, akik az is, ha valaki üzlete vagy használatra foglalkozása után legfeljebb 600 pengő évi jövedelem alapon vételével van általános kereseti adóval megadóztatva, továbbá, akinek szolgálatai illetményei mentesek az alkalmazottak kereseti adója alól, akiknek mint gazdasági eselődékek termény-, illetőleg készpénzjárandósága nem esik az alkalmazottak kereseti adója alá, akik kizárólag vagy túlnyomórésben közönséges napszámkeresetből tartják fenn magukat s végül, akik állandóan külföldön tartózkodnak és nincs a magyar állam területéről származó adóköteles jövedelmük. Ellenben nem illeti meg a mentesség azt, akinek fentebb fel nem sorolt más jövedelemforrása is van.

Az egyszeri hadkötelezettségi adót annak a hadköteleznek a terhére kell kivetni, aki a honvédelmi törvény értelmében állítási kötelezettség alá esik, vagy a törvény hatálybalépte előtt nyert végleges osztályozás folytán a tényleges katonai szolgálattól való mentesítést. Ha a hadkötelesnek az egyszeri hadkötelezettségi adó kivetéséhez való jog megnyitjának időpontjában nincsen adóköteles jövedelme, az egyszeri hadkötelezettségi adót annak a felmenőjének a terhére kell kivetni, akinek a háztartásához a hadköteles mint családtag tartozik, vagy aki a hadköteles eltartásáról más módon köteles gondoskodni. Amennyiben a szóbanforgó felmenőnek és a hadköteleznek külön-külön van adóköteles jövedelme, az egyszeri hadkötelezettségi adót a hadköteles terhére kell kivetni, de előzetesen mindkettőjükre ki kell az adó összegét számítani és a két összeg közül a hadkötelezettségi adót a nagyobbik összegben kell a hadköteles terhére kivetni. Emellett a felmenő az egyszeri hadkötelezettségi adóért a hadkötelessel egyetemlegesen felelős.

Az egyszeri hadkötelezettségi adó alapja a fizetésre kötelezett személynek földbirtok esetén a földadó kivetésének alapján vett kat. tisztajövedelme minden koronája után 25 fillér. Háztartásában élő minden olyan leszármazója után — a hadkötelest ide nem számítva — 15-15%-kal kell mérsékelni, akéért egyszeri hadkötelezettségi adóval már megtrótták, vagy aki két évi rendszeres katonai szolgálattól már teljesített.

Az egyszeri hadkötelezettségi adó a kivetéshez való jog keletkezését követő év január havának 1-től kezdve minden naptári évnegyed első napján esedékes 12 egyenlő negyedévi részletben a naptári évnegyed második hónapjának 15. napjáig kell megfizetni. Fizetési kedvezmények engedélyezésére nézve a közadók kezeléséről szóló törvényes rendelkezések irányadók. Ha a hadköteles vagy fizetésre kötelezett felmenője meghal, vagy ha háború idején katonai szolgálatra vonul be, az egyszeri hadkötelezettségi adó még nem esedékes részletelt törölni kell.

A törvény II. fejezete a rendkívüli hadiadóról intézkedik és kimondja, hogy amennyiben a honvédelmi törvény alapján a kivétel hatalom idején jelentős

mértékben kerül sor tartalékosoknak és póttartalékosoknak tényleges katonai szolgálatra való behívására, vagy honvédelmi munka igénybevételére, a kormány ennek az állapotnak a tartamára, valamely naptárilag meghatározott időponttól kezdve rendkívüli hadiadók fizetését rendelheti el, amelynek lerovására minden Magyarországon lakó férfi köteles, aki 24. életévét már betöltötte, de 70. életévét meg nem haladta túl. Mentese a rendkívüli hadiadó alól a honvédség és a csendőrség hivatásos állományának tényleges szolgálattában álló tisztek, tiszthelyettesek és legénység, továbbá a rendőrség és pénzügyőrség tisztviselői, altisztjei és legénysége, az I., II., III. járadékosztályba sorozott hadirokkantak és a katonai ellátási törvény hatálya alá tartozók, továbbá, akik Budapesten havi 30 pengőnél, az ország egyéb helyein havi 20 pengőnél nagyobb lakbért nem fizetnek, vagy amennyiben saját házukban laknak, amely legfeljebb egy lakosbérből és a hozzá tartozó konyhából és mellékhelyiségekből áll, úgyszintén a napszámok és az adó kivételéhez való jog kezelését követő január havának első napjától számított 3 év elteltéig azok, akik egyszeri hadkötelezettségi adó alá esnek, végül a külföldi állampolgárok.

A rendkívüli hadiadó mértéke egy-egy évre a következő: 1. ha fizetésre kötelezett a jövedelemadóknak is alanya, a rendkívüli hadiadó kivetésének évében a jövedelemadó kivetésénél alapul vett jövedelem után 4500 pengő jövedelemig 0,6%.

4.500 pengő felül	6.000 pengő jövedelemig	10%
6.000 ..	12.000 ..	12%
12.000 ..	18.000 ..	14%
18.000 ..	24.000 ..	16%
24.000 ..	30.000 ..	18%
30.000 ..	40.000 ..	20%
40.000 ..	60.000 ..	24%
60.000 ..	90.000 ..	28%
90.000 ..	120.000 ..	34%
120.000	40%

Ha pedig a fizetésre kötelezett a jövedelemadóknak nem alanya, vagy ha alanya is, az előző pont alapján megállapítható összeg kevesebb, mint amennyi a jelen pont alapján jár, úgy a rendkívüli hadiadó mértéke egy-egy évre az állandó lakása után tényleg fizetett lakásbér, illetőleg az arra megállapított haszonérték alapján

a) korlátozás alá eső lakásbér, illetőleg haszonérték alapulvétele esetében:

az évi 900 P-t meg nem haladó lakásbér (haszonérték)	2%-a
ennél magasabb, de évi 1200 P-t meg nem haladó lakásbér (haszonérték)	4%-a
ennél magasabb, de évi 2400 P-t meg nem haladó lakásbér (haszonérték)	6%-a
ennél magasabb, de évi 3600 P-t meg nem haladó lakásbér (haszonérték)	7%-a
ennél magasabb, de évi 4800 P-t meg nem haladó lakásbér (haszonérték)	8%-a
ennél magasabb, de évi 6000 P-t meg nem haladó lakásbér (haszonérték)	9%-a
az évi 6000 P-t meghaladó lakásbér (haszonérték)	10%-a

b) első ízben történő bérbeadás alkalmával korlátozás alá nem eső lakásbér esetében:

az évi 900 P-t meg nem haladó lakásbér	1%-a
ennél magasabb, de az évi 1200 P-t meg nem haladó lakásbér	2%-a
ennél magasabb, de az évi 2400 P-t meg nem haladó lakásbér	3%-a
ennél magasabb, de az évi 3600 P-t meg nem haladó lakásbér	5%-a
ennél magasabb, de az évi 4800 P-t meg nem haladó lakásbér	6%-a
ennél magasabb, de az évi 6000 P-t meg nem haladó lakásbér	7%-a
az évi 6000 P-t meghaladó lakásbér	8%-a

Több állandó lakás esetén a lakbéréket össze kell venni s az együttes összegre megállapított kulcsot kell alkalmazni. Lakásbér alatt a fizetésre kötelezett által, akár fő-, akár albérléssel fizetett bérlet kell érteni, aki családtagként másnak a lakásában bérletet nélkül lakik, annak lakásbérének a teljes bér aránylagos hányadát, de legalább az egy lakosbérre eső bérlet kell alapul venni. Az így kiszámított lakásbér, ha a fizetésre kötelezettnek egyenlő több gyermeke van, annyszor 10%-kal csökkentett összegben kell számba venni, ahány törvényes, törvényesített, mostoha- vagy örökbe fogadott kiskorú gyermek tartozik a fizetésre kötelezett háztartásához, feltéve, hogy az ilyen gyermeknek nincs önálló keresete. Viszont, ha a fizetésre kötelezett a 30. életévét betöltötte és nincs háztartásában olyan családtag, akinek jövedelmét az ő jövedelméhez kellene számítani, a fentiek szerint számított lakásbért kétszeres összegben kell számításba venni. Annak a terhére, aki vitézségi érem, Károly-csapatkereszt, kardos és koszorús tűzkereszt, vagy sebesülési érem viselésére jogosult, továbbá a Mária Terézia-Rendnek, vagy saját érdemei alapján a Vitézi Rendnek tagja, továbbá, aki a IV. járadékosztályba sorozott hadirokkant, a fenti előírások szerint kiszámított rend-

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

V. ALKÖTMÁNY-UTCA 29. SZÁM

TELEFON: 111-310, 112-914

Szögnyelv: MEGALER, BUDAPEST

Foglalkozik:
Mindennemű tenyész- és haszonállat vételével és eladásával, beállítási anyag szállításával és beszerzésével, hivatalos hítelek nyújtásával.

ALLATSZÁLLÍTMÁNYOK CIMZENDŐK:
BUDAPESTRE: szarvasmarha, tojás és juhoköl: Budapest - Ferenzsóros - Marhavásártér Sertésekéül: Budapest - Ferenzsóros - Sertésvásártér

apján mutatják-e ki, adigélé (Zorn kivétel-pította meg, hogy a akkor, ha az ered lapján számítják ki, ökonómiai szempont, ha a mezőgazdasági gazdasági év végéi következteléseket elsődleges feladata a selekciós adatban kívánatos a lak-jeji kimutatása is, irányíthassa. időszakokra beosztása (északi orszá-Allamok, stb.) ügynap a szakasz köz-ézet, hogy ekkor időszakot az ellen-az azzal bezáróan ki az eredményt, átlagát szorozzák Felgel az ellenőrzött szakas napjainak szá- mot legtöbbször 305 mutatják ki, amely 1. május 1. esetleg llandiában, Francia- laktációs termelté- ározott időre (Hol- ra-Irországban 315 napra) korlátozzák. évenként és a laktációs görbe- zőzőnek, amelyet a- napjában termelt- tésebből számítanak, ország gyakorlatát- zati. Az összefogla- gy konkrét javaslat- t sugallta, hogy ha- lézményeit a bioló- kkor csakis azokban- kében hasznos lehet- ek állásáról tájéko- SZTÉS. ger Vilmos. dolf Iván "ára.") orvos szakados. an megjelent "Örök- köréből" című foly- a az, hogy lehetően- agítsák a lovaknak- hibáira, amelyek a- zznak, annak minő- s amelyek az újabb- tok szerint is örök- zottam többek között- korlati lótenyésztők- veleszületett szokvá- Hazai és főleg kül- stani megfigyelések- m, Göbel, Glanina, n, stb.**) kialakult- as, hogy e hibának- zezárjuk. Szerk- ori: Örökléstanai jegy- 940.

R

40 lóerős!

szereési árak! kal szolgálunk. R.-T., Csepel

1050 delmi R.-T. Agrobudapest

kiüvli hadiadót 50%-kal csökkentett összegben kell kiüvlni. Ha valaki a rendküvli hadiadó fizetésére megállapított kezdeti időpont után legalább 3 hónapon át teljesít katonai szolgálatot, vagy honvédelmi munkát, az elbocsátását követő időre 50%-kal csökkentett összegben kell rendküvli hadiadóját megállapítani. A rendküvli hadiadót a fizetésre kötelezett lakása szerint illetékes m. kir. adóhivatal rója ki és a megállapított rendküvli hadiadó mindaddig változatlanul fennmarad, míg vagy a fizetésre kötelezett nem kéri annak új megállapítását, vagy a m. kir. adóhivatal ezt hivatalból el nem rendeli. Ha a rendküvli hadiadó egy évi összege nem haladná meg a 6.- pengőt, úgy annak kivételét mellőzni kell. Törölni kell a rendküvli hadiadót, ha a fizetésre kötelezett meghal, vagy 70. életévét betölti, vagy a fizetési kötelezettség alól a törvény 14. §-a értelmében mentesül, ha egyeneságbeli elsőfokú lemenője vagy felmenője hős halálát halt, vagy ha bármilyen tényleges katonai szolgálatot, vagy honvédelmi munkát teljesít, kivéve a honvédelmi törvény 90. §-a alapján valamely üzemmel, vagy vállalatnál való visszatartás esetét. A törlésnek az ok bekövetkezését követő hónap első napjától van helye. A rendküvli hadiadót az állami egyenesadókkal együttesen kell könyvelni és kezelni.

Az egyszeri hadkötelezettségi adó és a rendküvli hadiadó tárgyában hozott adóhivatali határozatok ellen a kézbesítés napját követő 15 nap alatt az illetékes pénzügyigazgatóságához lehet fellebbezni és a pénzügyigazgatóság határozata ellen annak kézbesítését követő 15 nap alatt halasztó hatály nélkül a közigazgatási bírósághoz lehet panasszal élni.

A rendküvli hadiadót 1944 január 1-től kezdve további rendelkezésig az állami egyenesadókkal együttesen kell fizetni. Az egyszeri hadkötelezettségi adó kivétele céljából a törvény 11. §-a értelmében bevallást kell adni, amelynek alapján az adóhivatal veti ki az adót.

V. Honvédelem.

Az állítási kötelezettség alsó korhatárának leshállítására az 1924. évi születési évfolyamra nézve.

A 140. M. E. számú folyó hó január 14-i kormányrendelet a honvédelmi törvény alapján az ott az állítási kötelezettségre nézve megállapított alsó korhatárt az 1924. évi születési évfolyamra vonatkozóan egy évvel leshállította. Enneközva az 1924. évi születési évfolyamba tartozó hadkötelesek állítási kötelezettségének felső korhatára 1946. évi december 31. napja.

VI. Közéllátás.

Kormányrendelet a börgazdalkodási kormánybiztosról.

A hivatalos lap folyó hó 20-án közölte a kormány 280. M. E. számú rendeletét a börgazdalkodási kormánybiztosról. A hat szakaszból álló rendeletben a kormány a honvédelemről szóló 1939. II. t. c. 142. §-ának d) pontjában, valamint 143. és 144. §-ában foglalt feladatnázás alapján a honvédség és a polgári lakosság börgipari cikkeivel való ellátásának megszervezését, továbbá a börgazdalkodásra vonatkozó jogszabályok és kormányhatósági intézkedések végrehajtásának biztosítását a minisztérium kormánybiztosának (börgnyagzaldalkodási kormánybiztos) hatáskörébe utalja. A kormánybiztos a közéllátásügyi miniszter felügyelete alatt működik.

A kormánybiztos feladata a többi között a nyersbörök és börgyártáshoz szükséges ügynevezett segédanyagok összegyűjtésének irányítása és az említett anyagokkal foglalkozó kereskedők, iparosok és más szervek ellenőrzése; a nyersbörök és a börgyártáshoz szükséges segédanyagok szétosztása, a börgyártásnak a szükségletéhez igazodó irányítása és ellenőrzése; a kidolgozott börök felhasználására vonatkozó gazdalkodási terv megállapítása, valamint a közéllátási és egyéb szükséglet megállapítása. A rendelet a kihirdetés napján, folyó hó 20-án lépett életbe.

A hivatalos lap egyidejűleg közölte, hogy a m. kir. minisztérium a börgazdalkodási kormánybiztosról szóló 280. M. E. számú rendelet alapján a m. kir. miniszterelnök előterjesztésére Megay Károly országgyűlési képviselöt folyó hó 18-án börgazdalkodási m. kir. kormánybiztossá kinevezte.

Csak I. és II. rendű fűszerpaprika kerül az időz forgalomba.

Ismertettük annakidején a földművelésügyi miniszter 220.500. számú rendeletét, amelynek értelmében az 1943. évi paprikatermésből csak I. rendű és II. rendű paprikaörlemény készíthető s ezzel megegyezően a közéllátásügyi miniszter mult évi 55.100. számú rendeletével csak I. és II. rendű fűszerpaprika kereskedői és fogyasztói árát állapította meg.

E rendelkezéseknek az volt az indító oka, hogy 1943-ban a paprikatermelésre kijelölt három zárt területen, vagyis Szeged, Kalocsa és Érsekújvár körzetében, noha még eddig soha el nem ért nagyságú területet, kerekén 15.000 kat. holdat ültettek be paprikával, a termés mennyiségileg mégsem volt kielégítő, hanem a fejlődés és érés ideje alatt uralkodott, szokatlanul hosszú ideig tartó esapadéknélküli szárazság következtében az előző évekhez képest erősen csökkent és rendküvli gyenge volt a terméseredmény, amelynek minősége azonban igen jó volt. Ezért rendelkezett a földművelésügyi miniszter úgy, hogy a megelőző években kiörölt hatféle minőség helyett a termés és az örlési nyersanyag minél gazdaságosabb kihasználása érdekében csak kétféle minőség örítessék. A két új minőségre vonatkozó rendelet hatályba lépése előtt forgalomba került előző minőségű paprikaörleményfajták a minőségteskor megállapított lejárati napjait a régi árakon továbbra is forgalomba voltak hozhatók. Kiderült azonban, hogy ilyen régi készlet nagyon csekély mennyiségben volt felrak-

tározva és így előreláthatóan rövidesen a fogyasztóközönség már csak kizáróan I. és II. rendű paprikát fog kaphatni. A paprikanagykereskedők az új örleményeket most hoznak fokozatosan forgalomba s a belföldi szükséglet kielégítésére ezek a készletek előreláthatóan elegendők lesznek, így külföldre való kivitelre az idén nem kerülhet sor, mert a gyenge termés egész mennyiségében a belföldi fogyasztási szükséglet kielégítésére kell biztosítani.

Kettelési petróleum igénylése.

A baronfikeltetéshez és neveléshez szükséges petróleumot közvetlenül az illetékes községi előljáróság-nál, vagy polgármesteri hivatalnál kell igényelni a kiutalt petróleummennyiségből, hivatkozással a 99.200/1940. K. M. sz. rendeletre. Ha a hatóság a kiutalást megtagadná, úgy közvetlenül kell írásbeli kérelemmel fordulni a M. Kir. Ipari Anyaghivatal ásványipari osztályához, Budapest, II. Fő-utca 68.

IX. Terménybeszolgáltatás.

A cukorrépa- és takarmányrépamag beszolgáltatási határidejének meghosszabbítása.

A közéllátásügyi miniszternek folyó hó 14-én közlétt 100.900. számú rendelete értelmében az 1943. évi termései cukorrépmagának a beszolgáltatási köteletség teljesítésére való beszámitása tárgyában mult évi július 22-én kiadott 114.550. számú közéllátásügyi miniszteri rendelet 1. §-ának (1) bekezdése odamódosul, hogy a gazdálkodó beszolgáltatási köteletségének teljesítésére a folyó évi március 1. napjától vételre felajánlott cukorrépmag is beszámít, feltéve, hogy a vételre való felajánlás, valamelyik a mult évi július 22-i 114.550. számú rendelet 1. §-ának (2) bekezdésében felsorolt valamelyik jogosított vevőnek történt. Ebből kifolyóan módosul a hivatkozott rendelet (1) és (3) bekezdése is, annyiban, hogy a jogosított vevő a gazdálkodótól megvásárolt cukorrépmagról nyilvántartó hatóságoknál készített kimutatás csak folyó évi március 15-ig köteles az egyes gazdálkodó nyilvántartó hatóságainak megküldeni, az általa megvásárolt cukorrépmag összes mennyiségét pedig folyó évi április 1-ig köteles a Közéllátási Hivatalnak bejelenteni.

Ugyane rendelet 2. §-a pedig módosítja az egyes magvak forgalmának és felhasználásának szabályozásáról mult évi június 26-án kiadott 110.820. számú közéllátásügyi miniszteri rendeletet, amennyiben a takarmányrépamagra vonatkozóan a beszolgáltatási kötelezettséget folyó évi március 1-ig ugyanezak meghosszabbítja, vagyis a jogosult vevőknek folyó évi március 1-ig vételre felajánlott takarmányrépamagot be kell számitani a beszolgáltatási kötelezettség teljesítésére.

Rostnövények beszolgáltatása.

Vásárlásra kijelöltek kötelesek a megvételle felajánlott rostnövényt megvásárolni és a beküldött okmányokkal igazolt vételárnak 60 százalékát, ha pedig a termelési szerződés ennél magasabb százalékot állapított meg, az ennek megfelelő összeget az okmányoknak érkezésétől számított 8 nap alatt, a vételár többi részét pedig az árú minősége és a vételár tekintetében kifogás vagy vita nem merült fel, az árú megérkezésétől számított 8 nap alatt kifizetni. Ha az árú minősége, vagy a vételár tekintetében kifogás, illetve vita merül fel, a jogosított vásárló köteles a kifogást 8 nap alatt a gazdálkodóval közölni. Ebben az esetben a vételár többi részét csak a vételár végleges megállapítása után kell megfizetni. A vásárlásra jogosított köteles a rostnövény átvételére vonatkozó nyilatkozatát a felajánlás kézhezvételétől számított 8 nap alatt a gazdálkodóval annak a helynek a megjelölésével közölni, ahol az árú őszeszi. A gazdálkodó köteles a közlés vételétől számított 15 nap alatt a rostnövényt az átvétel helyére szállítani, vagy vasúti kocsiba rakva, feladni. A gazdálkodó köteles a rostnövényt az elkészítésig, illetve a feladásig megörizni és romlás-tól megóvni.

A sertésször beszolgáltatása.

A Magyar Börgipari Nyersanyagbeszerző és Elosztó R.-T. körlevélben hívta fel a börkereskedőket, hogy a legnagyobb figyelmet és gondot fordítsák a sertésször gyűjtésére és beszolgáltatásának lehető fokozására. Ugyanis máskor a téli hónapokban a sertésszörök nagyobbszáma miatt erősen fokozódni szokott a beszolgáltatásra kerülő sertésször mennyisége, míg az idén semmi felülénkülés nem mutatkozik ezen a téren. Ezért a Nyersanyag Beszerző és Elosztó R.-T. körlevelében a honvédelmi törvényre hivatkozva figyelmezteti a börkereskedőket a sertésször gyűjtésének és beszolgáltatásának forgalmazására. Mi pedig a gazdálkodóknak figyelmét hívjuk fel arra, hogy a sertésször beszolgáltatása fontos honvédelmi érdek, tehát minden sertésször gazda siessen ennek a kötelezettségnek eleget tenni.

X. Vegyes rendelkezések.

Rendelet az ügyvédi szervezetekre vonatkozó rendelkezések módosításáról.

A Budapesti Közlöny folyó hó 15-én közölte a m. kir. minisztérium által a keleti és erdélyi országrésznek a Magyar Szent Koronához visszacsatolásával kapcsolatban az ügyvédi szervezetre vonatkozó egyes rendelkezések módosítása tárgyában 130. M. E. szám alatt kibocsátott rendeletét. A rendelet kivételes méltányossági tekintetből lehetővé teszi az 1941. évi június 30. napjától előterjesztett kérelem alapján az igazságügy-miniszter hozzájárulásával az ügyvédek, illetve a helyettes ügyvédek névjegyzékébe felvételt azok számára, akiknek a visszacsatolt keleti és erdélyi területeken a visszacsatoláskor hatályban volt jogszabályok értelmében megozott az a képesítésük, amelynek alapján fel-

hetett volna őket venni az ügyvédek sorába, az ügyvédi kamarák azonban nem vették fel őket az ügyvédek névjegyzékébe s ezért az illetők a magyar jogszabályok értelmében nem kérhették a hazai ügyvédek, illetve a helyettes ügyvédek sorába felvételüket. A rendeletben biztosított kivételes méltányosságot azonban csak a visszacsatolt keleti és erdélyi területekről származó olyan személyekkel szemben kívül eső okból nem vették fel őket a visszacsatolás előtt az ügyvédek, illetve az ügyvédjelöltek sorába, továbbá ha jogtudori képesítésük van és legalább három éven át szabályszerű ügyvédjelölti vagy azzal egy tekintet alá eső egyéb joggyakorlatot folytattak, feltéve, hogy a felvételhez szükséges egyéb követelményeknek megfelelnek.

A Budapesti Közlöny ugyanez folyó hó 15-én közölte a minisztérium által a Magyar Szent Koronához visszacsatolt területeken folytatott működésük alapján bejegyzett ügyvédek, helyettes ügyvédek, illetve ügyvédjelöltek által a főtudományok területén a napja előtt elküvetett ügyvédi fegyelmi vétségék ügyében kövendő eljárás szabályozás tárgyában 120. M. E. szám alatt kibocsátott rendeletét.

A rendelet meghatározza az ilyen fegyelmi vétségék miatt a visszacsatolás előtt megindított fegyelmi eljárások esetében alkalmazandó szabályokat és rendelkezik arra az esetre, ha az ilyen fegyelmi vétség miatt a visszacsatolás előtt nem indították fegyelmi eljárást.

Rendület a vasúti szállítmányok zavartalan kézbesítésének előmozdítására.

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a vasúti és közúti fuvarozás zavartalan lebonyolítása, illetve a küldemények gyors kézbesítésének előmozdítása, a gördülő anyagok teljesebb kihasználása és a raktárak kellő időben történő kiürítése érdekében az ország egész területére kiterjedő hatállyal a következőket rendelték el: 6900. szám alatt folyó hó 15-én.

Azok a kereskedők, akik nyílt árusítási üzletüket hétfőtől napokon zárva tartják, zárvatartási kötelezettség megszegése nélkül, kötelesek gondoskodni arról, hogy a vasúton vagy szállítmányozó úttján közvetlenül a címükre érkező küldemények, illetve ilyen küldeményekről szóló értesítések hétfőtől napon reggel 9 órától délután 4 óráig terjedő időközben röszkure kézbesíthetők legyenek.

Ugyanez a kötelezettség terheli a kereskedőket a hét többi köznapján a nyílt árusítási üzletek nyitvatartására megállapított idő alatt.

Aki e rendelet ellen volt, amennyiben a cselekmény súlyosabb rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el. A rendelet január 17-én lépett hatályba.

Az orvosi díjazás legkisebb tételeinek felemlése.

A belügyminiszter az általános drágulásra és az Országos Orvosi Kamara előterjesztésére való tekintettel folyó hó január 1-től kezdve felemelte a legkisebb orvosi díjazás tételeit. A belügyminiszter rendeletere szerint az orvos lakásán, rendelő órája alatt történő egyszerű rendelés legkisebb díjtétele Budapest és törv. hatósági jogú városokban az eddigi 4 P helyett 6 P, egyéb helyeken az eddigi 3 P helyett 4 P. A beteg lakásán történő egyszerű orvosi látogatás legkisebb díjtétele a belügyminiszter Budapest és a törv. hatósági jogú városokban 6 P-ről 8 pengőre, egyéb helyeken pedig 3 P-ről 5 P-re emelte, míg a többi orvosi díjtételeket az eddigi orvosi díjazással szemben egyenesen 30%-kal emelte fel.

A nyúl vadászati idejének meghosszabbítása.

A földművelésügyi miniszter folyó hó 15-i 57.100. számú rendelete a vadászati tilalmi idöket megállapított mult évi 38.000. számú földművelésügyi miniszteri rendelet 1. §-a (1) bekezdésének f) pontjában foglalt rendelkezés módosításával a mezei nyúlra vonatkozóan január 15-én megszabott tilalmi idő kezdetét február 1. napjára tolta ki közéllátási érdekből, minöfözva mezei nyúlra az ideji vadászati időnyben február 1-től október 1-ig tilos vadászni.

A MABI napibérszótálya sorozására és az átlagos napibérekre vonatkozó rendelkezéseinek módosítása.

A 235.100. számú belügyminiszteri rendelet módosítja az 1942. évi 263.800. számú belügyminiszteri rendelet 2. §-át, amennyiben kimondja, hogy a betegségi kötelező biztosításban a Magánalkalmazottak Biztosító Intézeténél a napibérszótálya való sorozás anyagiban módosul, hogy folyó évi január 1-től kezdve a 10. napibérszótálya tartoznak azok, akik 9-10 pengőig, a 11. napibérszótálya tartoznak azok, akik 10 pengőn felül 11 pengőig, a 12. napibérszótálya tartoznak azok, akik 12 pengőn felül 13 pengőig, a 13. napibérszótálya tartoznak azok, akik 13 pengőn felül terjedő napi javadalmazással vannak alkalmazva.

Enek megfelelően a hivatkozott rendelet 2. §-ában a 10. napibérszótálya átlagos napibére vonatkozó rendelkezés után folytatódag még a következő rendelkezés: vendő fel: a 11. napibérszótálya az átlagos napibér 10'50 P, a 12. napibérszótálya 11'50 P, a 13. napibérszótálya 12'50 P és a 14. napibérszótálya 13'50 P.

Ugyanez kimondja a rendelet, hogy az 1942. évi 263.800. számú rendelet 2. §-ának az első napibérszótálya, továbbá a 3. §-nak az A) napibérszótálya vonatkozó rendelkezései átmenetileg hatályukat veszítik, a B) napibérszótálya vonatkozó rendelkezések pedig úgy módosulnak, hogy ebbe a napibérszótálya csak az illetmény nélküli inszok és gyakornokok sorozhatók. Végül kimondja a rendelet, hogy az 1942. évi 263.800. sz. belügyminiszteri rendelet 3. §-ának (2) bekezdése mult évi július 1. napjával hatályát veszítette.

1944/2

Csem

A keres...
adott ki...
delet hiva...
V. törvény...
konk, ha...
akként v...
rendelkez...
dül a vá...

A fent...
túnk, ha...
sülés új...
esendesta...
sére nem...
felügyele...
reagában...
megszabj...

A ha

A keres...
számú fö...
szere en...
jesztotte...
t. c. 11. §...
kedvezme...
nap első...
jogosults...
igazolni.

K

A M...
örzskön...
ner Kán...
Beszerez...
Egysüle...
Igen...
közelmu...
marható...
korlati...
Mosonm...
örzskön...
alkatuk...
egyek áll...
nyítja. E...
az ú. n. k...
azonban...
mázní né...
lagos te...
röviden...
tehenet...
magas te...
fejleszt...
telj el n...
elfjárás...
nösen a...
tott szak...
tőink ére...
melegen...

K

A M...
örzskön...
ner Kán...
Beszerez...
Egysüle...
Igen...
közelmu...
marható...
korlati...
Mosonm...
örzskön...
alkatuk...
egyek áll...
nyítja. E...
az ú. n. k...
azonban...
mázní né...
lagos te...
röviden...
tehenet...
magas te...
fejleszt...
telj el n...
elfjárás...
nösen a...
tott szak...
tőink ére...
melegen...

Gal

A Nö...
ber 15-én...
igazgató...
Elnök m...
és a har...
gazdatár...
kötelessé...
a termé...
kís- és n...
hatunk, P...
utalva, P...
mind a m...
s ez nagy...
hátrányá...
megindul...
günktől...
hasuk meg...
visel fel...
pótlására...
említett...
mennyel...
hogy gaz...
által jóm...
Felhívta...
létesítés...
azt a n...
Nögrád v...
is fennta...
elnök az...
száma öt...
tagjait sz...
tetében, a...
ben nyil...
alakított...
díjón fel...
józan fell...

Csendestárs aktívan nem működhet közre a vállalatban.

A kereskedelemügyi miniszter magyarországi rendeletet adott ki a csendestárs iparüzésével kapcsolatban. A rendelet hatályos a csendestársaságot szabályozó 1930. évi V. törvényekre, amely szerint csendestársaság keletkezik, ha valaki mások vállalatában vagyoni betéttel akként vesz részt, hogy azt a vállalat tulajdonosának rendelkezésére adni köteles. A vállalat ügyletei egyedül a vállalat tulajdonosát jogosítják és kötelezik.

A fenti törvényes szabályozásból nyilvánvalóan kitűnik, hogy a csendestársaság jellegzetesen tőkegyűléses úttal keletkező vállalkozási forma és a törvény csendestársnak a vállalatban való aktív közreműködésére nem nyújt lehetőséget, hanem pusztán bizonyos felügyeleti jogot biztosít számára amellyel, hogy a nyereségben, illetve a veszteségben való részesedését is megszabja.

A hadirokkantak rádiódíj kedvezményének kiterjesztése.

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 201.000. számú folyó hó 18-i rendeletével a hadirokkantak részére engedélyezett 50%-os rádiódíjmentességet kiterjesztette a II. járadékosztályba sorozott (1933. évi VII. t.c. II. § (16) bekezdése) hadirokkantakra is. Ez a díj-kedvezmény az igényjogosultság igazolását követő hónap első napjától jár, a díjkedvezményre való igényjogosultságot pedig a hadigondozási igazolvánnyal kell igazolni.

KÖNYVISMERTETÉS.

A Mosonvármegyei Állattenyésztő Egyesület törzskönyvelési adatainak kiértékelése. Írta: Baintner Károly dr. gazdasági akadémiai r. tanár. Beszerezhető a Mosonvármegyei Állattenyésztő Egyesületnél, Mosonmagyaróvár.

Igen figyelemreméltó tanulmány jelent meg a közelmúltban Baintner Károly dr. tollából, a szarvasmarhatörzskönyvelési adatok kiértékelésének gyakorlati alkalmazására vonatkozóan. A szerző a Mosonvármegyei Állattenyésztő Egyesület területén törzskönyvelt teheneket termelésük és külső testalkatuk alapján minősíti olyan módon, hogy az egyes állatok tejelését az egyesületi átlaghoz viszonyítja. Ez a módszer, amelynek ideálisabb alakja az ú. n. istállóátlaghoz való viszonyítás, amit azonban egyelőre technikai nehézségek miatt alkalmazni nem lehetett, igen hathatós lépés a viszonylagos termelőképeség elbírálására. Baintner a röviden vázolt módszerrel az összes törzskönyvelt tehenet felszítja törzstehenek, tenyésztéhenek magas tejszirtartalommal, tenyésztéhenek alacsony tejszirtartalommal, állagtehenek, sejtéhenek és még el nem bírható tehének csoportjaira. Ez az eljárás igen figyelemreméltó és korszerű és különösen a szarvasmarhatenyésztés irányítására hivatott szakemberek, de haladót szarvasmarhatenyésztőink érdeklődésére is számot tart. Eppen ezért megiegen ajánljuk a fűzet megszerzését. Horn A. dr.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabriceus Endre.

A Nógrád vármegyei Gazdasági Egyesület december 15-én tartotta Forster György dr. elnöklésével igazgatóválasztmányi és rendes őszi közgyűlését. Elnök megnyitójában utalt a háborús ötédek évre és a harmadik háborús télre. Kiemelte, hogy a gazdatársadalom becülettel, erején felül teljesíti kötelességét és egy talpalatnyi föld sem marad ki a termelésből. Szívós kitartással vesz benne részt kisk- és nagygazda és mivel segítségre nem számíthatunk, tisztára a magunk termelésére vagyunk utalva. Rámutatott arra, hogy mind a természetes, mind a mesterséges takarmánytermelésünk rossz volt és nagyon komoly helyzet elé állítja a gazdát és hátrányára van az utóbbi két évtizedben szépen megindult állattenyésztésünknek. Leleményességünk től függ, hogy állattenyésztésünket fenntarthatassuk egyéni és állami szempontból, mert a hadviselő felek a háború után az elpusztult állomány pótlására nálunk fognak állatokat beszerezni. Megemlítette, hogy a kormányzat szilóakciója eredményteljesen járt, az országban 6000 új sziló épült, úgy-ahogy gazdáink az értéktelen takarmányt is szilózás által jöminőségű takarmánnyá tudják átalakítani. Felhívta a gazdaközönség figyelmét, hogy aki teheti, létszámban szilót és egyben felkérte a gazdákat, hogy azt a nagyszínvonalú állattenyésztést, amivel Nógrád vármegye rendelkezik, igyekeznek továbbra is fenntartani. Vitéz Purgly Lajos ügyvezető elnök az egyesület tevékenységét vázolta. A tagok száma ötszörösre emelkedett. Az egyesület ellátta tagjait szaktanáccsal a termelés és értékesítés tekintetében, tejszövetkezeteket létesített, a tömörülésben nyilvánuló erőt hangoztatta és gazdaköröket alakított. Vigyázott, hogy a gazdaközönség ne aladjon fel felelőtlen ígéretéseknek és el ne térítsék lozán felfogásától. A tagok ingyen kapták a Nógrádi

Garda című hivatalos lapot. Maradandó akció a lótenyésztési szakosztály, amelynek virágoznia kell. Gazdasági kiállításokat is rendezett az egyesület, ezeket azonban ma, sajnos, mellőzni kellett. Az egyesület a közellátással is foglalkozott annak az elvnek szemeltartásával, hogyan lehet a gazdasági üzem rendbentartása mellett a közellátást szolgálni? Mivel az iparcikkek árai nem tartanak lépést a mezőgazdasági árakkal, ebből származik a felár, a fekete piac és a magas munkabér. A termelést alássa a munkahiány. Végül ismertette az egyesület 1944. évi költségvetését. A tagsági díjakat az 1944. évre 100%-kal emelték fel. A tisztújítás során elnöké Pályi Pál ny. főispánt, alelnökké bellusi Baross József dr. főispánt, neográdi Horváth Sándor alispánt, Forster György dr. országgyűlési képviselő, földbírtokost, vitéz Purgly Lajos földbírtokost, Drázier János volt nemzetgyűlési képviselőt és Balla Mihály kiskgazdát választották meg. Pályi Pál, az új elnök, a közgyűlés végén megköszönte a bizalmat. Rámutatott, hogy a földbírtokok megtartották az ősi alkotmányt. Amíg vármegye van, addig gazdasági egyesületnek is kell lennie. Működését ama korlátok közé kell szorítani, amelyeket a háború szült és amelyekkel együtt jár a nélkülözés és szenvedés. A gazda elvárhatja az állam támogatását, hogy folytathassa a termelést. Az egyesület a részabott munkát el fogja végezni és ehhez kérte a tagok és főleg az előző elnök és ügyvezető alelnökök támogatását, akiknek érdemeit indítványára jegyzőkönyvbe iktatták.

Növénytermesztésünk jövő kérdesei.

Írta: Kemény József m. kir. gazdasági felügyelő

Még a világ esataterén nem lankadó erővel dúl a gigantikus harc, de a nemzetek gazdaságpolitikusai máris a háború utáni idők nagy gazdaság-problémái felett vitáznak és az új termelési és értékesítési rend kialakulását latolgatják.

Bárhogyan is fejeződik be ez a második világháború, azzal nekünk, magyaroknak már most tisztában kell lennünk, hogy mezőgazdasági terményeink a világpiacokon nehéz versenybe kerülnek. Magyarország agrár állam lévén, így kivételi cikkeink jelentékeny része a jövőben is agrár termék lesz. A múltban a magyar kivitt a külföldi piacokon nagy százalékban a búza képviselte, így következett fejtegetéseimben a búza, illetve a kenyérgabona-kérdéssel óhajtok foglalkozni.

A négy százéves monarchikus államforma természetesen döntően határozta meg és tartotta fenn mezőgazdasági termelésünk irányát és üzem rendszerét egészen az 1914-es világháború befejezéséig. Az osztrák uralom termeléspolitikája Magyarországot a mezőgazdasági termény-nyersanyagok előállítására szorította, míg ugyanakkor a monarchia többi országaiban az ipari termelés terén, részben az olcsó magyar nyersanyagokkal hatalmas gyáripari fellendülést segített elő.

Tagadhatatlan, hogy országunk talaj- és éghajlati viszonyai is kedvező előfeltételek nyújtottak a mezőgazdasági termelésnek. Nem is lett volna baj az agrár jellegű termelés, ott volt azonban a hiba, hogy terményfeleslegeink — főleg a búza — túlnyomórésztben nyers állapotban, feldolgozatlanul kerültek a monarchia többi országaiba. Bár a magyar gazda terményeiért a pénzbeli értéket megkapta, de ugyanakkor a terményekkel kivitt tápanyagokat nem tudta és talán keλλő szakismeret, de főleg tökére hiánya miatt nem is igyekezett a talajba visszapótolni. Bekövetkezett tehát talajaink nagyfokú kizsárolása, ami főleg az egyoldalú gabonatermesztésnek volt a következménye. Ezt a helyzetet azután egyes vidékeken tovább súlyosbította a rendszertelen vetésforgók alkalmazása, a hiányos trágyázás és a hibás, s elmulasztott talajművelés és ápolási munkák.

A helyzeti adottságon kívül még az a körülmény is elősegítette a kalászos gabonák természetét, hogy a gabonatermelés különleges szakképzettséget és nagyobb kézi munkaerőt nem igényelt. De könnyű volt a kiskgazdabirtokokon is, a hosszú idő alatt kialakult termelési rendszert az apától-fiúra ragadt egyszerű gyakorlati tudással fenntartani és tovább vinni.

Távol áll tőlem, hogy a kenyérgabona-, a búza-termelés elsőbbségi jogát hazánkban vitassam, sőt véleményem szerint a búzát összes terményeink között a „primus inter pares” jelzés illeti meg. Eppen ezért tartom szükségesnek a kenyérgabona-termelés kérdésével foglalkozni, mert nem szabad, hogy megismétljünk azok az idők, hogy a magyar föld legdrágább terménye csak ráfizetéssel legyen termeszthető és feleslegben, nagyrészt ezáltal értékesíthető!

A jelenlegi háborús termelésünk a szokásos kenyérgabona vetésterületeink fenntartását nemcsak hogy megtúrte, hanem kedvező adottságként vette és szükségesnek is tartja. A háború befejezése után azonban számolnunk kell ismét azzal,

hogy az európai piacokon, nemcsak az ukrán és balkáni, de a tengerentúli búza is versenytársa lesz a magyar búzáknak, kenyérgabonának. De, ha az egyes európai országok háborús önellátó termelését is vizsgáljuk, még arra is számítanunk lehet, hogy a háborús önellátó politika kényszerítő hatása alatt olyan országoknak is, amelyek a háború előtt jelentős gabonabehozatalra voltak szorítva, a jövőben nagyon is csökkent mennyiségre lesz csak szükségük. A most lezajlott költségvetési vita során a parlamentben is szóba került a gabonakerdés. Egyik legkiválóbb agrárpolitikusunk: Schandl Károly dr. emelte fel figyelemzavartó szavát, hogy már most készüljünk fel a háború után bekövetkező gabonaválságra.

A gabonaválság kivédését célzó intézkedéseket elgondoláson szerint két szempontból kell esopor-tositani espedig: 1. a szükséglet-készlet megállapítása és 2. termeléspolitikai szempontból.

A szükséglet-készlet megállapításának szempontjából teendő intézkedések a következők:

- 1. Megállapítandó az ország békés kenyérgabonaszükséglete.
2. A kenyérgabonaszükséglet 20-30%-ának tartalékolására megfelelő tárházak biztosítása.
3. Becslés útján számításhoz bevendő az a kenyérgabonamennyiség, amelynek értékesítésére részben a külföldi piachoz való közelfekvés, részben vetőmag- és lisztkivitel, vagy egyéb előszereteti okok miatt lehetőség látszik.
4. Megállapítandó továbbá az ipari célra feldolgozható (keményítőgyártás) gabonamennyiség.
5. Végül megállapítandó lenne, hogy rendes termelési és időjárási viszonyok között, mekkora az a kenyérgabonamennyiség, amelyet a jelenlegi vetésterületekkel remélni lehet.

Ezeknek a megállapításoknak birtokában lehet azután csak termeléspolitikai téren a szükséges teendőket megkezdeni. Ezen teendők a következők lennének:

- 1. Népies talajművelési és növénytermesztési előadások, filmek, propagandakiadványok segítségével a kis- és törpebirtokokos szaktudását egy átlagos, jobb színvonalra kifejlesztani.
2. Az 500 arany-korona kataszteri tisztajövedelmét meghaladó kisbirtokok vezetőit gazdasági tanfolyam, vagy szakiskola elvégzésére kötelezni.
3. Vidékenként, tájegységenként egyszerű, alkalmas vetésforgókat összeállítani és propagálni.
4. Istállótrágya-kezelésre és felhasználásra kötelező utasítást kiadni.
5. Az őszi mélyszántás elvégzését kötelezővé tenni.
6. Az összes kultúrnövények szükséges és időszzerű vetési, ápolási és betakarítási munkáinak lehetőség szerinti legjobb elvégzését kötelezővé tenni.
7. A szántóföldi takarmánytermelésnek minden eszközzel való propagálása, esetleg tájegységenként különböző százalékban való kötelezővé tétele.
8. Megfelelő vetőmagvak biztosítása. Vetőmag-, gép- és egyéb akciók tervszerű szervezése, lebonyolítása.
9. Tájegységenként megfelelő gazdasági ipar-üzemek létesítése.
10. Növénytermesztő mintagazdaságok, községek létesítése és általában a növénytermesztés olyan megszervezése, hogy központilag éppen úgy irányítható, ellenőrizhető és kézben tartható legyen, mint az állattenyésztés.
11. Növénytermelési versenyek, kiállítások díjazások rendezése.
12. Végül, ha az ország értékesítési viszonyai úgy kívánják, megfelelő eszközökkel, esetleg rendelkezéssel is szabályozni egyes növények természetét.*

A háború utáni gabonaválság kivédéséhez a teendőket csak vázlatosan, nagy vonalakban jelöltem meg, mert e teendők mindegyike egymagában is nagy megfontolást és alapos kidolgozást kíván. Természetesen ezek a teendők nagyrésztben állami feladatok és ezek kimunkálása termeléspolitikai feladat. A végrehajtásához pedig, hogy az gyors és eredményes legyen, egy jól szervezett, megfelelően szakképzett, fegyelmileg is felelősségre vonható, állami tisztviselő- és altisztú gárdára van szükség espedig semmi esetre sem kisebb mértékben, mint ahogyan az állattenyésztési vonalon már megvan, mert csakis így lehet eredményes munkát kívánni, várni és elérni.

A mezőgazdálkodás fogalmába természetesen nem csak a növénytermesztés, hanem az állattenyésztés is beletartozik. Eppen úgy nem képzelhető el állattenyésztés növénytermesztés nélkül, mint növénytermesztés állattenyésztés nélkül. Egyik üzemág a másiknak szerves kiegészítője. Sőt talán, ha szigorúan vesszük, a növénytermesztés megelőzi az állattenyésztést. Hogy ez tényleg így van, ezt most a háborús időkben szomorúan tapasztaljuk. Kiváló állattenyésztőink hosszú évti-

* A kényszerrendszabályozásokat nem tartjuk kívánatosnak! Szerk.

legszívesebben. Szívvel is, de egyben ceruzával is szeretett dolgozni. Az egerfarmosi tehenészet testalkatilag is, teljesítményben is a legelőn áll; többször vitte el az országos tejelési és tenyésztési díjakat.

De vitéz Oláh Gyula nem tudott csak otthonülő gazda lenni. Szívesen és örömmel vette ki részét a gazdasági egyesületi munkából, kereste a munkát a közösségért. Gyvezető-elnöke volt a Tiszántúli Állattenyésztők Szövetségének. Mégis legközelebb állott szívéhez közelebbi pátriájának, Borsod vármegyének állattenyésztése és a borsodvármegyei kisgazdatenyészték irányítása és emelése. Elnöke volt a Borsodvármegyei Állattenyésztő Egyesületnek.

Érdeklődési köre nem maradt meg szűkebb páriájában; bekapcsolódott és részt kért az OMGE munkájából is. Több cikluson keresztül alelnöke volt az állattenyésztési szakosztálynak; résztvett szakosztályunk vándorújdíseim, ott figyelme csaknem minden irányban kiterjedt, mert vallotta azt, hogy egy okos gazda mindenből amit lát és hall tanulni tud. Határozott egyénisége mellett is mindig meggyerő modorával és előzékeny szerénységével nagyon sok barátot és igen sok tisztelőt szerzett magának. Egyike volt azoknak a gazdáknak, akire csaknem mindenki mindig melegen és jóleső érzéssel gondolt és emlékezett.

Korai halála nagyon sok gazdát és barátját mélyen érintette. A gazdasági egyesület vitéz Oláh Gyulában egyik legértékesebb tagját, az állattenyésztési szakosztály nagyérdemű alelnökét veszítette el elhűnyttá. Javaslataira a szakosztály jegyzőkönyvében örökíti meg elhűnyt kiváló alelnökének érdemait.

1. Alelnök választása.

Elnök ezután bejelenti, hogy az OMGE elnöki tanácsa a megüresedett alelnöki tisztségre Rupprecht Antal sajtósikali földbírtokost, felsőlőházi tagot, a Felsődnán-túli Mezőgazdasági Kamara elnökét jelölte, aki nemcsak mint a dunántúli gazdasági egyesület egyik vezetője örvend általános közmegegyezésnek, hanem mint gyakorlati gazda is kiváló eredményekkel működik. Gazdaságainak állattenyésztése és különösen szarvasmarhatenyésztése igen jó hírnévnek örvend. Rupprecht Antal nagy odaadással és eredménnyel tevékenykedik Sopron vármegye állattenyésztésének fejlesztése érdekében is. Értékes munkássága alapján a szakosztály számára nagy nyereséget jelent az elnökség tagjai sorába való megválasztása (Helyeslés). Az egyhangú helyeslés alapján megállapítja, hogy a szakosztály Rupprecht Antalt alelnökké választotta meg. Melegen üdvözlő az új alelnököt.

Rupprecht Antal meleg köszönetet mond a szakosztály alelnökkévé történt megválasztásáért és biztosítja a szakosztályt arról, hogy legjobb tudása szerint támogatni kívánja annak jelentőségteljes munkásságát.

2. A XV. tejelési és tenyésztési díjazás eredményei.

Heródecs Sándor dr. előadó-főtisztár közli, hogy az Országos Törzskönyvelő Bizottság a szarvasmarha- és a juhnyésztés, valamint a tejelőképeség fokozása terén elért kiváló eredmények nyilvánosságára hozatala és kitüntetése céljából a rendkívüli viszonyok ellenére megrendezte a XV. országos tejelési és tenyésztési díjazást az 1941/42. ellenőrzési évben és az azt megelőző években megállapított termelési és tenyésztési adatok alapján. Rámutat arra, hogy a díjazott és a rendkívüli viszonyok ellenére különösen a tartós teljesítményű csoportokban további haladásról számot adó eredmények nemcsak arról tanuszkodnak, hogy szarvasmarhaállományunknak legalább is egy része fokozott tenyésztéssel és termelőképeséssel rendelkezik, hanem az eredmények azt is igazolják, hogy tenyésztő szervezetünk a különféle nehézségek ellenére maradéktalanul elvégezték ellenőrző és tanácsadó tevékenységüket is. Méltatja azoknak a tenyésztőknek a jelentőségét, amelyek hosszú évek óta a díjazott tenyésztők csoportjában szerepelnek. Különösképpen kiemeli a mezőhegyesi állami ménesbirtok teltív szimmentáli tehénzete által elért eredményeket, amelyeknek biztosításában nagy érdeme van Koch Gyula jószágigazgatónak, a kiváló állattenyésztő szakembernek. Bejelenti, hogy az Országos Törzskönyvelő Bizottság emlékdíjjal tüntette ki Koch Gyulát a mezőhegyesi ménesbirtok állattenyésztésének felvirágoztatása és ezen keresztül az egész magyar állattenyésztés fejlesztése érdekében kifejtett érdemeiért. Ugyancsak meleg elismeréssel emlékezik meg a *készthelyi gazdasági akadémia* tehenészetében nagy szakudással és kiváló eredményekkel feljavított tenyésztő tevékenységéről. Majd részletesen ismerteti az elért eredményeket.*

Elnök meleg köszönetet mond a földművelésügyi miniszternek a magas erkölcsi kitüntetésért és az értékes tiszteletdíjak adományozásáért. Elismeréssel méltatja az eredményeket, amelyeket olyan időben sikerült elérni, amikor az állattenyésztő gazdák a súlyos takarmányozási helyzet mellett számtalan egyéb nehézséggel is kénytelenek megküzdeni. A kitüntetett tenyésztők érdemeinek méltatásakor hasonló melegséggel emlékezik meg a gazdasági karnak azokról a jeles tagjairól is, akiknek a szakavatott, nagy odaadással folytatott tenyésztő munkássága jelentős mértékben járult hozzá az ismertett eredmények eléréséhez. Méltatja az Országos Törzskönyvelő Bizottságnak és az állattenyésztő szervezeteknek a haladás érdekében kifejtett tenyésztő munkásságát és a tenyésztő társadalom elismerését fejezi ki a nehéz viszonyok között jelentőségteljes és eredményes munkásságot kifejtő állattenyésztési ellenőri karnak.

Nagy Lóránd dr. uradalmi jószágfelügyelő felkéri a jelenlevő Konkoly Thege Sándor dr. földművelésügyi államtitkár, hogy tolmácsolja a földművelésügyi mi-

niszternek a kitüntetett tenyésztők hálás köszönetét a magas elismerésért és a tiszteletdíjak adományozásáért. A tenyésztő társadalom igen nagyra értékeli a földművelésügyi minisztérium irányítása mellett az OMGE és az Országos Törzskönyvelő Bizottság részéről mindenkor tapasztalt, nagy szakudással kifejtett tanácsadó tevékenységet. Külön is köszönetet mond a juhnyésztő gazdák nevében azért, hogy most első ízben juhászatot tüntetett ki az OTB a földművelésügyi miniszter tiszteletdíjjal, a tejelés terén elért eredményekért. Hangsúlyozza, hogy a felgyőli juhászat kiváló eredményei csak Schandl József dr. egyetemi tanárnak, a Juhnyésztő Egyesület elnökének nagy értékű tanácsai, valamint vitéz Baskay Gyula dr. volt uradalmi jószágigazgató és Nagy Károly uradalmi tisztartó szakavatott működése következtében voltak elérhetőek.

Elnök felkéri Schandl József dr. egyetemi ny. r. tanárt előadásra megtartására.

3. Az átörökítőképeség megállapítása.*

Schandl József dr. egyetemi tanár előadásában az örökítőanyag minőségének nagy gyakorlati jelentőségét fejtegetve megállapítja, hogy csak az olyan szülő tekinthető megbízható átörökítőképeségűnek, amelynek minden ivarsejtje tartalmazza a kívánt tulajdonságváltozat *genjét*, továbbá azt, hogy általában hű átörökítőképeségről beszélni nem szakszerű, mert az örökítőanyag nem mint totalitás érvényesül az egymás után következő nemzedékekben, hanem a genek egymástól függetlenül, eltérő úton-módon nyilvánkoznak meg. A jól kialakult *másodlagos ivarjellegből* lehet remélni a rendszeres nemű életet, az ivarsejtek nagy életerejét, esetleg még a megtermékenyítés, illetve megtermékenyülés nagyobb biztonságát, de az örökítőanyag minőségével az összefüggésben nincs, s így az ú. n. hű átörökítőképeséget nem biztosíthatja. Nem fizetünk reményt a *homogén alkatban* rejlő átörökítő erőből se. Bizonyos, a szülőkből megnyilatkozott különönások csak akkor nyújtanak biztosítékot a hű átörökítésre, ha azok *recesszív* jellegűek.

A *származási lapok* is sok csalódást okozhatnak; ennek oka elsősorban az, hogy a származási és törzskönyvi lapok csak a realizált tulajdonságváltozatokról tájékoztatnak és egyáltalában nem a rejtett (recesszív, hypostatisus, lethalis, stb.) genekről és a polimer-garnitúrákról, amelyek az illető szülő ivarsejtjeiben helyezkedhetnek és ivadékaik egy részében megnyilatkozhatnak.

Előadó szerint csak az a származási lap nyújthat megbízható képet az ősök örökési anyagáról, amelyben az ősöknek és összes ivadékaiknak tulajdonságváltozatát jelölve vannak. Ha a közelebbi ősök az ivadékok vizsgálata alapján — a szóbanforgó tulajdonságban — vérszálladnak, akkor lehet csak a származási lapot *konzolidálni*, s így a kijelölt utódot jó átörökítőnek tartani. Ilyen származási lapok természetesen csak ott remélhetők, ahol a törzsalakot ivadékaival változatlanul felneveltetnek mindaddig, míg az érdekes tulajdonság meg nem nyilvánkozik. *Előadó* másik javaslata az, hogy az értékes törzsalakokat csak előzetesen kipróbált apaállatokkal párosítsuk. A kipróbálás alapján egy-egy örökési poligon szolgáljon. A kipróbálás után a hímek még javakorban lesznek s — a bikákat se véve ki — kellő ápolással éveikig tenyésztésben tarthatók. Meggyőződése, hogy a gyakorlati élet kész honorálni a törzstenyésztőket azt a nagyobb munkáját, amelyet a javasolt eljárások okoznak.

Balintner Károly dr. hozzászólásában rámutat arra, hogy az egyes apaállatok átörökítőképeségének az *istállóállag* alapján való megállapítása nagyobb tenyészetekben jól bevált, mert ugyanazon a tenyészeten belül a takarmányozási és tartási viszonyok közel azonosak és a változások az egész állományt egyformán érintik. Kevésbé nyújt tárgyilagos alapot ez a rendszer az egyes tenyészetek közötti összehasonlításra az eltérő tartási és takarmányozási viszonyok miatt. Ugyancsak nem alkalmazható a köztenyésztésben sem, mert a kistenyésztőknél más és más viszonyok között élnek az állatok. Ezenkívül az egyes bikáknak nem minden utóda áll tejelése ellenőrzés alatt, holott a tenyészérték megállapításához legalább 10-15 utód termelőképeségének az ismerete szükséges. Eppen ezért nagy jelentőségű a kötelező tejelése ellenőrzés, amikor az összes tenyészetre kerülő utódokról rendelkezésre állnak a termelési adatok. Végül rámutat arra, hogy az egyes állatok tenyészértékének megállapítását lehetővé tevő módszerek a tenyész kiválasztó tevékenység számára az esetben is rendkívül hasznosak, ha a tenyészérték megállapításának időpontjában az egyed esetleg már nincs is életben, ami különben is többnyire csak a szarvasmarhánál fordul elő.

Elnök a szakosztály nevében hálás köszönetet mond a nagy figyelmet keltő értékes előadásért és hozzászólásért, majd felkéri Hetzel Henrik dr. egyetemi ny. r. tanárt előadásra megtartására.

4. A tehének fertőző hurutos tőgygyulladás.*

Hetzel Henrik dr. egyetemi tanár előadása bevezetésében rámutat arra, hogy a szóbanlevő betegség a tehének legelterjedtebb tőgygyulladása. Egy láncos bakteriumfertőzés, az ú. n. *streptococcus agalactiae* (tej-alapasztó) idézi elő. Ez a streptococcus csak a tőgyben tud megélni és elszaporodni és onnan a tejjel kerül ki. Új tehének befertőzése kizárólag a tejjel történik, új állományban pedig csak behurcolás révén lép fel. A streptococcus a bimbósatornán keresztül jut a tőgybe, a tőgyre pedig a fejek kezére tapadt vagy az alomról

az oda kifejt hibás tejről kerül. A streptococcusok a bimbósatornában, a tejmedencében, a tejutakban és később a mirigylebenyekben is gyulladást idéznek meg, aminek következtében a tej sósá válik és sárgaszínű lesz, sok üledéket tartalmaz és a végén gennyserűvé válik, a tőgygyulladásban esomók keletkeznek, a beteg egyed elsorvad és végül elapad. A tej üledékében mikroszkóppal sok gennysejtet és több-kévesebb streptococust lehet találni, tenyészéssel pedig elszaporítani. Egészen biztos diagnózist csak laboratóriumi tejtovizsgálattal lehet csinálni.

A fertőzés után 2-17 óra múlva 8-36 óráig tartó heveny tünetek (duzzanat, kipirosodás, fájdalom, polylehes vagy savószerű tej, étvágytalanság és hőemelkedés) mutatkoznak. Ekkor ezek a tünetek elmúlnak és így tűnik, mintha az állat teljesen meggyógyult volna. A valóságban azonban megindul a betegség láppangó alakja, amely több vagy sok hétre terjed és csak ezután válik láthatóvá a betegség ú. n. időült alakja (megváltozott tej, esomók, sorvadás). A láppangó alak a betegség továbburcolása nézőpontjából nagyon veszélyes, mert nincs tünet, amely a betegség fennállását elárulná. Egyedül a laboratóriumi tejtovizsgálattal, amelynek segítségével a láppangó bajt fel lehet ismerni.

Nagyon sokféle módon próbálták a bajt gyógyítani, de csak kevés eredménnyel. Az alkalmazott gyógymódok: a hidegvizkúra, a gyakori fejés, a hosszú ideig tartó szárazraállítás, kenőcsök, Bier-harang, kvarcolás, ózongáz-befúvás, sulfamid készítmények, a tejmedence kiöblítése különféle szerekekkel. Ma erre a célra az entozon-oldat a divatos. Ez kombinálva a szárazraállítással, kb. 55-60%-os gyakorlati eredményt ad, eml nyilvánvalóan nem kielégítő.

Jobb eredményeket lehet a *védekezéssel* elérni. Ennek mozzanatai: 1. a *helyes tőgyápolás* (tisztaság az istállóban, tőgy- és kézmosás langyos, folyó vízzel és szappannal), 2. a *helyes fejés* (tökéletes kifejtés, a bűtyökfejes eltiltása, fejkör a kéz tejjel való megmosogatása, kb. 5-6 hetenként megismételt tőgy- és laboratóriumi tejtovizsgálattal, a betegnek és fertőzőtöknek talált tőgygyulladások 5%-os nyoktanival való megfertőzése, a betegnek különállítása és utóljára fejése, minden tehén kifejtése után folyó vízzel és szappannal való kézmosás, a fertőzött tejek külön edénybe való fejése és forralással vagy fertőtlenítő anyag hozzáadásával való ártalmatlanná tétele, a csomós és sorvadéktőgyeknek mesterséges elapasztása, a nem üvedelőző tehéneknek mielőbbi húsa való értékesítése révén, a vakolással való védekezés eredménytelen marad.

A felsorolt védekezési eljárások pontos és következetes alkalmazásával a betegség behurcolása elkerülhető és kiirtása sikerül. Mindez munka- és kiadástartó jellegű, de mert először a bimbósatornán lévő szék (közvetésszerűen érdekes) és mert velük sok tejvesztéshez és sok tehén elertéketlenedéshez (gazdasági érdekes) sikerül elhárítani, a számítási tudó tehénállomány adott esetekben mégis csak igénybe fornia venni a kisse körülményesnek látszó védekezési eljárást.

Elnök a szakosztály nevében meleg köszönetet mond az értékes előadásért, amely hasznos tanácsokat nyújtott a tehenészetekben oly sok károsodást okozó baj elleni küzdelemre. Reméli, hogy a *gazdák többségének* módjában lesz az elég terhesnek látszó védekezési eljárásokat alkalmazni. Majd több tárgy nem lévén, megtörszöni a megjelentek érdeklődését és a gyűlést bezárja.

A mezőgazdasági ipari és kereskedelmi, valamint a földművelési és növénytermesztési szakosztály és a minőségi gabonaértékesítési bizottság együttes gyűlése.

(1943 december 13.)

Az Országos M. Kir. Gabona- és Lisztipari Intézetben tartott gyűlésen jelen voltak névsorát a gazdasági gyűléseken megjelentek egyesített névsorában közöltük.

Kimentette magát Roszner István báró, vitéz Baskay Gyula dr. elnök mezenyitva a gyűlést. Üdvözlő a megjelenteket és felkéri Fabricius Endre h. igazgatót a napirend 1. pontjának előadására.

A minőségi gabonaértékesítési bizottság megalakulása.

Fabricius Endre h. igazgató jelenti, hogy a bizottság megalakulása ideje lejártával az alapszabályok értelmében újabb meg kell alakulnia. Az egyesületi tanács nevében javasolja, hogy a következő működési időtartamra a bizottság elnökévé Wekerle Sándor dr.-t, társelnökké pedig Bárdanos Károly dr.-t, Halász Ágoston dr.-t, Mutschenbacher Emil dr.-t és Ricódy-Ullrich Béla dr.-t válassza meg.

Elnök ezt határozatként kimondja.

A gabona feldolgozásának és értékesítésének időszaki kérdései.

Gruzi Ferenc dr. előadásában kifejti, hogy a gabonaművek eredményes feldolgozásának és értékesítésének alapja a minőségtermelés. Tekintettel arra, hogy Magyarországon a búza minőségi természetének összes lehetősegi adva vannak, éspedig olyan mértékben, mint

A Gazdák Biztosító Szövetkezete a magyar gazdasági társadalom alapítása. Kartelen kívül. (Tűz, jég, állat, élet, stb. biztosítás.)

* A díjazás részletes eredményeit, valamint az egyes díjazott szarvasmarhákra készült fényképfelvételeket lapunk folyó évi 1. számában közöltük.

* Az előadás teljes szövegét a „Magyar Állattenyésztés” folyó évi 1. száma közölte.

** Az előadás teljes szövegét későbbi számunkban közöljük. (Szerk.)

talán Eur...
szonyok...
és termés...
tudja me...
mint amil...
nem a vil...
va is fel...
legfontos...
szonyok...
Bar Ma...
rendelkez...
nagy pe...
oceni, de...
cizek az...
riszonyok...
Vetomag...
zik olyan...
bűzóját a...
szobten va...
nyai ralat...
az átlagos...
esetben k...
minosgu...
ség szemp...
Az ennt...
azonban c...
nel foko...
minosge...
jaro nagy...
terituk...
A búza...
gyává: 1...
kuso tusa...
sütiopiri...
donságok...
juamamas...
Az évről-...
állapítás...
losságú bu...
nek. Ezek...
mert a tot...
naita arra...
aranyában...
termelő t...
A malon...
gálatá t...
geket nem...
kai elől...
gálatát e...
néi volt b...
leg, anely...
merhetők...
érték neg...
gok vizsg...
számú olya...
zanak mé...
mechanikai...
mas miszer...
vegése ma...
igényel, i...
gy kell szá...
ték meff...
leküzdése...
matban van...
riumok f...
A labora...
mágyazat...
gö...
lünöz...
bizafaják...
Ez a munk...
termelési...
kelló szá...
szonyok...
kiválaszt...
ságes küls...
mest adja...
egyik leg...
csak min...
remélhet...
nyu meff...
éghajlat...
létét az...
ságes min...
csak úgy...
mazó és...
mest keve...
A minős...
nőség elő...
ty elej...
ret meg...
mitani, h...
milyen ke...
végrehajt...
zakat ig...
áru gyűjt...
különböz...
elvégezi...
osztályoz...
mind a gy...
gáló labor...
A búza...
nek elő...
művet se...
tudunk elő...
pasztalat...
mindig j...
lyen a ke...
számított...
legjobb...
sággal. Az...
ságon l...
lesztése...
meg a kel...
szávisszat...

1944/2 1944/6. május
IN. van.

kerül. A streptococcusok a bím-
encében, a tejutakban és ké-
ben is gyulladást indítanak
a tej sósízá és sárgaszínű
maz és a végén gyöngyér-
sömök keletkeznek, a beteg
al apad. A tej fűledékében
jött és több-kevesebb strepto-
részeléssel pedig elszaporítani
csak laboratóriumi tejtviszga-

óra múlva 8-36 óráig tartó
kipirosodás, fájdalmaság,
fűgyálanság és hőemel-
or ezek a tünetek elmúlnak
Állat teljesen meggyógyult
ban megindul a betegség lap-
vagy sok hétre terjed és csak
betegség ú. n. idült alakja
sorvadás). A lappangó alak
nézőpontjából nagyon vesz-
amely a betegség fennállását
laboratóriumi tejtviszgaát az
lappangó bajt fel lehet is-

próbálták a bajt gyógyítani,
el. Az alkalmazott gyógyszer-
vakori fejés, a hosszú időre
esők, Bier-harang, kvarcolás,
hid-készítmények, a tejme-
szerekkel. Ma erre a célra
Ez kombinálva a szárazra-
gyakorlati eredményt ad, ami
lto.

ehet a védekezéssel előzni,
ilyes tőgyápolás (tisztaság és
sás langyos, folyó vízzel és
fejés (tökéletlen kifejtés, a bú-
er kéz fejtől való megne-
n vagy fejtőszár használata),
nak megállítása az újonnan
és tejtűnek 14 napon belül
al vizsgálata által. A fer-
betegség továbbhurocolásának
megismételt tőgy- és labora-
rnek és fertőzőtűnek talált
oktatónál való megjelölése,
és utólagja fejése, minden
zzel és szappannal való kéz-
filón edénybe való fejése és
al anvac hozzáadásával való
omós és sorvadt tőgynegye-
lása, a nem hővel való be-
való értékesítése révén. A
eredménytelen maradt.

Eljárások pontos és követke-
betegség behurcolása elkerül-
lindex munka és kiadásfűbb-
anuró elemzésre, így az új
mert velük sok fejlesztés-
lenedését (gazdasági érde-
nifant tudó tehát tulajdonos
ízjénbe forja venni a kisse-
kezési eljárás.

ben meleg köszönetet mond
y hasznos tanácsokat nyu-
ok károsítást okozó baj
hogy a vadak többesének
nesnek látszó védekezési el-
tűbb tárgy nem lévén, meg-
kioldását és a gyűlést be-

**ari és kereskedelmi,
elősi és növényter-
s a minőségi gabona-
g együttes gyűlése.**

ember 13.)

ona- és Lisztikészlet Inté-
váltak névsorát a gazda-
lek egyesített névsorában

er István báró,
elnök megvívta a gyűlést,
falkéri Fabricius Endre h-
jának előadására.

si bizottság megalakulása.
ató jelenti, hogy a bizott-
előfirtával az alanszabályok
alakulnia. Az egyesületi ta-
a következő működési idő-
vé Wekerle Sándor dr.-t,
nos Károly dr.-t, Falács
ber Emil dr.-t és Ricsóy-
meg.

timondja.
s értékesítésének időszerű
sel.
an kifejti, hogy a gabona-
zásának és értékesítésének
ekintettel arra, hogy Ma-
si természetességének összes le-
dig olyan mértékben, mint

etkezete a magyar gazda-
Kartelen kívül.
et-stb. biztosítás.)

salán Európa egyetlen országában seia, ezeket a lehető-
szület minden erővel ki kell használnunk. Rendes vi-
szonyok között Magyarországon a búzában export-állam
és természetességét a nagy konkurenciában csak úgy
tudja megőrizni, ha az nemcsak jobb,
mint amilyent az importországok termelni tudnak, ha-
nem a világcson fevasárolható legjobb minőségű áru-
val is felel meg a verseny. A minőségi természetesség
legfontosabb előfeltételei: 1. megfelelő természetesi vi-
szonyok, 2. jómínőségű vetőmag.

Har Magyarország eléggé eltérő talajviszonyokkal
rendelkezik, a talajról általában jónak mondható, mint-
egy peang egypatunk inkább kontinentális, mint
ceáni, de ez utóbbiból elegendő csapadékmennyiséget
éves az eredményes búzatermesztéshez, a természet-
viszonyok a minőségtermelésre általában megfelelők.
Vetőmag szempontjából Magyarország máris rendelke-
zik olyan minőségekkel, amelyek Európa egyik legjobb
búzáját adják. Ezek a búzák már évek óta közteny-
szetben vannak és ha hazánk eltérő természetesi visz-
nyai miatt nem is mindenütt adnak azonos minőséget,
az átlagos minőség az értékesítés kelő megszervezése
esetében különösebb nehézségeket nem okoz. Ezek a jóm-
minőségű búzák nemcsak minőség, hanem mennyi-
ség szempontjából is minden tekintetben megfelelőek.
Az említett két előfeltétel eredményes kihasználása
azonban csak akkor fogja a búzatermelőket az eddigi-
nél fokozottabb teljesítményekre sarkalni, ha a jobb
minőséget megfizetik és a belterjesztés gazdálkodással
járó nagyobb befektetést és fáradságot az árban meg-
terítik.

A búza minősége két irányban tehető vizsgálat tár-
gyává: 1. malomipari érték szempontjából, amely a
szűz tulajdonságok vizsgálatán alapul, 2. sütőipari
érték szempontjából, amelyre a belső tulaj-
donságok vizsgálata derít fényt. A malomipari érték
jellemzőit az utóbbi évek folyamán már bevezették.
Az évről-évre kiadásra kerülő kormányrendeletek meg-
állapítják, milyen hektolitersúly, tisztaság és acso-
lossági búza után mekkora fejar fizetendő a termelő-
nek. Ezek a feltételek eddig eléggé enyhék voltak,
mert a földművelésügyi kormány ezt az utat is felhasznál-
hatta arra, hogy ha már a búza árát a változó viszonyok
arányában emelni nem lehetett, legalább minél több
termelő részvételével a minőségi fejar előnyében.

A malomipari értéknek a külső tulajdonságok viz-
sgálata után történő jutalmazása különösebb nehézsé-
geket nem okozott, mert megvoltak már azok a techni-
kai előfeltételek, amelyek a külső tulajdonságok viz-
sgálatát elvégeztetővé tették. Így minden búzatermelő-
nél volt hektolitersúlymérleg, meg kisebb patikusmér-
leg, amelyen az áruból kiválasztott tisztálanságok le-
mérhetőek voltak. Sokkal nehezebb azonban a sütőipari
érték megállapítása, mert ezt csak a belső tulajdonsá-
gok vizsgálatával lehet ellenőrizni, ehhez pedig nagy-
számú olyan laboratóriumra van szükség, amely a bú-
zának látszó való értékesítésre is be van rendezve és a tesztá-
mechanikai tulajdonságainak megvizsgálására alkalm-
mas műszerrel is rendelkezik. Ez utóbbi vizsgálatok el-
végzése már az átlagosnál nagyobb szakértelmet is
igényel, így mindaddig, amíg ezek a laboratóriumok
kelő számban felállításra nem kerültek, a sütőipari ér-
ték megfizetése is nehézségekbe ütközik. E nehézségek
leküzdésére a megfelelő kormányintézkedések folya-
matban vannak és megkezdődött a szükséges laborató-
riumok felállítása.

A laboratóriumok felállításával egyidejűen a kor-
mányzat gondoskodni fog arról is, hogy az ország kül-
lönöz természetesi viszonyainak legjobban megjelöl-
búzájait kiválasztása és elszaporítása is megtörténjen.
Ez a munkát a körzet szerint illetékes m. kir. növény-
termesztési és növénynevelési kísérleti intézetek végzik
kelő számú talajvizsgálattal, valamint az éghajlatvi-
szonyok megfigyelésével. Ezeknek a vetőmagoknak a
kiválasztása úgy fog megtörténni, hogy lehetőleg egy-
eséges külső és belső tulajdonságokkal rendelkező ter-
mést adjanak. Az egységesség biztosítása Magyarországon
egyik legfontosabb érdeke, mert eredményes exportot
csak mindig azonos tulajdonságokkal rendelkező áruval
remélhetünk. Ennek a feladatnak egyébként sem köny-
vű megvalósítani éppen a már említett változatos talaj- és
éghajlatviszonyok miatt. Ha Magyarország egész terü-
letet azonos búzával vetőnk be, sem remélhetünk egy-
eséges minőségű termést, így egységes árú előállításra
csak úgy történhet, hogy a különböző helyekről származó
és különböző tulajdonságokkal rendelkező ter-
mést keverés útján kiegyenlítjük.

A minőségi kiegyenlítés csak az évről-évre átlagos minőségi
előismeretében történhet, ezért minden gazdasági év
elején nagyszámú vizsgálatot az évről-évre minőségi
get meg kell állapítani és ebből kell mindenkor kiszámítani,
hogy a különböző minőségű búzák kiegyenlítése
milyen keveréket eredményezzen. Ennek a feladatnak a
végrehajtása kelő mennyiségű gyűjtő- és keverőtárház-
akat igényel. Az előbbieknél kell a kelő mennyiségű
áru gyűjtéséről gondoskodni, az utóbbiakban pedig a
különböző minőségű áruakat szakszerű keveréssel kell
elvégezni. A különböző minőségű búzáknak előzetes
osztályozása már a gyűjtőtárházakban kezdődhet, ezért
mind a gyűjtő-, mind a keverőtárházak megfelelő vizsgá-
ló laboratóriumokkal látnak el.

A búza keverésének, vagyis minőségi kiegyenlítésének
előnye nemcsak azon a téren mutatkozik, hogy e művelet
segítségével mindenkor azonos minőségű árut
tudunk előállítani, hanem azon a téren is, hogy, a ta-
pasztalat szerint, a szakszerűen végrehajtott keverés
mindig jobb keverékminőséget eredményez, mint amily-
en a keveréshez felhasználott áru minőségéből előre ki-
számítható lett volna. A különböző tételek ugyanis
legtöbbször rendelkeznek valamilyen minőségi hiányos-
sággal. Az egyik búzatételben a búzában lévő sikkert
túlcsúszosan lágy, erőtlén, így a tesztá feloldozása, ke-
lesztése közben képződő gázok visszatartására nincs
meg a kelő ereje, a másik búzatétel viszont elegendő
gázvisszatartó erővel rendelkezik, de kevesebb cukor-

anyagot tartalmaz, ami a gáztermeléshez elegendő
lenne. Ha ezeket a hiányosságokat a különböző tulaj-
donságok okoszerű kiegyenlítésével pótoljuk, az eredő
minőség jobb lesz, mint a kiszámítható minőség, és pedig
annál jobb, minél többfajta tétel keverésével küszöböl-
jük ki az összetevő hiányosságokat.

A minőségi kiegyenlítéshez és ezen keresztül a stan-
dard minőségű áru előállításához szükséges gyűjtő- és
keverőtárházak felállításához szükséges építkezések
megkezdődtek és már a háború alatt olyan nagyszám-
ban épültek megfelelő befogadóképességgel és felszerel-
léssel tárházak, hogy a háború befejezése után hamarosan
megindulhat az a munka, amellyel Magyarország ismét
megelőzi az összes búzaféleséggel rendelkező orsz-
ágokat.

Búzafeleségünk értékesítésének egyik eredményes
eszköze lehet a vetőbúza-export. Ezen az úton ki lehetne
használni az importáló országoknak azt a törekvést,
hogy maguk is igyekeznek jobb minőségű búzát ter-
melni. Minthogy azonban a búza minősége nemcsak a
megfelelő minőségű vetőmagtól, hanem a megfelelő ter-
meszeti viszonyoktól is függ, ha valamelyik ország
nem rendelkezik olyan természetesi adottságokkal, amelyek
a minőségtermelés előfeltételeinek megfelelnek, ezeken
a helyeken a legjobb minőségű és a jótulajdonsá-
gokat legvérszárdabbban átörökítő búzák is leromla-
nak és időnkint kieserelést igényelnek, különösen, ha
tekintetbe vesszük azt is, hogy Magyarországból be-
vitt jómínőségű vetőmag az importországokban idővel
feltétlenül elkeveredne az ottani búzákkal. Nem kell
tenát félnünk attól, hogy vetőbúzaexporttal a külföld-
nek is lehetőséget adunk jómínőségű búza előállítására
és ezáltal saját exportunknak csinálunk versenytársat,
mert az említett okok következtében a külföldre
vitt búza aránylag rövid idő alatt annyira leromlik,
hogy újra felfrissítésre szorul. A megszervezett vető-
búzaexport tehát állandó üzletgá szervezhető meg és,
ha ez a megszervezés olyan eredményesen fog működni,
mint például az államiág szavatolt takarmánymag-
export, olyan magas áron lesz értékesíthető, mely a
búzatermesztés jövedelmezőségét igen nagymértékben
javíthatja.

Búzafeleségünk eredményes értékesítése az elődot-
tak alapján azt a kötelezettséget rója ránk, hogy a leg-
jobb minőségű tetteket lehetőleg külföldön értékesít-
sük, ezért idehaza csak azokat a búzákat lesz tanácsos
liszté őrölni és a belső fogyasztás rendelkezésére bo-
sátítani, amelyek egyrészt gyengébb minőségűek, más-
részt a belső szükséglet fedezése érdekében külföldre
már nem vihetőek. Ezért arra kell törekednünk, hogy a
malomipari feldolgozás, vagyis a lisztgyártás ne olyan
gyengébb minőségű lisztet, mint amilyen az őrlésre ke-
rülő búzából előállítható. A lisztet minőségét főképpen
az rontja, ha a malmi gépek melegen járnak. A gépek
felmelegedését viszont akkor kerülhetjük el leginkább,
ha minél egyszerűbb őrléssel dolgozunk, azonkívül mel-
lőzzük a korpnák túlságos kiőrését. Nincs szükség
arra, hogy, mint a jelenlegi világháború előtt is 17-féle
búzalisztet állítsunk elő, amely lisztet között alig van
színarvanyalati eltérés, de minthogy a malom legkülön-
bözőbb őrési fázisainál termelődtek, a legkülönbözőbb
minőségű árukat eredményezték, arról nem is beszélve,
hogy a különböző rendszerek szerint épített malmok a
minőségeknél ezt a sokféleséget még megsokszorozták.
A korpnák túlságos kiőrése a malmi gépek igénybe-
vételét méginkább elősegítette, s azok felmelegedését fo-
kozta. Minél kevesebb rendszerrel, minél hidegebben
jártatott malommal és minél kevésbé kiőrött korpa
termelésével érhetjük el tehát azt, hogy a felöntésre
kerülő búzából lehetőleg mindenütt azonos minőségű és
keves számú lisztféleséget állítsunk elő, amellyel,
hogy a korpa minősége is takarmányozásra megfelelő
lesz. Az átmenetgazdasági igényeinek megváltása so-
rán rendezett szakértőkeletkek egyhangúan arra a meg-
állapításra vezettek, hogy mezőgazdaságunk talpra-
állításának leghatékatosabb eszköze az állattenyésztés
minőségi színvonalának emelése. Meg kell adni tehát az
előfeltételt annak, hogy az állatállomány olyan minő-
ségű abraktakarmánnyal legyen ellátható, amely a kí-
vánt cél elérésére feltétlenül szükséges. A korpa minő-
ségének javítása a háború alatt könnyen megérthető
nehézségekbe ütközik, hiszen az emberi táplálkozásra
szükséges lisztelkekkel való takarékoskodás nem teszi le-
hetővé, hogy a lisztet mennyiségét a korpa mennyiségé-
nek és minőségének javára csökkentjük. A háború után
azonban ez a helyzet hamarosan megváltozik és ha a
vázolt utat követjük, nemcsak az itthon őrölt liszt mi-
nőségét javíthatjuk, hanem a korpa minőségét és meny-
nyiségét is az állattartás érdekeinek megfelelően szabá-
lyozhatjuk.

Legideálisabb volna természetesen, ha a háború után
nem búzát, hanem lehetőleg lisztet exportálnánk. Ezen
az úton a magyar munkáskezeket is jobban foglalkoz-
tathatnánk, búzákat drágábban is értékesíthetnénk és
az itthonmaradó tisztítási termékek, gyommagok, vala-
mint korpa révén állattenyésztésünknek is jelentős
segítségét nyújthatnánk. Amennyire áll az a tétel, hogy
a külföld lehetőleg kiegyenlített és ezenkívül jómínő-
ségű búzát akar vásárolni, annyira igaz az is, hogy
lisztimportja iránt is ugyancsak az igényei. A jómínő-
ségű liszt előállításának nemcsak hazán hanem kül-
földi vonatkozásban is előfeltétele: a búzából a legjobb
lisztet kiőrölni, ami csak lehetséges. A leegyszerűsített
őrési eljárás tehát export-vonatkozásban is nagyjelen-
tőségű és a külföldi igényeknek is megfelelő, hiszen a
nyugati országokban, sőt Amerikában is már régebben
ráérték erre az útra.

Az elődotokból megállapíthatóan a búzatermés
feldolgozásának és értékesítésének összes időszerű kér-
léseivel az illetékes kormányzati ténnyezők a kelő rész-
letséggel és alaposággal foglalkoznak és a szükséges
előfeltételek biztosítására a kezdeményező lépéseket
már évek óta meg is teszi. Kétségtelen, hogy ennek a
minden részletre kiterjedő konstrukciónak eredményeit
a magyar gazdáközönség fogja a legnagyobb mérték-
ben élvezni, mert hiszen a búzáknak és termékeiknek

eredményes értékesítése a termelés jövedelmezőségét és
eredményességét javítja.

vitéz Baskay Gyula dr. elnök az együttes gyűlés ne-
veben meleg köszönetet mond az értékes előadásért,
amely olyan fontos és időszerű kérdéseket tárt elének,
hogy azt minden gazdának meg kellett volna hallgatni.
A búza minőségi termelésére kell törekednünk, ha a
jóvő gazdasági versenyében helyt akarunk állni.

Szily Márton meiltatja az előadó által felvetett kér-
déseket fontosságát. Ez az alapja a búza minőségi érteke-
sítésének. Kéri, hogy ezzel az OMGE és a bizottság is
behatóan foglalkozzék. A gabona minőségi értékének
megállapítására hivatott laboratóriumoknak az Intézet
egységes irányítása mellett kell működnie. Kéri, hogy
az érdekelte kereskedelmi szervek, tárházak és malnak
is kapcsolódjanak be ennek a szervezetnek tökéletes ki-
építésébe és lehető kiterjesztésébe. A korpakiőrés kér-
desének szabályozását sürgeti. A minőségi termelés
mellett a szállítási lehetőségek javítása és olcsóbbá téte-
lete is rendkívül fontos lesz a jövőben, amikor az ex-
portpiacon az éles tengerentúli versenyben érvényes-
sülni akarnak.

Fabricius Endre kifejti, hogy nem lehet a növény-
nevelést azzal vádolni, hogy a magyar búza minőségi
fejlesztését elhanyagolta volna. Annakidején ugyanis az
volt a célkitűzés, hogy minél nagyobbhozamú búzát ter-
melyesszünk ki, amelyből a minőség kevésbé volt fon-
tos. Mikor azonban a háború után a tengerentúli búzák
versenye folytán a minőséget kellett előtérbe állítani,
a nevelés átállott erre az irányra és igen szép ered-
ményeket ért el. Exportképességünket állandóan egysé-
ges minőségű búza szállításával tudjuk csak biztosítani,
ezért nem volna kívánatos, hogy az állami akciók révén
túl sok búzafajta elszaporításra törekedjünk.

Geist Gáspár szerint a minőségi búzák előállítása
mindenkor költségesebb. A fűszavidéki búza mindig ex-
portképes volt, nagyobb értéket képviselt, de ez is egyik
oka annak, hogy annakidején ezeken a vidékeken a ka-
sztier viszonylag magasabban nyert megállapítást.
Már ez a körülmény is megokolja a minőségbúzák
nagyobb árgényét. Kérdezi, hogy a laboratóriumi mi-
nőségvizsgálatokat kik fogják végezni, milyen szerepik
lesz ott a hivatalos ténnyezőknek s a minőségnek meg-
felelően több árfokozatot fognak-e megállapítani? A
vetőmagbúza-kivétel jelentőségét meiltatja.

Fejner Kálmán dr. szerint a minőségi vetőmagbúza-
exportot állandó, nagyjelentőségű kivitelű üzlettel le-
hetne és kellene kiépíteni. Ez semmi veszélyt nem je-
lent, mert a jövőben is állandóan szükség lesz utánpótlás-
ra.

vitéz Vargha Vilmos szerint a kivitel alapja, hogy jó
standardminőségű búzát termeljünk. A víziúthálózat
fejlesztésével nagymértékben tudjuk fokozni a kivitel
hatókörét. A kiőrésnél a korpaszálak emeléstől maga
is helyesli nemcsak az abraktakarmányhelyzet miatt,
hanem azért is, mert a magasszálak kiőrési költsége-
sőbb. A gabona minőségi vizsgálatára hivatott készüle-
kek könnyen kezelhetőek, könnyen ellenőrizhetőek, úgy-
hogy a minőségi értékelés és átvétel széleskörű megva-
losítására alkalmasak.

Elek Ferenc sürgeti, hogy az Intézet kellő költség-
adománnyal legyen ellátva nagyfontosságú működésé-
nek kifejtéséhez. Biztosítani kell, hogy a minőségviz-
sgálatok végzésére szolgáló „laborográf”-készülékek ide-
haza legyenek előállíthatók. Vigyázzunk, hogy a külföld-
bő minőségi kikötések és feltételek ne érvényesülhes-
senek a termelő rovására.

Gruzi Ferenc dr. a felszólalásokra válaszolva kifejti,
hogy a búza minőségi vizsgálatát és értékelését végző
állományok, illetve laboratóriumok működése egységes
irányítás és egységes végrehajtás mellett fog történni.
Ebben az érdekeltségűeknek is szerep jut. A laboratóri-
umokat elgondolása szerint részben a tárházak, részben a
Futura-kirendeltségek keretében fogják felállítani. A
gazdaérdekeltségek bekapcsolása mindenesetre helyes
lenne. A készületek a búza minőségét rajznak, diagram-
ban adja, amely mintegy okmány szerepel. Helyes,
hogy a minőségi feltételek mértéke szerint lépcsőzetes
ármegfűtési állapítások meg a minőségi búzára. A
vetőmagkivétel nagy lehetőségekkel bízik. Nem kell at-
tól tartanunk, hogy ezzel önmagunknak csinálunk kon-
kurrenciát, mert rendszeresen szükség lesz utánpótlásra.
A kivitel minőségi fejlesztése mellett a belső elől-
ban is, természetesen, jó minőségekre kell törekednünk,
mert ez is hatásos propaganda. A német és finn búzák
távasszi feleségek, amelyek hozama mindig alacsony.

A nagy érdeklődéssel fogadták előadás és hozzászólá-
sok után a gyűlés végetért és azt követően a megjelen-
tek Gruzi Ferenc dr. kísérletügyi igazgató vezetés mel-
letti részletesen megtekintették a M. Kir. Országos Ga-
bona- és Lisztikészlet Intézet felszerelését, berendezé-
seit és behatóan tanulmányozták annak működését.

A lótenyésztési bizottság gyűlése.
(1943 december 13.)

A jelen voltak névsorát a gazdahét résztvevőinek
egyesített névsorában közöttük.

Távollmaradásuk kimentését kérték: Adda Alfréd,
Bay N. Csákány István dr., Csanád Árpád dr., Gondai
Sándor dr., Jármay Tibor, homroddi Lichtenstein Imre,
ifj. Lázár Lajos, Losoncy Jenő, Nagy Miklós, Nagy Pál,
v. Szűha Ferenc, Veress Géza dr., Ugody Alajos.

Geist Gyula elnök megnyitva a gyűlést, szívélyesen
üdvözlő a földművelésügyi minisztérium megjeleni kép-
viselőit, a bizottság tagjait és a vendégeket. Külön me-
günölekedik a bizottság előadóinak, Toldy Miklósnak a
közelmúlt napokban fűttikrára történt előléptetéséről s
eből az alkalomból öt meleg hangon köszönti, kiemelve
az ország lótenyésztésének előbbrevitele érdekében ki-
fejtett eredményes munkásságát. Ezután felkéri Toldy
Miklós előadót a tárgysorozatot első pontjának ismerte-
tésére.

Jelentés a törzskönyvelt kancaállományok a pontbeszámítási kötelezettségbe való beszámításáról.

Toldy Miklós főtitkár hivatkozik az OMGE-nek ebben az ügyben tett előterjesztésére s utal arra, hogy a lovak pontbeszámításáról megjelent első rendeletben nem történt gondoskodás a népies kancaállományok ugyanolyan kedvező elbírálásáról, mint amilyenben a televér kancák és egyezményes ménesek, valamint a honvédségnek eladott remonta lovak pontbeszámítási szempontjából részesültek. Ezért az OMGE lótenyésztési bizottsága újabb előterjesztést intézett a közellátási és a földművelésügyi miniszterhez és kérte, hogy a tenyésztők törzskönyvelt kancák után is részesülhessenek pontbeszámításban. Az egyesület eljárásának eredményeként 1943 szeptember 26-án megjelent 118.900/1943. K. M. rendelet 500 pont jóváírását engedélyezte az Elit és I. osztályú törzskönyveit kancák után. Ugyanez a rendelet lehetővé teszi arra is, hogy nemesek a saját tenyésztésük, de olyan, a honvédségnek eladott remonta ló után is kérhető pontbeszámítás, amelyet a tulajdonos legalább két évig tartott. Sérémesnek tartja, hogy csupán a honvédség bizottságai útján megvásárolt lovak után jár pontbeszámítás, az igénybevett lovak után azonban nem, ezért javasolja, hogy a bizottság tegyen előterjesztést és kérje az igénybevett lovaknak a remonta lovakkal azonos elbírálását. Ugyanígy méltányos lenne a külföldre eladott lovak után is a pontbeszámítás elismerése. Megelégedéssel állapítja meg, hogy a törzskönyvelt kancaállományok a pontbeszámítási szempontjából való kedvező elbírálása előnyösen szolgálja a törzskönyvelés gondolatának terjedését, majd utal arra, hogy a bizottság már több alkalommal sürgette a lótenyésztési szabályzat kiadását s jelenti, hogy az már előkészítés alatt áll és annak irányelveiről v. Pettkő-Szandtner Tibor országos lótenyésztési főigazgató fog a napirend tárgyalásán előtérbe hozni a törzskönyvelést nyújtani.

Geist Gyula elnök határozatlán kimondja, hogy a bizottság a jelentést tudomásul veszi és felkéri v. Pettkő-Szandtner Tibor országos lótenyésztési főigazgatót, hogy a kiadásra kerülő lótenyésztési szabályzat irányelveit ismertesse.

A lovak bírálata és törzskönyvelése.

Vitéz Pettkő-Szandtner Tibor a törzskönyvi szabályzat tervezetnek vázlatos ismertetése előtt hangsúlyozza, hogy a földművelésügyi minisztérium szándéka, hogy a lótenyésztő gazdákat a vármegyei lótenyésztési szakosztályok révén kapcsolja be a tenyésztés fejlesztése érdekében végzendő munkálatokba. Feltétlenül kívánatosnak tartja, hogy az országos kanca-törzskönyvelés bírálati munkáját a legnagyobb körültekintéssel összeállított s a lótenyésztési szakosztályok szervezeti szabályzatában már megállapított bírálóbizottságok végezzék. Kijelenti, hogy a földművelésügyi minisztérium által kiadott törzskönyvi szabályzat nyomtatása előtt az Országos Törzskönyvelő Bizottság szakemberei által lesz megvitatva, éppen úgy az OMGE lótenyésztési bizottságának hozzászólása után fog majd megjelenni, ezzel biztosítva lesz annak gyakorlati értéke és teljes szakzszerűsége.

Ezután ismertetve a szabályzat egyes fejezeteit, utal arra, hogy a szabályzat a bevezetőn kívül, öt részből fog állni. Az első rész a ló életviszonyairól szól és a ló bírálatát tárgyalja. A második rész az általános állattenyésztési szabályokkal foglalkozik, kitérve a ló öröklésére. Ez a fejezet ismerteti az újonnan feltehető mentörzskönyvi-, kanca-törzskönyvelési-, származási lapokat s mindezekkel összefüggő kérdéseket. A harmadik rész a korszerű lótenyésztési ismeretek gyakorlati kiértékelésének összefoglalását tárgyalja, különös tekintettel a munkaösszhangra. Részletesen foglalkozik az a fejezet a rög fajtaalakító hatásával, a csikók felnevelésével, általában a lovak helyes tartásával, tenyésztési rendszereinkkel, a kipróbálás jelentőségével, stb. A negyedik rész a lovak bírálatáról emlékezik meg, s a bírálati lapokkal végzett korszerű, értékszám szerinti bírálati eljárást ismerteti. Ugyanez a fejezet tárgyalja az országban honos lófajtáink ismertetését. Ennek a fejezetnek a keretében kerül részletesebb tárgyalásra a munkaösszhang fogalma, kiemelve azt, hogy a munkaösszhang a lónál hasonló értékelésre tarthat számot, mint a szarvasmarhánál a tejhozam értékelése. A szabályzat ötödik fejezete az országos kanca-törzskönyveléssel kapcsolatos munkálatokat tárgyalja, kifejtve annak célját, a bélyegzés módját és a rendszer ismertetését. Részletesen meghatározza a bíráló-bizottságok munkáját, egyenlítő kiter a kanca-öröklési, csikóhelyezések munkájára is, mindezt alaposan ismertetve. Hangsúlyozza, hogy a szabályzat számos ábrával, képpel, nyomtatványmintákkal ellátva kerül majd kiadásra, úgyhogy az érdeklődő ebből a könyvből minden, a tenyésztéssel kapcsolatos kérdésre felvilágosítást kap. Kéri a bizottság tagjait, hogy közülük azok, akik a szabályzatot hozzászólás és bírálat céljából megkapják, fogadják olyan egyszerűséggel, amellyel annak összeállítására történt. Végül annak a reményének ad kifejezést, hogy a tárgyilagossá bírálat során elhangzottak figyelembe vételével elkészülő és nyomtatásban is mielőbb megjelenő munka az ország lótenyésztése fejlesztésének ügyét eredményesen fogja szolgálni.

Geist Gyula elnök köszönetet mond az igen részletes ismertetésért s annak a reményének ad kifejezést, hogy azt az Országos Törzskönyvelő Bizottság mielőbb megkapja, s módjában lesz arra gyakorlati észrevételeit megtenni. Kéri, hogy a majd nyomtatásban megjelenő szabályzathoz olyan példányszám kerüljön kiadásra, hogy az mindenki hozzáférhető legyen. Ez után felkéri az előadót a tárgysorozat második pontjához ismertetésére.

Előterjesztés a lóigénybevételnél felmerült panaszok orvoslására.

Toldy Miklós főtitkár jelentést tesz arról, hogy a bizottsághoz számos panasz érkezett, miszerint az újabb

igénybevételek alkalmával igen előrehaladott vemhes korban lévő kancákat is besoroznak. A bizottság konkrét panaszok felsorolásával előterjesztésben kérte a honvédelmi minisztert hasonló sérelmes eljárások megszüntetésére, s a földművelésügyi minisztériumhoz is átiratot intézett, amiben kérte, hogy a honvédelmi miniszternek ennek a sérelmes ügynek az orvoslása érdekében járjon el. Jelenti, hogy a földművelésügyi miniszter íratban értesítette az OMGE-t arról, hogy a honvédelmi minisztériumnál közbenjár, az OMGE azonban a honvédelmi minisztériumtól előterjesztésére mindeztől eltilaszt nem kapott. Ezután hivatkozik a bizottság előtt már ismeretes felterjesztésre, amiben a bizottság a honvédelmi minisztériumot kérte, hogy az igénybevételnél szakemberek, elsősorban pedig az illetékes vármegyei lótenyésztési szakosztályok képviselői megjelenhessenek, ami már kizárna az előzőekben ismertetett panaszok előfordulását. Erre vonatkozóan a rendelet már meg is jelent, ami a részvétel lehetőségét biztosítja, sajnos, ez a gyakorlatban nem lett végrehajtva. Javasolja, hogy a honvédelmi minisztériumhoz intézett újabb előterjesztésben kérje az egyesület a már kiadott rendelet végrehajtását. Javasolja továbbá, hogy ugyanabban az előterjesztésben kérje a bizottság a honvédség által igénybevett lovak árának a honvéd lóvásárló bizottságok által megvásárolt lovak árához hasonló megállapítását.

Geist Gyula elnök a javaslat egyhangú elfogadását kimondva megjegyzi, hogy egyes katonai parancsnokok az igénybevételre kerülő lovak megvásárlás állapotában való átadását kívánják. Megállapítja, hogy ez a mai viszony miatt lehetetlen, de amellett a kívánságnak semmi rendeleti alapja sincs. Az ezzel kapcsolatos panaszok megszüntetése érdekében is el fog járni a bizottság. Ezután felkéri Arentschildt Detlev alezredest előadásra megtartására.

A lótenyésztés biológiai vonatkozásai.

Arentschildt Detlev előadása bevezetőjében megállapítja, hogy a lótenyésztés empirikus jellegénél fogva még a legtapasztaltabb lótenyésztőt is sokszor kellemtelen, látszólag indokolatlannak talált hibák elő fogja állítani tenyésztési eredményeiben. Eppen ezért, aki korszerű tenyésztési eljárást kíván folytatni, annak természetudományi alapon kell állania, s a biológiai ismeretekkel tisztában kell lennie. A biológiai tudás, a tapasztalat ismeretével párosulva ad csak lehetőséget arra, hogy a tenyésztésnek valaki korszerű irányt szabhasson.

Hangsúlyozza, hogy a tenyésztő munkája alajánál a természetnek azokat a jelenségeit használja fel, amelyek szerint minden élő szervezet a változékonyság képességével van áldott. Ezt a változást kettőféleképpen lehet elképzelni. Az egyik esetben az egyén olyan belső tulajdonságok birtokába kerül, amelyek azt a szülőktől eltérően alakítják ki, a másik esetben az egyénre lényegesen más, külső hatások érvényesülnek, amelyek annak megjelenését alapját — fenotípust — más irányba feleltetik. Az egyén tulajdonságai genetikailag kettőféleképpen: öröklött és szerzett tulajdonságok. Az öröklött tulajdonságok az örökletességben — a genotípust — vannak részben, a nem öröklöttök összességében pedig a szerzettségben — a paratípust. A tenyésztőnek tehát meg kell állapítania az egyedet jellemző tulajdonságok összességét, továbbá számba kell vennie, hogy az egyes felmerülő milyen tulajdonságokat öröklött. Ezeket azután szembeállítva a következő ivadékok tulajdonságait, a kettő közötti eltérést anyagilag szolgálhat az átörökítés menetének kikutatásához.

Hangsúlyozza, hogy a belső megváltozásokat csakis genetikusan, azaz örökletes alapon közelíthetjük el. Ezzel szemben vannak olyan megváltozások, amelyeknél az indító ok külső hatásokra vezethető vissza. Ezután ismerteti a szervezetre megváltoztató eredménnyel járó lezajlatottabb jelenségeket. Ezek között elsősorban kiemeli a klimatikus hatásokat, amelyek nemcsak a szerzett egyes részeit változtathatják meg, hanem teljes alkati és típusbeli eltéréseket is eredményezhetnek. Hangsúlyozza, hogy a klimatikus hatásokkal szorosan kapcsolódnak össze a táplálkozás mennyiségi és minőségi tényezői, vagyis a tropikus faktorok. Az éghajlati és táplálkozási viszonyok hatása nemcsak a megjelenési forma kialakításánál és esetleg megváltozásánál jelentkezik, hanem egyéb megváltozásokat is előidézhet. Felelmi azt a lényeges különbséget, amelyet a tavasszal és ősszel ellet csikók között találunk egyrészt a vemhességi idő, másrészt az csikók fejlődése tekintetében.

A talaj kémiai összetételéből fakadó hatások felelítése mellett kiemeli azokat a jelenségeket, amelyek szerint a felhasznált takarmány által a szervezet mindenképpen a talajból adódó jellegzetességeket fogja magán viselni. A talaj fizikai hatásánál megemlíti, hogy az különösen a lábvégekre hat és ezek elsősorban a talaj fizikai állapota szerint fognak alakulni. Feltétlenül kívánatosnak hangsúlyozza, hogy a környezet hatásaira történő megváltozásokat ismerjük és eber figyelemmel kísérjük, mert a környezet feltétlenül sajátos jellemvonásaihoz képest alakítja ki az élő szervezetet, de másképp a rög hatását engedni is kell érvényesülni, mert csak így fejlődhet ki egy rögzilárd, vagyis az illető környezetnek megfelelőbb típus. Ugyanakkor viszont a tenyésztőnek éles szemmel kell megfigyelnie a környezeti tényezőkből eredő és a két szülő örökítő tulajdonságaiból átszármazó megváltozások közötti különbségeket is.

Előadás a további részében a belső, vagyis a genikus faktorok szerepét ismerteti. Hangsúlyozza, hogy a lótenyésztésben régen követett módszer, hogy tudatosan olyan kombinációkat hozunk létre, amelyek a két szülő kívánatos tulajdonságait olyképpen egyesítik magukban, hogy azok az utódokban is változatlanul tovább folytatódnak. A két egymástól eltérő örökítő tényező — gén — kombinációja szerint fog az utódban

jelentkezni, amiképpen érvényesül az egyik vagy másik gén átörökítő képessége — átütő ereje —, valenciaja. Lényegileg két valenciátípust különböztetünk meg. Az egyik amidőn a mén és kanca génei egymással egyenlő erővel lépnek fel, vagyis az ivadékok illető tulajdonsága — köztes — intermedier lesz. A másik típus, amikor a két ellentétet örökítő tényező nem egyenlő erejű, mert az egyik domináns — uralkodó — és nem engedi érvényesülni a másik rejtett — recessív vagy latens — örökítő faktort. A keresztezés jelenségei azonban nem soríthatók be mindig ebbe a két típusba, s így lesznek kriptointermedier, feltételes dominancia és mozaik, valamint változó valencia megjelenések. A gyakorlati tenyésztésben a mendelizmus törvényszerűségei alapot nyújtanak az okserű tenyésztésnek. Így pl. a rameták tisztaságának törvényét a visszakeresztelés módszerében hasznosíthatjuk, amely útton az előzők egyes kívánatos tulajdonságait ismét uralkodóan visszahozhatjuk és lerögzíthetjük.

Az ivadékok egymásutáni öröklésmenetét természetesen nem lehet csak egyenlő törvénybe szorítani. Az ivadékokban igen gyakran olyan tulajdonságok is megjelennek, amelyeket a szülők láthatóan nem viseltek magukon, azonban azok az egyik vagy másik szülő távolabbi felmenőjében megvoltak és az ivadékokban, mint ú. n. neokombinációk jelennek meg. Majd a genetikai eredményeiről szólna s azokat ismertetve hangsúlyozza, hogy vannak olyan örökítési faktorok is, amelyek fejlődési rendellenességet idéznek elő olyannyira, hogy a zigóta rendszerint már a megtermékenyítéskor a fejlődés kezdeti szakán elhal. Az anyja elvetélt és pedig észrevétlenül. Vannak olyan esetek is, amikor az életképtelenség csak akkor derül ki, amidőn az egyén megszületik vagy közvetlenül utána. A tenyésztőnek tehát figyelemmel kell kísérnie azt, hogy melyik mántán marad többször kancája meddő és vetél el, az ilyen mént ugyanarra a kancára használni tovább nem ajánlatos.

Előadás a további folyamán rámutat arra, hogy a lótenyésztőnek nem áll módjában az egyes egyedek megülő örökletési anyagát megváltoztatni, de az egymásután következő ivadékok örökletési anyagát céljának megfelelően a tenyésztés menetébe állíthatja. Első ilyen lehetőség az egyedi kiválogatás. Az egyedi kiválogatásnál figyelemmel vagyunk mindazon egyéni tulajdonságokra, amely a tenyésztőreket és haszonértéket befolyásolja, nemkülönben az állatok küllemére. A küllemre annak inkább, mert az a tenyésztés és haszonértéket meghatározó belső fiziológiai jellemvonásokkal viszonyosságban áll.

Előadás a további részében ismerteti a rokonság genetikai értelmezését. Megállapítja, hogy a ló faj kromoszóma-szerelvénye harminc, tehát keresztezés esetében ez a mennyiség határozza meg a kombinációk lehetőségét. Ez azt jelenti, hogy olyan közös szülőktől származó testvérek is előfordulhatnak, amelyek semmiféle azonos kromoszómát nem öröklöttek. Vagyis származás tekintetében ugyan rokonnak, de genikus tekintetben teljesen idegenek egymástól. A továbbiakban minél több közös össel rendelkezik egy-egy egyén, azaz az emelkedik a kombinációk mennyisége. Viszont minél kevesebb össel rendelkezik, annál szűkebb a kombinációk mennyisége. A gyakorlati lótenyésztő a párosításnál egy, vagy több anyai és apai vonalon közösen található és bizonyos kiváló tulajdonságokkal rendelkező őseit keres ivadékok részére. Minél több közös származás — izogen — kromoszómával rendelkezik két párosítandó egyén, olyan mértékű valószínűséggel fognak a bennük lévő tulajdonságok az utódban is felszínre kerülni. Tekintettel arra a tényre, hogy minden egyedben lehetnek kívánatos és nem kívánatos tulajdonságok, a tenyésztőnek alapos vizsátat alá kell venni azokat a szülőket, amelyeket a rokonytenyésztésnél felhasználni óhajt. A genikus rokonságot azonban a jelenleg használt származási lapból — pedigreeből — nem lehet megállapítani. Nagy hasznát venné minden tenyésztő, ha a származási lapokat olyan módon vezetné, hogy abból minden egyes egyedről, a legkisebb részletességig kiterjedően kitűnéne az előzőktől öröklött és az utódotnak átörökített tulajdonságok, továbbá az is kitűnéne, hogy mely őseinek genotípusát viseli magán az egyes egyén.

A továbbiakban hangsúlyozza, hogy a kívánatos tulajdonságok kitenyészésének további módját a törzstenyésztés alkalmazása nyújtja. A törzstenyésztésnél saját nevelésű méneket is használ a tenyésztő. A saját nevelésű mén által fokozottabb mértékben érhető el a kívánatos tulajdonságok, továbbá rögzilárdabbá válnak utána az ivadékok. Fontos, hogy nemesek egy méne, hanem az is fontos, hogy bizonyos ritkék is kiemelt állományul rendelkezzenek. Olyan tenyésztési eljárásnál, amelynél nem fajtán belül tenyésztünk, hanem a szülők más és más fajtához tartoznak, csak azokat az ivadékokat ajánlatos a további tenyésztésbe állítani, amelyeknél az örökletési anyag — genotípus — dominánsan érvényesül abból a fajtából, amelynek tulajdonságait a másik fajta hiányait javítani a célunk.

Sokszor felvetődik az a kérdés, vajon a tenyésztési menet során egy vagy több tulajdonság kitenyészésével tüzzük-e ki célul? Tekintettel arra a tényre, hogy a ló legfontosabb értéke annak téteményképessége, ezt viszont a tulajdonságok összessége — legrenek azok külsők vagy belsők egyaránt — határozzák meg. Elosztásban a hasznosítását lényegesen befolyásoló tulajdonságok csoportjainak kitenyészése és további fenntartása képezzé célunkat. Ha ezt már teljes mérvben elérjük, csak abban az esetben fordíthatjuk ténylegesen az egyes, bár szintén lényeges hibák javítására.

Előadó hangsúlyozza, hogy a lótenyésztés biológiai vonatkozásait csupán dióhéjban mondta el és azelő minden egyes tételét a gondolatok sorozata helyettesítik el. Előadásával a megjelentek figyelmét kívánja felhívni arra, hogy a gyakorlati lótenyésztésben is milyen számtalan vonatkozásban értékesíthetők a

biológiai... Toldy M... Jelentés...

Toldy M... Jelentés... A lovak...

Toldy M... Jelentés... A lovak...

A jelen... Jelentés... A lovak...

biológiai vívmányok és azok megdönthetetlen törvényességével s úgy véli nem hiába vette figyelmüket igénybe.

Geist Gyula elnök a bizottság köszönetét fejezi ki az értékes és ezt a fontos tárgykört nagy részletességgel felölelő, tanulságos, magas színvonalú előadásért és bejelenti, hogy a bizottság keresni fogja annak lehetőségét, hogy a földművelésügyi minisztérium támogatásával az előadást nyomtatásban is közzéadhassa.

Balintner Károly dr. örömeinek ad kifejezést, hogy v. Pettkő-Szandtner Tibor létenyészési főigazgató támogatásával megjelenhet egy olyan korszerű munka, amely létenyészésünk jövő vezetésének alapelveit egy-egy formába magában foglalja. Hangsúlyozza, hogy létenyészésünk bizonyos konzervatívizmusa van szükség, s ha az előzőkben elhangzott előadásban ismertett alapelveket sikerül lefektetni, úgy remélhető, hogy hosszú időre, talán évtizedekre irányt lehet szabni létenyészésünknek, ami feltétlenül annak javát szolgálja. Különös örömmel adózik Arentschildt Delev magas színvonalú előadásáért, azért is, mert a tenyészés biológiai jelentőségével foglalkozott. Létenyészési szakirodalomunk rendkívül szegény, ezért feltétlenül kívánatosnak tartja, hogy az előadás mielőbb nyomtatásban is megjelenjen.

Jelentés a bizottság által tett előterjesztésekről és miniszteri leiratokról.

Toldy Miklós főtitkár ismerteti a földművelésügyi miniszternek a kancsakió kiterjesztésére vonatkozó javaslatra érkezett leiratát és sajnálattal jelenti, hogy az eddig hiányzó a földművelésügyi miniszter egyelőre megvalósíthatóan nem tartja. Egyes esetekben, ahol az feltétlenül kívánatos, a lehetőséget arra meg fogja találni. Jelenti továbbá, hogy a kancsakió útján juttatott lovak vételéről a földművelésügyi miniszter rendelkezése értelmében felerészben a tenyésztőknek azonnal kell megtéríteniük, szemben az előző három évi részletfizetési kedvezményrel. Örömmel állapítja meg, hogy a kancsakió útján igen jó tenyészanyag került az arra érdemes tenyésztők kezébe, ami nagy haladást jelent a régebbi akciók eredményével szemben. Ezután ismerteti az országos törzskönyvelő bizottság létenyészési albizottsága gyűlésének határozatait, amelyek közül kiemeli a létenyészési szakosztályok anyagi támogatására vonatkozó tervet és az egy-egy származási igazolványok kiadása ügyében hozott határozatot. A származási igazolványokat az OTB létenyészési albizottsága fogja kidolgozni és mint arra illetékes tényszerű, a földművelésügyi minisztériummal történt megállapodás alapján kiadni és a szakosztályoknak önkéntes áron rendelkezésre bocsátani.

A bejelentése alapján a bizottság jóváhagyóan tudomásul veszi, hogy az OTB felkérésére a létenyészési szakosztályok elnökei eljárják a vármegyék alispánjainál és sok vármegyében a szakosztály részére anyagi támogatást biztosítottak.

A Lóvásárlások Ellenőrző Központi Bizottság tagjainak megbízása.

Toldy Miklós főtitkár javaslata alapján a bizottság meghosszabbítja a Lóvásárlások Ellenőrző Központi Bizottság tagjainak az 1943. évi végével lejárt megbízását 1944. december 31-ig, további egy évre. Javasolja, hogy a Lóvásárlások Ellenőrző Központi Bizottság elnökekül Geist Gyulát, farselőkül Hadik Béla grófot, tagjain: Darók József dr.-t, farkasalvi Farkas Géza t. Hargittay Mátyást, ifj. György Józsefet, Jókay-Ildás Miklós dr.-t, Nagy Ernőt, Nagy Miklóst, Peltő Flórist, Podmaniczky Attila bárót és Szuhó Aladárt válasszák meg. Majd sajnálattal tesz jelentést arról, hogy a honvédelmi miniszter újabb vásárlásainál eltekint a három hónapi tartási idő betartásának kötelezettségétől, miáltal ismét tág lehetőség nyílik a gazdák megkárosítására.

A bizottság a javaslatához hozzájárul és a jelentést sajnálattal tudomásul veszi.

Folyó ügyek.

Toldy Miklós főtitkár jelenti, hogy a földművelésügyi miniszter az állam által átvett mének árát a bizottság előterjesztésére felemelte olyan mértékben, ami a mai viszonyoknak megfelel. Hangsúlyozza, hogy amennyiben az előállítás és tartás költsége ismét jelentősen növekedne, úgy a bizottság újabb előterjesztéssel fog élni és kérni fogja a mének átvételi árak további emelését.

Karácsonyi Sándor, Szontagh Antal Pál felszólalása után Geist Gyula elnök a gyűlést — más tárgy nem lévén — berekeszti.

A szociálpolitikai bizottság gyűlése.

(1943. december 14.)

A jelen voltak névsorát a gazdák részvevőinek egybefűtett névsorában közöltük.

Kimentette magát Kégl János alelnök.

Hagyó-Kovács Gyula elnök megvitatta a gyűlést üdvözlő a megjelenteket és felkéri Hisnyay-Heinzelmann Béla dr., felsőlősi tag, földbírtokos előadásának megtartására.

Kötelező betegségi biztosítás a mezőgazdaságban.

Hisnyay-Heinzelmann Béla előadásának bevezetőjében rámutat arra, hogy külsőben áll a mezőgazdasági munkásság betegség esetére való biztosításának országos rendezése és rendkívül fontos a gazdasági szempontokból, hogy ennek az életbevágó gazdasági és szociális problémának intézményes rendezése készületlenül ne találja.

A mezőgazdasági munkavállalók betegség esetére való biztosítása jelenleg hazánk területén nincs egyse-

gesen rendezve. A volt trianoni Magyarországon és Erdélyben a mezőgazdasági betegségi biztosítás tekintetében az 1907. évi XLV. t.-c. rendelkezései az irányadóak, mely tudvalevőleg a mezőgazdasági munkaadót kötelezi a mezőgazdasági cseléd, felesége és 12 évnél fiatalabb családtagjainak sajátjából való gyógykezelésére és kórházi ápolási költségeinek viselésére 45 napi időtartamig és kötelezi az orvoshoz való szállításhoz foga szolgáltatására. A felszabadult Felvidék és Kárpátalja területén ellenben ezt a kérdést az 1939. évi december 28-án kelt 11.770/1939. M. E. sz. rendelet szabályozta olyképp, hogy az OTI működését ezeken a területeken ideiglenes hatállyal kiterjesztette a mező- és erdőgazdaságra és ebben a rendeletben némi módosításokkal érvényben tartotta a cseh központi társadalombiztosító intézet felállítására vonatkozó törvénynek a betegbiztosításra vonatkozó jogszabályait.

Ezután a cseh betegségi biztosító törvény lényegesebb rendelkezéseit ismerteti. Biztosításra kötelezett mindenki, aki szerződéses munkaviszony, vagy szolgálati viszony alapján szolgálatot, vagy munkát teljesít. Ide tartoztak tehát az állandó mezőgazdasági alkalmazottak kivül az idegenmunkások, napszámosok, sőt részesmunkások is, kivétel képeztek az alkalmi munkások, vagy akik melléfközelgőkösppen vállalkoztak munkára. A biztosított és családtagjai orvosi kezelést, gyógyszeres és kórházi ápolást kaptak legfeljebb 1 évi időtartamon át, de a családtagok csak akkor, ha a családtag előzőleg legalább 90 napon át biztosítva volt. Nyújtott azonkivül a pénzért terheséget, gyermekágyi és szoptatási segélyt, táppénzt és temetkezési segélyt. A biztosítási díj 4,8%-tól 5,5%-ig terjedt. Ezen az alapon egy átlagos bérű gazdasági cseléd után évi 140.— Kc, vagyis kb. 23.— pengő, egy pár arató után het 8-10 Kc, vagyis kb. 1,30-1,60 pengő esett. A járulékot elvileg felerészben a munkaadó és felerészben a munkavállaló viselte.

A cseh biztosítóintézmény két alapvető hibája a következő: 1. Nem választotta külön az ipari és mezőgazdasági munkásság biztosítását. Mintán pedig természetesen az ipari munkásság már foglalkozásánál fogva is többet vette igénybe a pénztárt, mint az egészségesebb életmódot folytató és ellenállóbb szervezett mezőgazdasági munkásság, a mezőgazdasági járulék felesleggel pótlotta az ipari biztosítás fedezetét, a mezőgazdasági munkaadók zsebéből. 2. Csehország ipari állam volt és a biztosított ipari munkásság egy részét számbeli túlsúlya miatt, másrészt, mert politikailag meg volt szervezve, teljes mértékben hatalmába kerítette mind az intézői közzpont, mind a vidéki pénztárak vezetését. Ez nemcsak azt jelentette, hogy a mezőgazdasági érdekképviseletek és a munkásság teljesen kiszorultak az intézet irányításából, de azt is, hogy a szociáldemokrata és kommunista pártok, az intézményt agitációs eszköznek használták fel és végül is belekényszerítették a mezőgazdasági munkásságot a szociáldemokrata párt karjaiba. Megjegyzendő, hogy ez a kettős alapvető fogyatékos akkoriban megvolt mindenütt, ahol az ipari és mezőgazdasági betegségi biztosítás nem volt különválasztva. Így Németországban is, ahonnan a csehek betegbiztosítási rendszerüket átvették. Ez is hozzájárul ahhoz, hogy a mezőgazdasági érdekképviseleti szervek sehol sem nyugodtak bele ebbe a közzösségbe; mind Németországban, mind a történelmi Cseh-Morvaországban sikerült nekik többékevésbé önálló mezőgazdasági pénztárakat megalkotni, csupán Szlovákiában nem sikerült ez a szovinizta cseh körök ellenállása miatt, talán nem is egyedül pénzügyi okoknál fogva, hanem azért, mert feltették politikai befolyásukat. A Felvidék felszabadulása után, a cseh központi társadalombiztosító intézet kerületi pénztárát, melyek többnyire két közzgazgatási járás területét látták el, a katonai parancsnokság rendelete alapján régi összetételükben folytatták ideiglenesen működésüket és ellátták azokat a teendőket, amelyeket addig, mint a cseh társadalombiztosító intézet kirendeltségei intéztek; amíg azután 1939 végén a kormány, ismét ideiglenes hatállyal az OTI-ra bízta a mezőgazdasági betegbiztosítást. A kérdés ilyen rendezését azzal indokolták az akkori felvidéki miniszteriumban, hogy senki se kerülhet a visszacsatolás által rosszból helyzetbe, mint amilyenben a csehek alatt volt. Kérdés azonban, hogy az új rendezés tényleg jelent-e előnyöket a megbetegedett gazdasági munkásra nézve a volt trianoni határok között fennálló helyzettel szemben, megfelel-e az OTI a mai szociális követelményeknek és végül, mennyiben számoltak a gazdaságok teherviselésével.

Az OTI által bevezetett betegbiztosítási rendszer ismerete megadja a választ a feltejt kérdésekre. Az OTI által nyújtott szolgáltatások: orvosi ápolás, gyógyszeres és kórházi ápolás, a biztosított, továbbá felesége és 16 évnél fiatalabb családtagjai részére. A kórházi ápolás a családtagot legfeljebb 1 évig, a családtagokat legfeljebb 6 heti időtartamra illeti meg. Betegség esetében táppénz, amelynek napi összege a napibérszámítálya való sorozás szerint 44 fillértől, 306 fillérgig terjedhet. A II. és III. napi bérszámítálya, ahová a gazdasági cseléd tartoznak, a táppénz 66, illetve 110 fillér. Jár továbbá szüléskor szüléskor segédkezés, gyógykezelés, terheségi segély, 4 héten át napi 50 fillér, gyermekágyi segély 6 héten át napi 50 fillér és szoptatási segély 12 héten át napi 40 fillér. Jár végül temetkezési segély. Az OTI a betegek gyógyítását szerződéses orvosok által gyakorolja, akik a kerületi betegbiztosító pénztárnak vannak alárendelve. A megbízott orvosok bizonyos, egymástól nagy távolságban fekvő központokot rendelnek, úgyhogy a betegeknek sokszor 10-12 km-nyi utat kell megtenniük, hogy hozzájussanak. Súlyosabb esetekben az orvosnak elvileg a pénztár költségén kell a beteghez kiszállni, ma azonban a benzinhány és a fuvarok drágasága miatt, a legtöbb esetben már erre nem kapható, s a legtöbb esetben bár nem köteles erre, a munkaadónak kell az orvosért küldeni, ha azt akarja, hogy cselédjé orvoshoz jusson.

Az orvosok kezelés, mint általában minden pénzügyi kezelés, tömegkezelés a szó legszorosabb értelmében. A gyógyszerrel való ellátás tekintetében pedig említésre méltó, hogy csak a betegségyelő pénztárak részére engedélyezett gyógyszerek rendelhetők, speciális szerek csak nagyon kivételesen.

Nyilvánvaló, hogy az orvosi székelyek nagy távolságra nemcsak a betegre nézve hátrányos, hanem a mezőgazdasági termelést is károsan befolyásolja és alkalmat nyújt a munkakerülésre. Mintán pedig szabad orvosválasztás nincs és közelebb lakó orvost, pl. a községben lakó körorvost a beteg nem keresheti fel, számtalan esetben előfordul, hogy a gazda inkább saját költségén a közelebbi, esetleg jobb orvoshoz küldi a beteget és ennek rendelkezése saját költségére meghozza a gyógyszerrel.

Az OTI által szedhető betegbiztosító járulékot a biztosítósok átvételé alkalmával azonnal 6%-ra emelték fel. Nehezen érthető, hogy miért volt erre szükség. A 6%-os járulék gyakorlatilag azt jelenti, hogy egy átlagos bérű mezőgazdasági cseléd után eddig évente kb. 45.— P járulék esett, ami megfelel a III. bérszámítálynak. Sommásoknál a járulék jelelem kb. napi 30 fillér, aratóknál pedig a járulék kivétele az átlagos napi kereset alapján történik.

Az OTI-rendszerű betegbiztosítás a Felvidéken igen súlyos terhet ró a mezőgazdaságra. Sokkal jobban szembetűnő azonban e terhek súlya, ha azokat kat. holdakra számítva vesszük figyelembe. Egy általam jól ismert, jól kezelt 405 kat. holdas mezőgazdasági birtokon tisztán az OTI-nak fizetett biztosítási díjak kat. holdanként 9-10 P-t tesznek ki. A díszegri környezeti gazdaság díjait, Fodor Jenőnek legutóbb a „Köztelék”-ben megjelent adatai szerint kat. holdanként 17.— P-t érnek el, ehhez adminisztrációs költségek, melyeket az uradalom annak a 7 tisztviselőnek fizet ki, akik tisztán az OTI-val kapcsolatos írodalmi munkát végzik, kat. holdanként 7.— P-re rúgnak, úgyhogy kat. holdanként 24 pengőbe kerül az uradalomnak a betegségi biztosítás az OTI-nál. Mintán a járulék nagysága, a bérék emelkedésével párhuzamosan emelkedik, ezek a terhek a jövőben még emelkedni fognak.

Halász Ágoston dr.-nak a Mezőgazdasági Közlöny 8. számában közölt adatai szerint az 1907. XLV. t.-c. alapján házikezelésben a gazdasági alkalmazottak gyógykezelése és kórházi ellátása kat. holdanként 1,50-2,50 P-be kerül. Ez az óriási eltérés az OTI költsége és a házikezelés költsége között gondolkodni kell, hogy ejtse mindenkit, aki szívén viseli a mezőgazdaság sorsát. Az anyagi nehézségeknél nem kevésbé terhes az az adminisztrációs munka, melyet az OTI betegbiztosítással kapcsolatos írodalmi munka jelent.

Sokan az OTI hível közül azzal érvelnek, hogy az OTI azért jöhet elsősorban tekintetbe a mezőgazdasági biztosítás átvételére, mert ehhez megvannak a lépi-tett vidéki szervezeti. Erre azonban nagyon egyszerű a válasz. Ezek a szervezetek alkalmasak lehetnek ipari munkásbiztosításra, de nem felelnek meg a mezőgazdasági biztosítás követelményeinek. Merőben ipari állam hasonló célú intézményei szolgáltak mintán északon a németországi és a csehországi. Ezek az országok sűrű lakosságúnak, nemcsak az inarvidékeken, hanem a túnyomóan mezőgazdasági vidékeken is, tehát megvan a lehetőségére annak, hogy pénztárakat aránylag sűrűn állíthatják fel és a biztosított munkásság kis távolságokra éri el az orvost. Nálunk azonban, akik még mindig inkább agrár ország vagyunk, az elszórtan lakó mezőgazdasági munkásság szociális ellátásának más módját kell megtalálni, olyat, amely kevésbé merköttöttséggel jár, igazgatása egyszerű és birokráciától mentes, számol a mezőgazdasági különbségekkel és mindezek folytán nem jár elviselhetetlen terhekkel.

Másik szempontból viszont nem lenne szociális egy olyan megoldás (az OTI-rendszerű biztosítással pedig csak ilyen képzelhető el), hogy a munkásságnak a nagyon jelentős csoportja, az idősraki munkásság, akkor amikor munkája nincsen, ne részesülhessen betegbiztosításban. Vagy mi történjék például a részes munkásokkal, akiknek munkája hasonlóképpen nem állandó, bizonyos fokig függetlenek a munkaadótól és mintán szociálmunkást is alkalmazhatnának, tulajdonképpen vállalkozónak számítanak.

A magyar gazdasági élet teljes tudatában van annak, hogy ma már nem odázható el a mezőgazdasági munkásság betegbiztosításának intézményes megalkotása.

Kell, hogy mutassunk a magyar mezőgazdasági munkásságnak, hogy megbecsülik őket és részesíteni kívánjuk mindazokban a szociális előnyökben, amelyeket az ipari munkásság már régen megkapott.

A magyar agrártársadalom érdekképviseleti szervei, az OMGE és az Országos Mezőgazdasági Kamara etekintetben már korábban megtejték kezdeményező lépéseiket. A Gazdaközpont pedig március 5-én a miniszterelnökhöz intézett felterjesztésében nemcsak rámutatott arra, hogy a gazdasági érdekképviseletek súlyos hiányosságoknak tartják a mezőgazdasági munkavállalók betegségi biztosításának megoldatlanságát, de konkrét javaslatot is tesz a kérdés megoldására, amennyiben kifejti, hogy a mezőgazdasági betegség esetére szóló biztosítást kizárólag az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézet (OMBI) által tartott kielégítő módon megoldhatónak. A Magyar Gazdaközpont ez állásfoglalása óta az a kérdés állandóan foglalkoztatja a magyar gazdasági társadalmat és érdekvédelmi szerveit. A magyar gazdasági társadalom teljesen egyetért abban, hogy az OMBT-t kell megbízni a mezőgazdasági munkavállalók betegségi biztosításának megszervezésével, ellenben elutasító álláspontra helyezkedik, minden az OTI keretében tervezett megoldással szemben.

Hagyó-Kovács Gyula dr. elnök úszinte köszönetet mond előadásának értékes előadásáért, amely annál tanulságosabb, mert hiszen az előadó minig a cseh megszálás ideje alatt, mikor pedig a felszabadulás óta a

...és tényezőknél, akik zivres...

...a központi rendszernek sikerét elő...

...a központi rendszernek sikerét elő...

...a központi rendszernek sikerét elő...

...a központi rendszernek sikerét elő...

...a központi rendszernek sikerét elő...

...a központi rendszernek sikerét elő...

...és tényezőknél, akik zivres...
...a központi rendszernek sikerét elő...

...a központi rendszernek sikerét elő...

...a központi rendszernek sikerét elő...

...a központi rendszernek sikerét elő...

...a központi rendszernek sikerét elő...

...és tényezőknél, akik zivres...
...a központi rendszernek sikerét elő...

...a központi rendszernek sikerét elő...

...a központi rendszernek sikerét elő...

...a központi rendszernek sikerét elő...

...a központi rendszernek sikerét elő...

...a központi rendszernek sikerét elő...

Az OMGE igazgatóválasztmánya

Január 26-án (kedden) délelőtt 10 órakor a Köztelek...

I. rendes gyűlést.

- 1. A múlt igazgatóválasztmányi gyűlés jegyzőkönyvének...
2. Két jegyzőkönyvhitelesítő kijelölése.
3. Tagsági ügyek:
a) új tagok felvétele,
b) kilépő és elhunyt tagok törlése.
4. Odvölések, részvénytulajdonosok és köszönetlevelek.
5. Képviseltek és kiküldetettek.
6. Jelentés a f. év tavaszára tervezett központi tenyészállat...
7. Az egyesületi tanács előterjesztései:
a) javaslatokkal az alapszabályok IV. fejezet 5. § a),
b) és c) pontjának módosítása iránt a f. év február...
8. Folyó ügyek.

Budapest, 1944 január 17. Somssich László gróf s. k. elnök.

Figyelemre! Az OMGE alapszabályainak 48. §-a értelmében az igazgatóválasztmányi tagok a gyűléseken...

VEGYESEK.

A kartelbizottság elnökségének kinevezése. A kormányzó a m. kir. miniszterelnököknek a minisztérium...

Kinevezések a Szőlő- és Borgazdasági Tanácsba. A m. kir. földművelésügyi miniszter az Országos Szőlő- és Borgazdasági Tanács titkárává Léndri Imre dr. miniszteri segédülteket, a tanács rendes tagjává Thassy Kristóf dr. országgyűlési képviselőt, póttagjává pedig Vitéz Kozma István gazdálkodót kinevezte.

Kinevezés. Budapest székesfőváros polgármestere a közelmúltban életbeléptetett fővárosi hatósági állatorvosi szolgálatról szóló szabályrendelet alapján Fülöpp Imre dr. állatorvos-főtanácsost, a Magyar Országos Állatorvos Egyesület alelnökét jelölte ki a székesfőváros vezető állatorvosává. A főváros új vezető állatorvosa nagyképzettségű, kiváló tulajdonságokkal rendelkező személy, aki eddigi működésével is megszerezte az érdekelteket körök teljes elismerését. Vezető úgkörében jelentékeny szerepe volt a fővárosi állatorvosi kar létszámának felemelésében és az ő nevéhez fűződő az ebbartásról és az ebadóról, a vágottbaromfi vizsgálatáról és forgalombahozataláról, valamint a hatósági állatorvosi szolgálatról szóló székesfővárosi szabályrendeletek életrehívása.

Bizottsági tagok választása a felsőházban. A felsőház folyó hó 18-án tartott gyűlésén beléptették a megválasztott bizottsági tagokat. A földművelésügyi bizottságba: Bethlen Pál grófot, Marschall Ferencet; a gazdasági bizottságba: Bíró Zoltánt; az igazságszolgáltatási bizottságba: Kukorelli Györgyöt; az igazságügyre: Krüger Aladárt, Miskolczy Pált; az iparügyre: Chorin Ferencet, Krüger Aladárt, Láng Gusztávot, Vitéz Móricz Istvánt, Posch Gyulát, a kereskedelem- és közlekedésügyi bizottságba: Andrassy Sándor grófot, Vitéz Móricz Istvánt; a közigazgatási bizottságba: Vargha Gábor, a közjogi bizottságba: Czapik Gyulát, Inczédy Joksmann Nándort, Molnár Viktor bárót, Vargha Gábor; a közoktatásügyi bizottságba: Czapik Gyulát, Grösz Józsefet, György Elemért, Simonffy Jenőt; a külügyi bizottságba: Boér Elekét, Clórin Ferencet, Kelemen Krizosztomot, Kornis Gyulát, Uray Istvánt; a mentelmi bizottságba: Krüger Aladárt, Vitéz Pálty Sámuel; a naplőhitelesítő bizottságba:

Graeffl Károlyt, Hadik Béla grófot, Orosz Sándort; a pénzügyi bizottságba: Chorin Ferencet, József főherceget, Marschall Ferencet, Pallavicini György grófot; a társadalompolitikai bizottságba: Csátszky Istvánt, Graeffl Károlyt, Tócs Józsefet; a véderőbizottságba: Bethlen István grófot; a hárszabálymódosító bizottságba: Czettel Jenőt; a közellátási bizottságba: Farkas Gézát, Hadik Béla grófot; az igazolóbizottságba: Balogh Jenőt; a 36 tagú honvédelmi országos bizottságba: Bethlen István grófot; a kivándorlási tanácsba: Fióth Miklós bárót, ifj. vitéz Horthy Miklóst, Jekelfalussy Zoltánt és Ripka Ferencet; a 42 tagú gazdasági országos bizottságba: Baranyai Lipótot (póttagja Pósch Gyula), Bethlen István grófot (póttagja Marschall Ferenc), Bélyi Kálmán grófot (póttagja Boér Elek), Fabinyi Tihamért (póttagja Lamott Károly), vitéz Gyulai Tibort (póttagja Hagenmacher Henrik), Kocs Zoltánt (póttagja Farkasfalvi Farkas Géza), Krámer Gyulát (póttagja Széchenyi Károly gróf), Mutschenbacher Emil (póttagja Haggyó-Kovács Gyula), vitéz Purgly Emil (póttagja Jankovich-Bésán József gróf), Rakovszky Ivánt (póttagja Jakab Oszkár), Schandl Károlyt (póttagja Würscher Frigyes), Somssich László grófot (póttagja Khuen-Héderváry Károly gróf), Szűllő Gézát (póttagja Bereczly Jenő), vitéz Waldobit Kelemen bárót (póttagja Blró Zoltán) választották meg.

Változások a szegedi M. Kir. Talajtani Kísérleti Intézetnél és a szegedi Alföldi Mezőgazdasági Intézet központi igazgatásánál. A m. kir. földművelésügyi miniszter Herke Sándor ny. m. kir. kísérletügyi főigazgatót, a szegedi M. Kir. Talajtani Kísérleti Intézet igazgatói teendőinek ellátása alól, eredményes és huzgó szolgálatainak elismerése mellett, saját kérelmére felmentette és az intézet vezetésével Prellenhoffer Imre m. kir. mezőgazdasági kísérletügyi igazgatót bízta meg, egyúttal Herke Sándor ny. m. kir. kísérletügyi főigazgatót a sziktalajjavítások és homokronázások országos irányításával és végrehajtásával miniszteri biztosi minőségben megbízta. A m. kir. földművelésügyi miniszter a szegedi Alföldi Mezőgazdasági Intézet igazgatótanácsának vezetésével az 1944. és 1945. évekre Prellenhoffer Imre m. kir. kísérletügyi igazgatót bízta meg.

Házasság. Néhai zaláni Páll Sándor ny. földművelésügyi igazgató és felesége Szigethy Klára leánya, Páll Klára, az OMGE tisztviselője és Széles József dr. orvos január 15-én tartották esküvőjüket Budapesten.

Halálozások. Páskándy János dr. miniszteri tanácsos, a belügyminisztérium egyesületi osztályának vezetője január 14-én hirtelen elhunyt. Január 17-én temették el nagy részvét mellett a farkasréti temetőben.

Pósch Gyuláné, sz. kislaludi Liphay Dóra január 14-én hosszú betegség után elhunyt. Temetése nagy részvét mellett január 17-én volt a Kerepesi-úti temetőben. A megboldogultban Pósch Gyula dr., a Magyar Nemzeti Bank elnöke feleségét gyászolja.

Barabás Imre dr. nyugalmazott m. kir. állat-egészségügyi tanácsos Szekszárdon január 7-én, 68 éves korában, elhunyt. A megboldogult szaktevékenységében és ezen kívül is nagy lelkesedéssel és ügyzetellett szolgálta a bonyhádi jellegű szarvasmarhatenyésztés ügyét és élénk tevékenységet fejtett ki a vármegyei állattenyésztés fejlesztése érdekében. Nagy részvét mellett temették el.

Csukás Zoltán dr. a „Köztelek” új rovatvezetője. Mai számunkban értékes szakekiket közlünk Csukás Zoltán dr. mezőgazdasági főiskolai rendes tanár, egyetemi m. tanár tollából abból az alkalomból, hogy az OMGE egyesületi tanácsának és szerkesztőségünknek felkérésére elvállalta a megüresedett szarvasmarhatenyésztési és tejgazdasági rovat vezetését. Csukás Zoltán dr. megboldogult nagynevű elődének, Wellmann Oszkár dr.-nak rovatvezetői tisztét veszi át, akinek tanítványa és egyideig munkatársa is volt. Személyét és munkásságát azt hisszük nem szükséges lapunk olvasói előtt bővebben ismertetni, a szakajtóból, elsősorban lapunk hasábjairól, magas színvonalú könyveiből, ekkéiből és tanulmányaiból jól ismert. Csukás Zoltán dr. személyében a hazai állattenyésztési tudományok egyik legképzettebb művelőjét üdvözölhetjük. Alapossága és tudományos szemlélete biztosítékot nyújt arra, hogy új tisztiségét is eredményesen fogja ellátni szarvasmarhatenyésztésünk és tejgazdaságunk fejlődése, valamint a szarvasmarhatenyésztő gazdatársadalom érdekében.

A „Mezőgazdák” szövetkezeti lap Somssich László gróf 25 éves elnöki jubileumáról. A „Mezőgazdák”, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete hivatalos lapja, vezetőhelyen méltalja Somssich László grófnak, az OMGE elnökének érdemeit, elnökké választásának negyedszázados jubileuma alkalmából. A lap idézi Somssich grófnak az OMGE közgyűlésén mondott szavait, hogy az elmúlt 25 év

alatt „csak kötelességét teljesítette hazája iránt”. Ehhez a kijelentéshez hozzáfűzi a lap, hogy ezt a kötelességet rendületlenül, kiváló tudással, nagy körültekintéssel, finom tapintattal, de ha kellett elszánt keménységgel teljesítette. Majd kiemeli, hogy azok az elvi igazságok, amelyeket Somssich László gróf mindenkor egyformán hangoztatott, ma már bővebb bizonyításra nem szorulnak. Szociális szemlélettel áthatott, a valóságos viszonyokban jól megalapozott fejlődés vezet a gazdaságpolitikában maradó és mindenkinek hasznát szolgáló eredményekhez. Ez Somssich László gróf gazdaságpolitikai kritikájának alapvető szempontja. A gazdatársadalom képviselőjében eltöltött negyedszázad alatt Somssich gróf alakja méltán és nagyon megnőtt, a gazdatársadalomtól távolabb álló közvéleményben is. Mint a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete igazgatójának tíz éven át volt elnöke, támogatott minden kezdeményezést, amely a gazdatársadalom, az agrárközgazdaság és értékesítés céljait szolgálta. Féltekenyen örködött mindig, hogy a szövetkezeti munkája a nagy agrárszövetkezeti hagyományok keretében folyjon. A vezető cikk végül azzal a kívánsággal fordul Somssich grófhoz, a hála és a tisztelet kifejezése mellett, hogy nagy képességgel még sokáig, töretlen erőben érvényesítse a magyar gazdatársadalom és közgazdasági életünk javára.

Két fontos új adórendelet a mezőgazdasági érdekvételek előtt. Miként a pénzügyminiszter a képviselőházban elhangzott költségvetési beszédeben annakidején már bejelentette, az ezévi állami költségvetés egyensúlyának biztosítása érdekében az egyensúlyból származó bevételeket is kénytelen fokozni, s ezért két új adónem bevezetését helyezte kilátásba. A bevezetendő új adónemek egyike a háborús többletjövedelmek különleges megadóztatását célozná, míg a másik „Háborús költség-hozzájárulás” címen, ugyanúgy, mint annakidején az 1938. évi XX. t.-c. alapján kivetett beruházási hozzájárulás, a vagyontól terhelő új adónem volna. Időközben a pénzügyminiszter utasítására a minisztérium illetékes osztályai elkészítették a már beharangozott két új adónem bevezetésére vonatkozó rendeletek előadói tervezetét és azokat észrevételezés céljából az OMGE-nek és az Országos Mezőgazdasági Kamarának is megküldték. Minthogy a mezőgazdasági érdekvételek véleményének előterjesztésére csak egészen rövid idő állt rendelkezésre, az OMGE csak az e célra megalkotott legszűkebbkörű szervének — a törvényelőkészítő és agrárpolitikai bizottságának — keretében vitathatta meg ennek a két új fontos adózási vonatkozású rendelettervezetnek mezőgazdasági vonatkozásait. E bizottságnak Somssich László gróf elnöke alatt megtartott értekezletén kialakult állásfoglalást összhangba hozták az Országos Mezőgazdasági Kamara adóügyi szakosztályában elfogadott gazdakívánásokkal s így a két országos érdekvételeki tervet közösen szerkesztett két felterjesztésben juttatta el mindkét rendelettervezet egyes szakaszaira vonatkozó részletes észrevételeit a pénzügyminiszterhez.

Felemelték a tejtermelők abrakjárandóságát. Bár a rendelkezésre álló abrakkészletek a gazdasági év végéig csak a mult évi mértékű abrakkiutalás fenntartásával teszik lehetővé a gabonafélék kioldási szárazállítással történő elmozdítását, tekintettel arra, hogy az átteleltetés ideje a legnehezebb, a kormány hozzájárult ahhoz, hogy ameddig a rendelkezésre álló készletek ezt lehetővé teszik, az értékesítésre kerülő tej után kiutalható abrakadag felemeltessék. További intézkedésig tehát minden liter Budapestre szállított tej után 0,4 kg, a feloldozási célra tejjel keverve, vagy állami fogyasztói tejjel ellátott igényjogosult fogyasztóknál értékesített tej után pedig literenként 0,3 kg ipari abrak (korpa, olajpogácsadara, szárított cukorrépaszék) igényelhető. A kiutalható abrakmennyiségnek ez a lényeges, 33, illetve 50%-kal történt felemelése az életfenntartó takarmányon felül teljes egészében biztosítja azoknak a tehenészeteknek az abrakellátását, illetve fenntartását, amelyek tejjüket közfogyasztásra a fentiek szerint értékesítik. Az abrakigénylés módja változatlanul a következő: Minden olyan tejtermelő gazda, aki tejjel üzemben keresztül értékesíti, igényt tarthat az abrak kiutalására. Aki tehát a helyi tejszövetkezetbe, vagy tejesarnokba szállítja, annak részére a tejesarnok vezetőjének kell a többi tejszállító abrakjárandóságával együtt az abrakot igényelni. Ha a községben olyan gazdák is vannak, akik tejjel ellenőrzés alatt álló (törzskönyvelt) tehennel bírnak, úgy a tejjel ellenőrzés alatt álló tehennel számát a vármegyei Állattenyésztő Egyesület útján kell minden igénylés alkalmával (kéthavonként) igazolni. A törzskönyvelt gazdák csak abban az esetben részesülhetnek a tehennelként és havonként 50 kg-ban megállapított tenyésztési pótabrakban, ha tejjel elmozdított tejjel egészében, de — a szárazonállás idejét kivéve — legalább napi 1 litert meghaladó mennyi-

ségben a tejesarnokba szállítják. Azok a tejtermelő gazdák, akik tejjüket a község területén kívül fekvő tejjel üzembe szállítják, közvetlenül a Tejtermelő és Tejszövetkezetek Szövetségének abrakosztályához (Budapest, Haris-bazár 6.) benyújtott igénylés útján igényelhetik abrakjárandóságukat. A tejjüket üzemben keresztül értékesítő termelőt abban az esetben, ha több tejet szállítanak, mint az elmúlt év megfelelő hónapjában, a többlet után tejjel teremtett 0,5 kg abrak többlet kiutalására tartozhat igényt, ha közlik ezt a kívánságukat és a legutóbbi hónapok üzemben keresztül értékesített tej mennyiségén kívül az elmúlt év megfelelő hónapjában értékesített tej mennyiségét is feltüntetik. A többlet után igényelhető abrak tekintetében a községi tejesarnoknál a csarnok által szállított összes tejet kell figyelembe venni. A tejesarnokok által a helyi fogyasztók számára kimért tej után is igényelhető abrak, de a helyben értékesített tejet külön kell feltüntetni és annak mennyisége nem haladhatja túl a 111,200/1943. K. M. sz. rendelet előírása szerint az 1941. év megfelelő hónapjában értékesített, vagy a Tej- és Tejtermék-forgalmi Központ által engedélyezett mennyiséget. Az igénylési nyomtatványon mindenkor a valóságnak megfelelő, pontos tejjel értékesítési adatokat (tehát nem felkerekített adatokat) kell feltüntetni. Azok a termelők, akik tejesarnok hiányában a helyi, vagy környékbeli fogyasztóknál értékesítik tejjüket, abban az esetben részesülhetnek abrakkiutalásban, ha a tejet állami fogyasztói tejjel ellátott igényjogosult fogyasztóknál értékesítik. Ha tejjüket helyben értékesítik, úgy a község előjáróságának kell részükre az abrakot együttesen igényelni, annak igazolásával, hogy a legutóbbi két hónapban mennyi tejet értékesítettek utalvány alapján. A közvetlenül a városokba tejet szállító 360 holdnál nagyobb birtokon gazdálkodó termelőknek pedig a közellátási felügyelőség útján kell igazolniuk az utalványra értékesített tej mennyiségét. A tejjüket üzemben keresztül értékesítő termelők tehát minden igazolás nélkül benyújthatják igénylésüket, egyedül akkor kell csatolniuk az állattenyésztő egyesület igazolását, ha tejjel ellenőrzés alatt álló állományal bírnak, míg az üzemben kívüli értékesítő termelőknek csatolniuk kell az előírt helyhatósági bizonyítványt az értékesített tej mennyiségére vonatkozóan. Az abrak kiutalása kéthavonként történik és minden kiutalás alkalmával értesítést nyer az igénylő, hogy legközelebb mikor nyújthatja be ismét igénylését.

A talabor-nagyági vízerőmű rendezési tervei. A Talabor és Nagygagy folyók vizének megfelelő hasznosítása céljából a duzzasztógát és a vízerőtelep előmunkálatait 1943-ban elvégezték és elkészültek a tervek a mű általános rendezésére. A tervek szerint még egy 400.000 köbméter befogadóképességű kiegyenlítő víztározómedencét építenek. Az erőműtelepbe 18.000 kilowatt összteljesítményű gépcsoportot építenek. Az előkészítő munkálatokat a Vízerőügyi Hivatal végzi.

Az idei gépakció. A földművelésügyi minisztérium a gépakciót ez évben is folytatni kívánja, azonban a jövőben kizárólag géphasználati társaságok, vagy gépszövetkezetek és egyéb gazdatársulások részére juttathatók az akció révén mezőgazdasági gépek és eszközök. Eszerint egyes gazdák részére 1944-ben a gépek és eszközök beszerzéséhez állami támogatás nem nyújtható.

A vetések állása és a mezőgazdaság állapota. A földművelésügyi minisztérium előző héten kiadott jelentése szerint a legutóbbi hivatalos vetésjelentés kiadása óta eltelt négy hét időjárása mezőgazdaságunk helyzetére, valamint az őszi szárazság miatt megkésett, vagy hiányosan végzett mezőgazdasági munkák kiegészítésére igen kedvező volt. Az enyhe decemberi időjárás lehetővé tette a jóformán az egész ország területén az őszi mélyszántás egész decemberben való folytatását. Igen sok helyen december közepén még vetni is tudtak és csaknem az egész ország területén sikeresen pótolták az esetleg hiányos korai vetéseket. A félig fagyott földön kedvezőek voltak a lehetőségek a gazdasági szállításokra, az istállótrágyahordásra és teregetésre. Az erdőben nagy erővel végezték a fakitermelést és szállítást. Gyümölcsösökben a fák tisztítása, nyesése és egyéb ápolása adta a legtöbb munkát. Folyamatosan végzik a gazdasági munkákat is, így elsősorban a magtári munkákat, a tavaszi vetőmag előkészítését, a gépek és épületek rendbehozását és a házipari munkákat. Az őszi vetések állása általában igen jó. A korai vetések kelese bár több helyen hézagos volt, amit azonban részint utánvetéssel pótoltak, részint pedig a vetések kedvező bokrosodása is jelentős mértékben helyre hozott. A későbbi vetések erőteljes fejlődésben vannak. A decemberi vetések kelese és csírázása is biztató. Fagykár eddig az ország területén még seholsem volt. A Dunántúlon és Kisalföldön különösen a lucernában és lóherében tett szórva-

nyos egérk gazdákknak elvégezni. de főleg E. takarmánygyök, gum székősen és ségletet. miatt, az idezheti el. mányozás hogy főleg a járvány mértékben előforduló fertőzéstől fájásról és megzredés felben van az egész o vetésjelöl.

Biztosi az idehez logatni z arra várn letékes he gazdák s nem késő már a ve tőlük a y kedő gaz a tejterm szére fon

Gazda mezőgazd tanácsos hogy me alatt kel nyí jük tehermen hisz a g szaporod melő tők gazdaság mányint rostáló h tása jele valutára soronkfy gazdasá lennie m és ezér! hogy ne ritkítja tarlja, b lejártú felhasznál gazdasá senek i rülésére lását, sz eőt job feladata háború vező tel mert az amely a lási érte kor érte termelő

Fe Tovább képző a Magy zésben díszter művelé folyam talajm állatbi biztosi szerepe 5 egye 9 kfsér tokos Károly ügyi a jelent január költség részén mányl gróf a H a Ga a tar nyilja ügyi a kupol tást

1944/2 1944/6. próba
1.4. bes.

szállítják. Azok a tejter-
mészek, amelyek területén kívül
a közvetlenül a Tejter-
més Szövetésének abrak-
tis-bazár 6.) benyújtott
abrakjárásadóságukat
attól értékesítő termelők
b tejet szállítanak, mint
napjában, a többi után
többel kiutalására tart-
ozt a kívánságukat és a
keresztül értékesített
elmúlt év megfelelő hó-
mennyiséget is feltűntet-
nyelhető abrak tekintésé-
kínálacsarnok által szá-
belembre venni. A tejcsar-
sotok számára kimért tej-
de a helyben értékesi-
tetni és annak mennyi-
a 111.200/1943. K. M. sz.
az 1941. év megfelelő hó-
y a Tej- és Tejtermék-
gedélyezett mennyiséget,
nyon mindenkor a való-
tejértékesítési adatokat
(latokat) kell feltüntetni.
tejcsarnok hiányában a
fogyasztóknál értékesítik
n részesülhetnek abrak-
llami fogyasztói tejtul-
psult fogyasztóknál érte-
és értékesítik, úgy a köz-
részkre az abrakot
ak igazolásával, hogy a
mennyi tejet értékesítet-
közvetlenül a városokba
nagyobb birtokon gaz-
dig a közellátási felü-
niük az utalványra érte-
tejüket üzemek kereszt-
át minden igazolás nél-
lésüket, egyedül akkor
nyesztő egyesület igazo-
alatt álló állománnyal
vül értékesítő termelők
rt helyhatósági bizonyít-
mennyiségére vonatko-
éthavonként történik és
val értesítést nyer az
mikor nyújthatja be

erőmű rendezési terveit,
szükletek megfelelő hasz-
szógiát és a vízterelőlep-
végezték és elkészültek
rendezésére. A tervek sze-
néter befogadóképességű
cét építenek. Az erőmű-
összteljesítményű gép-
készítő munkálatokat a

mezőgazdaság állapota,
térümi előző héten ki-
gatóbbi hivatalos vetés-
egy hét időjárása mező-
amint az őszi szárazság
nyosan végzett mező-
ésere igen kedvező volt,
rás lehetővé tette jó-
tén az őszi mélyszántás
latását. Igen sok helyen
is tudtak és csaknem
sikeresen pótolták az
seket. A félig fagyott
lehetőségek a gazdasági
yahordásra és terege-
vel végezték a fakiter-
esősökben a fák tisztá-
ása adta a legtöbb mun-
gazdák a belső gazda-
orban a magtári mun-
ökészítését, a gépek és
a háziipari munkákat.
n igen jó. A korai veté-
sok voltak, részint pedig
ása is jelentős mérték-
vetések erőteljes fejlő-
ve.ések kelése és csírá-
g az ország területén
ántól és Klsalföldön
lóherében tett szörv-

nyos egérkáró! érkezett jelentés. A vetéseket a
gazdáknak igen kevés kivétellel sikerült teljesen
elvégezni. A takarmánykészlet az egész országban,
de főleg Erdélyben igen kevés. Különösen szal-
takarmányokban mutatkoznak nagy hiányok. A
gyök-, gumós- és abraktakarmányok is csak igen
szűkös és nagy beosztással fogják fedezni a szük-
séget. Késői kítavaszkodás, a takarmányhiány
miatt, az állatállomány jelentékeny csökkenését
idézheti elő. Az állatok kondíciója a gyenge takar-
mányozás miatt nem kedvező. Ezzel magyarázható,
hogy főleg a sertés- és szarvasmarhaállományban
a járványos állapotbetegségek szörvényszerűen és kis
mértékben az országnak csaknem minden részében
előfordulnak. Jelentés érkezett sertésorbárcról,
sertéspestisről, sertésbénulásról, száj- és köröm-
fájásról és lépfenérről. A baromfiállományt erősen
megzavaró baromfipestis és kolera, bár már szűnő-
félben van, azért még mindig jelentős károkat okoz
az egész ország területén. A legközelebbi hivatalos
vetésjelentést február 5-én teszik közzé.

Biztosítsuk a jégvermek megtöltését. A gazdák
az idejéhez hasonló enyhe téli időjárás esetén ha-
logatni szokták a jégvermek megtöltését, mert
arra várnak, hogy vastag jeget vaghassanak. Il-
letékes helyről felhívják a figyelmet arra, hogy a
gazdák saját érdekében járnak el, ha az idén
nem késlekednek jégvermek megtöltésével, hanem
már a vékonyabb jéggel is, legalább részben meg-
töltik a vermet. Többször előfordult, hogy a késle-
kedő gazdák jégverme üres maradt. Különösen
a tejtermelők, tejszövetkezetek és tejüzemek ré-
szére fontos a jég biztosítása.

**Gazdasági és jogi hitelképességre van szüksége a
mezőgazdaságnak.** Jeszenszky Ferenc miniszteri
tanácsos egyik közgazdasági lapunkban kifejti,
hogy mezőgazdasági ingatlanaink még a háború
alatt kell tehermentesíteniük, mert ezzel megkön-
nyítjük a békére való gazdasági átmenetet. Ezt a
tehermentesítést lehetővé teszik a mai viszonyok,
hisz a gazdáknak nincsenek piacgondjaik és a fel-
szaporodott vásárlóerőt úgysem tudják most ter-
melő tökévé átalakítani. Fel sorolja azután a mező-
gazdaság hitelképességének előmozdítására tett kor-
mányintézkedéseket, amelyek közül különösen a
rotáló hitelpolitika és a védettséggel gyorsabb lebon-
tása jelentett nagy haladást, valamint a külföldi
valutára szóló záloglevelek és OKH-kötvények
soron kívüli visszafizetése. Nem elég azonban a
gazdasági hitelképesség fokozása, sértetlennek kell
lennie még a mezőgazdák jogi hitelképességének is
és ezért biztonságot kell nyújtania a bítelezőnek,
hogy nem veszítheti el fedezetét és teljesítésre szo-
rítja a adóssát. Jeszenszky Ferenc kívánatosnak
tarja, hogy intézményesen gondoskodjunk hosszú-
lejártó mezőgazdasági hitelek megszerzésének és
felhasználásának ellenőrzéséről és hogy indokolt
gazdasági előfeltételek lényében a gazdák ne vehes-
senek igénybe váltóhiteleket. A túladósság elke-
rülése sokan ajánlják a területi határ megállapí-
tását, szerinte azonban a szerlektív hitelpolitika ezt a
cél jobban biztosítja. Az átmenetgazdaság nehéz
feladataira a gazdák úgy készülhetnek fel, ha már a
háború alatt gyűjtenek mobil pénztökéket, amire ked-
vező lehetőséget nyújt a búzaértékre szóló kötvény
mert az a pénzt olyan értékemben konzerválja,
amely a magyar gazdának legmegszokottabb számo-
lási értéke. A búzákötvény bemutatója szól, bármi-
kor értékesíthető és így azonnal rendelkezésre áll a
termelő tőke megszerzéséhez szükséges pénz.

**Február 8-án nyílik meg a III. Gazdatisztli
Továbbképző Tanfolyam.** A III. Gazdatisztli Tovább-
képző Tanfolyam, amint már lapunkban közöltük,
a Magyar Gazdatisztiek Országos Egyesülete rende-
zésében február 8-19-ig tart Budapesten az OMBI
dísztermében. A tanfolyam védnökségét a föld-
művelésügyi és a kultuszminiszter vállalták. A tan-
folyamon 56 előadás hangzik el az agrárpolitika,
talajművelés és növénytermesztés, takarmányozás,
állattenyésztés, üzemi és mezőgazdasági technika,
biztosítás, stb. köréből. A tanfolyamon 43 előadó
szerepel, közülük 6 minisztériumi főosztályos,
5 egyetemi tanár, 7 mezőgazdasági főiskolai tanár,
9 kísérletügyi tisztviselő és külső szakember, 1 bir-
lokos és 15 gazdatiszt. Előadók lesznek Bárányos
Károly dr. és Konkoly Thege Sándor dr. földművelés-
ügyi államtitkárok is. A tanfolyamra eddig 160-an
jelentkeztek. A tanfolyam előkészítő bizottsága
január 25-ig fogad el jelentkezéseket. Részvételi
költség gazdatisztiek számára 16 P, földbirtokosok
résztére 25 P. A tanfolyam alkalmával két tanul-
mányi szemle is lesz. Az egyiket Károlyi István
gróf dr. káposztásmegeveri gazdaságába, a másikat
a Hofherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth mező-
gazdasági gépgyár ki pesti gyártelepére vezetik.
A tanfolyamot február 8-án délelőtt 10 órakor
nyitja meg az OMBI dísztermében a földművelés-
ügyi miniszter. Ugyanaznap este a Britannia-szálló
kupaletérképben ismerkedési est lesz. Felvilágosi-
lást nyújt a tanfolyamról a Magyar Gazdatisztiek

Országos Egyesülete (Budapest, V., Arany János-
utca 5.).

Lucerna- és somkóró-termesztési akció. A szántó-
földi takarmánytermesztés fejlesztése és ezen ke-
resztül az állatállomány jobb takarmányellátásának
biztosítása érdekében a m. kir. földművelésügyi
miniszter 1944 tavaszán lucerna és két éves fehér-
virágú somkóró vetőmagvak kedvezményesen áron
való kiosztását engedélyezte Pest, Borsod és Heves
vármegyék területére. Az akció lebonyolításával a
kecskeméti és debreceni mezőgazdasági kamarákat,
valamint az alföldi és a hegyvidéki zöldmező szü-
vetségeket bízta meg a m. kir. gazdasági felügyelő-
ségek, a vármegyei gazdasági egyesületek és az
állattenyésztő egyesületek bevonásával. A vető-
mag aránylag kevés és olyan községek minél több
kiszáradt között osztandó ki, amely községek
határában elterülő szántóföldek talaj- és éghajlali
viszonyai a lucerna és somkóró termesztésére alkal-
masak, azonban a gazdák ez adottságok ellenére
e növényeket eddig nem termesztették. Az akció
vetőmagot ilyen községekben 50 kat. holdnál nem
nagyobb szántóterülettel rendelkező kisgazdák igé-
nyelhetik. A kedvezmény a beszerzési ár mintegy
40%-a, valamint a vasúti fuvarköltség.

**Pályázati hirdetmény a közellátási ügyvitel egy-
szerűsítésére.** A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Ka-
mara a közellátási ügyvitel és ellátás egyszerűsíté-
sére vonatkozó rövid tanulmány megírására
pályázatot hirdet. A pályázat nyilvános, a pályadíj
500— pengő, amelyet a pályamunkák elbírálására
alakított bírálóbizottság javaslat alapján a kamara
közgyűlése ítél oda. A pályamű terjedelme 5, leg-
feljebb 10 gépíráscs oldal. A pályázat beadásának
határideje 1944 április 1. A fűpelt írt pályamunka
jelölésével adandó be a Duna-Tiszaközi Mezőgazda-
sági Kamarához (Kecskemét, Rákóczi-út 17-19.)
és a pályamunkát az a szerző neve zárt borítékban
mellékelendő. A pályázat kiűzőesker a Duna-
Tiszaközi Mezőgazdasági Kamarát és a megpodo-
lás vezeti, hogy a közellátási adminisztráció és
eljárás egyszerűsítését a gazdaközönység széles réte-
geinek hozzászólása révén az ország közellátása
érdekében közmegegyezésre elősegítse. A gazda-
könyv kiűzőesítésnek, ácsorgásnak, utazgatásnak,
felesleges időtöltésnek elkerülésével a ható-
ságnak kevesebb munkája legyen, a gazdaközönység
pedig megszabaduljon a komoly ok- és célérleklü
háborgatásoktól és megnyugvással tessen eleget
kötelességeinek.

Spanyolország cukortermelése. Spanyolország
cukortermelése erdőszertint mélypontra áll. A
spanyolországi cukorközpont közlése szerint Spa-
nyolországban a cukorérettetés és elmul-
t idősokban még jobban visszaesett, mint eddig.
A cukorrépából előállított cukor mindössze 18.805
tonnát tett ki, míg a cukornádából előállított cukor
1035 tonnát, amely mennyiségekkel az odaváló
cukorgyárak kapacitásai távolról sem lettek ki-
használva. A spanyol kormány, hogy a cukor-
termelés ezen a mélyponthán segítsen, rendeletet ho-
csátott ki, amely szerint a cukorgyárak az 1943/44.
termelési évben a cukorrépaérettetés tekintet-
ben a szabadkezelést visszanyerték. Ezzel úgy látszik
a cukorrépaérettetés bizonyos mértékben megnöve-
kedett. Ezenkívül a kormány a cukorrépa átvétel
árát megjavította, ezzel szemben a burgonya árát
csökkentette, végül a cukor árát is felemelte.

Pályázat a m. kir. gazdasági munkaközi felügyelői állásokra. A
„Budapesti Közlöny” január 19-4 száma közli a földművelésügyi
miniszter pályázati hirdetményét a gazdasági munkaközi szolgál-
létszámában betöltésre kerülő több. X. fizetési osztályba sorolt m. kir.
gazdasági munkaközi felügyelői és több, fizetési osztályba nem
sorolt, munkaközi gyakornoki állásra. Pályázhatnak mindazok, akik-
nek főiskolai oklevelén felül kellő szociálpolitikai, gazdasági és munka-
ügyi szakismeretek vannak.

**Pályázati hirdetmény a tejszirtvizsgálathoz szükséges
amilalkohol pótlására alkalmas vegyszer előállítására,
illetve új tejszirtvizsgálati eljárás kidolgozására.** A
földművelésügyi miniszter 52.866/1943. számú rendelet-
terez pályázatot hirdet a J. Gerber-féle acidobutirómé-
teres tejszirtvizsgálathoz alkalmazott amil(butii)-
alkohol pótlására alkalmas, magyar nyersanyagból kor-
látlan mennyiségben Magyarországon is gyártható és a
tej árával arányban állóan beszerezhető vegyszer
előállítására, vagy 2. tejszirt vizgálatára alkalmas új tej-
szirtvizsgálati módszer kidolgozására. Elsősorban az a
pályamunka részesül jutalomban, amely lehetővé teszi,
hogy a tejszirtvizsgálathoz eddig használt eszközök és
műszerek e célra továbbra is felhasználhatók legyenek.
Elengedhetetlen követelmény, hogy az új módszerrel és
vegyszerekkel a tejek zsirtartalma az eredeti Gerber-
féle acidobutiróméteres eljárás pontosságával (azaz
legalább 0,05%-kal) legyen a gyakorlati szakemberek
által is meghatározható, ne legyen hosszadalmas, ne-
hezkés, a Gerber-féle eljárásnál veszélyesebb, tehát
gyakorlatilag nehezen megvalósítható. A pályázat célja
egyrészt a tejező állatok tejenek zsirtartalma szempont-
jából történő értékelése céljából az egyes tehénegyedek
által termelt tej zsirtartalma megállapításának, más-
részt a termelők, a tejgyűjtők, valamint a lefőző és a
tejjelátó vállalatok által forgalomba hozott tej és a
tejtermékek zsirtartalma tekintetében, a hamisítások
leűzőzése céljából történő rendszeres ellenőrzés bizto-

sítása. A pályázaton minden magyar állampolgár részt-
vehet. A pályázatokat (az új vegyszer megnevezésével
és összetételének közlésével, az új módszer részletekig
menő, pontos tájékoztató leírásával) jellegével és külön
mellette a pályázó nevét és címét tartalmazó lezárt jel-
leges borítékkal, valamint a vegyszer mintájával együtt
1944. május 1. napjáig kell beadni az Orsz. M. Kir.
Cmentiai Intézetnél (Budapest, II., Keleti Károly-u. 24.
sz.). A pályázatokra a földművelésügyi miniszter 5000
pengő pályadíjat tűz ki, amely összegnek érszében
vagy részben történő odaítéléséről egy erre a célra ala-
kított bírálóbizottság javaslata alapján fog dönteni.

**Pályázat a tudományos, művészeti és szakképzést szolgáló 1944. 45.
évi külföldi ösztöndíjakra.** A tenni pályázatra, amely a „Budapesti
Közlöny” január 18-i számában jelent meg, pályázhatnak mindazok a
magyar tudományegyetemek hit-, jog-, bölcsészeti-, természettan-,
természettudományi és közgazdaságtudományi karainak és Műegyetem-
tanok doktori és vezetett növendékei a hittudomány), a tanárképző,
a kereskedelmi, a zeneművészeti és képművészeti főiskolák, a gazda-
sági akadémiák, a Kertészeti Akadémia és az Országos Iparművészeti
Iskola végzett növendékei, akik szaktámaszintáiban magukat
tovább akarják képezni.

A lóvásárlóbizottságok útterve. A Lóértékesítő Szövet-
kezet közlése szerint a II. számú honvéd lóvásárlóbizottság
január 24-én 11 órakor Kunszentmártonban, 2 órakor Ócsodán,
25-én 9 órakor Gyorvason, 1 órakor Tótkomlóson, 26-án
9 órakor Bálványán, 12 órakor Mezőkövesdön, 2 órakor
Magyarbányán, 27-én 9 órakor Vásárhelykúton,
12 órakor Szentesen; a III. számú honvéd lóvásárlóbizottság
január hó 24-én 10 órakor Párkányban, 25-én 10 órakor
Léván, 12 órakor Mohibán, 26-án 10 órakor Cifáron,
2 órakor Verebelyen, 27-én 10 órakor Nagysurányban, 2
órakor Bajson, 28-án 10 órakor Komáromban vásárol.

IDŐJÁRÁS és ÉGHAJLAT.

Rovatvezető: Réthly Antal dr.

Október időjárása.

Írta: Kulb István.

Az augusztus óta tartó rendkívül meleg és száraz
időjárás októberben tovább folytatódott s a szárazság
az ország nagy részén komoly aszályjellegűvé vált.
A szeptember utolsó napjaiban visszatért nyári me-
leg október 8-ig tartott, többnyire 25—28 fokos nappali
hőmérséklettel. 2-án Erdélyben többfelé 30 fokot is mér-
tek. 8-a után északkelet felől hideg szárazföldi levegő
árasztotta el hazánkat és 11-ig 8—10 fokkal süllyedt a
hőmérséklet. A lehűlés tovább fokozódott és október 13-
15-ig már legtöbbször helyen 15 fok alatt maradtak a
maximumok, sőt többfelé, különösen a nyugati megyék-
ben csak 7—8 fokot mértek a déli orákokban. 15-e után a
napsütés és déli légáramlás egyintés hatására ismét
melegedett a levegő s a hónap végéig derült, napsüté-
ses s az évszakhoz képest igen meleg időjárás uralko-
dott. A hőmérséklet 1—2 napon belül ismét 20 fok fölé
emelkedett, s 22-ig kevés kivétellel mindenütt (még
a hegyvidékeken is) 20—24 fokig melegedett fel a le-
vegő, ami kb. 8 fokkal magasabb, mint az időszaknak
megfelelő átlag. Bácska egyes részein a 25 fokot is el-
érte a hőmérséklet. A következő napokban kissé mér-
séklyódott a nyári meleg, de még egy hétig (október
20-ig) az évszakhoz képest továbbra is igen enyhe volt
az időjárás, amennyiben mindennap az ország nagyobb
részén 20—22 fokot ért el a hőmérséklet. 29-e után hává-
sebbre fordult az idő, de még 31-én is az ország nagyobb
részén 15 fok körüli hőmérséklet uralkodott.
Az éjszakák az évszakhoz képest szintén nagyobb
részt enyhék voltak. 10-éig csak a nyugati határszélén
és a hegyvidékeken fordult elő 10 foknál erősebb lehu-
lás, s a hegyvidékeken is csak ritkán hullt le a levegő
5 fokig. Egyébütt többnyire 10—13 fok között voltak a
minimumok, de egy pár éjjel többfelé csak 13—16
fokig szállott le a hőmérséklet. 11-e után a hegyvidé-
keken már minden éjjel felléptek kisebb-nagyobb terü-
leten gyenge, vagy mérsékelt fagyok, sőt szörvényo-
san —5 fokig is lehűlt a levegő másfél méter magassá-
ban. Síkvidékeken is többfelé megközelítette a hőmér-
séklet a fagypontra, de csak egészen kivételesen for-
dult elő szörvényszerűen —1 fokig terjedő lehűlés. Még a
hónap utolsó harmadában is több éjjel sokfelé volt
10—12 fokos enyhesség, de a Tiszántúlon gyakran fagy-
pont körül volt az éjszakai hőmérséklet, a hegyvidéke-
ken pedig —2, —3 fokos fagy gyakori volt. 29-e után a
fagy egyre nagyobb területre terjedkezett ki és erő-
sége is egyre fokozódott, 31-ére virradó éjjel már kevés
kivétellel mindenütt fagy volt másfél méter magassá-
ban, s a fagy az ország igen sok vidékén elérte a —4,
—5 fokot is, Erdélyben pedig többfelé —7, —8 fokig
süllyedt a hőmérséklet.
A talajmenti rétegekben 11-éig a hegyvidékeken sen-
váltak fagyok, 11-e után azonban a hegyvidékeken nap-
renden voltak s a Dunántúli nyugati részén, a Kisalföld
és az Alföld nagy részén szintén felléptek. A fagy sík-
vidékeken is több éjjel elérte a —3, —4 fokot, hegyvidé-
keken pedig —5 fokos talajmenti fagy többfelé elég gy-
akori volt. Egyhetes enyhesség után, amikor csak szörv-
nyosan jelentkezett talajmenti fagy, 24-én a hegyvidé-
keken kívül az Alföldön is több helyen jelentkezett és
29-éig minden éjjel nagy területre jelentkezett —2, —3
fokos talajmenti fagyot. 22-e után a fagy általánossá
vált s a hónap utolsó két napján az ország igen sok vi-
dékén —5, —8 fokig süllyedt a hőmérséklet a talaj szin-
tén, a Körösök vidékén és Erdély egyes részein pedig
—10, —11 fokot is mértek.
Október hónap középhőmérséklete országsszerte jóval
meghaladta az átlagot. A többiét a Dunántúlon, az
északi és a keleti megyékben 1,5—2,5 fokot tett ki, az
Alföldön pedig legtöbb helyen elérte, sőt helyenkint
meg is haladta a 2,5 fokot. Budapesten a középhőmér-
séklet 13,7 fok volt, 2,6 fokkal magasabb, mint az átlag.

Ilyen meleg október nem tartozik a ritkaságok közé, azonban a három utóbbi hónap (augusztus, szeptember, október) együttes melegsége 1826-ig visszanyúló megfigyelési sorozatunkban párhuzamosan áll.

A csapadék havi összege egyedül a Dunántúli délnyugati határszélén (Bares vidékén) érte el a 75 mm-t, s 50 mm-nél több csapadékot is csak a Dunántúli délnyugati részén és Győr vidékén egy kisebb folt kapott. A 25 mm-nél bővebb csapadékú terület sem tesz ki az ország területének 10 százalékát (Győr távolabbi vidéke, a Dunántúli déli felében nagyobb összefüggő terület, ezenkívül szétszórtan az országban egy pár kisebb folt). Az országnak több mint 99%-án 25 mm-nél kevesebb volt a csapadék, s a Duna vonalától keletre fekvő területek legnagyobb részén a 10 mm-t sem érte el. 5 mm-nél is kevesebb volt az októberi csapadék a Vértes, a Pilis és a Börzsöny vidékén, a Duna-Tisza köze északi részén, továbbá Kassa-Tokaj-Debrecen-Kolozsvár vonalától keletre fekvő területeken mindenütt, vagyis a Felvidék keleti és az Alföld északi felén, egész Kárpátján és Erdély legnagyobb részén. Az ország területének kb. egyharmad részén nem volt mérhető csapadék, sőt nagy területeken egy csepp eső sem esett, így különösen Máramaros megye északi peremén és déli részén, továbbá Beszterce-Naszód, Maros-Torda megye és a három székely megye legnagyobb részén. A Felvidéken és az Alföldön szintén vannak kisebb-nagyobb teljesen száraz foltok.

A harmincéves (1901-30) átlaghoz viszonyítva Győr és Bares vidéke kivételével országosra csapadékhiány volt, s az átlag felét is — szórványos kisebb foltokon kívül — csak a Dunántúli déli felének egy részén haladta meg a csapadék. Az országnak kb. 95%-án az átlag felénél is kevesebb esett, s kb. 70%-án az átlag ¼-ét sem érte el a csapadék. A fentebb említett vonalotól (Kassa-Tokaj-Debrecen-Kolozsvár) keletre fekvő részekben az átlag ½-énél is kevesebb volt a csapadék. Hasonló volt a szárazság a Pilis, a Vértes és a Börzsöny vidékén, Pest megye északi részén Szeged, Makó vidékén és Bácska kis részén. Ilyen nagymértvű októberi szárazság több mint hét évtizedes megfigyelési sorozatunkban párhuzamosan áll. Budapesten 3 mm volt az októberi csapadék; ennél kevesebb csapadékot október hónapban a fővárosban csak 1908-ban mértek (2 mm-t).

A csapadék időbeli megoszlása a következő volt: a csapadék csaknem egész mennyisége a hónap első felében hullott le. A hónap első felében is csak egy napon terjedkedett ki a csapadék az országnak több mint felére (5-án), s hat napon (6, 7, 9, 10, 13, 14) az ország ¼-ét részre kapott csapadékot, a többi napok pedig vagy teljesen szárazak voltak, vagy csak egészen kis területen volt kisebb eső. A hónap második felében csak négy napon (17, 18, 26, 27) fordult elő kisebb területen mérhető eső, a legtöbb nap pedig teljesen száraz volt. A csapadék túlnyomó része egy pár mm-t adó záporok alakjában hullott le, egy-két napon azonban egyes gócokon 10, 20, sőt 8-án egy pár helyen 30 mm-nél, sőt Győr vidékén 60 mm-nél is több esőt adó zivatar volt.

A mezőgazdaság szempontjából október hónapnak meleg és rendkívül száraz időjárása kedvező volt a betakarítási és elmaradt eséplési munkálatokra, annál kedvezőtlenebb volt azonban a szántási és vetési munkálatokra, amelyek a nagy szárazság miatt legtöbb helyen igen nehezen, sőt sokhelyen egyáltalán nem voltak végezhetőek. A korábbi vetések a szárazság miatt csak egyenetlenül keltek, helyenkint el is pusztultak. A mező eretek elszaporodását is elősegítette a száraz meleg idő.

NYILTÉR.

(A tartásban foglaltakról nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Biztos hatású Egér-patkányirtószerek

Standard Laboratórium, Budapest, IV., Királyi Pál-utca 13 b. Kérjen díjmentes értekezletet!

SZÍVÓGÁZMOTOROK CSUTKA-ÉS FA-TÜZELÉSRE.

MOTOR-ÉS GÉPBYAR ZOLNAY, MARTOS ÉS HERZ

Bpest, XIV. Erzsébet királyné-utca 37.

Párisi tenyészkiállításon első díjat nyert 8 éves szürke **fajtiszta percheron fedezőmén** eladó.

Mindennemű felvilágosítás **SIMKA László** idomirnál kapható, Budapest, X. kerület, Kerepesi-út 11. Új utca-pálya.

GAZDATISZTEK! GAZDASÁGI VEZETŐK!

Jelentős mellékjövedelemhez juthatnak magtermelő cégnél

Érdeklődők leveleit kérjük a kiadóba „Magtermelés 1944” jelígre.

2000 P-t adok

annak, ki számtartói álláshoz juttat, csakis nagy uradalomnál, 44 éves jogászdoktor, előkelő ősnemes családból, hosszú uradalmi gyakorlattal, többoldalú képzettséggel. „Uri titoktartás” jelígre **BLOCKNER** hirdetőjébe, Budapest, IV., Városház-u 10.

Trágya

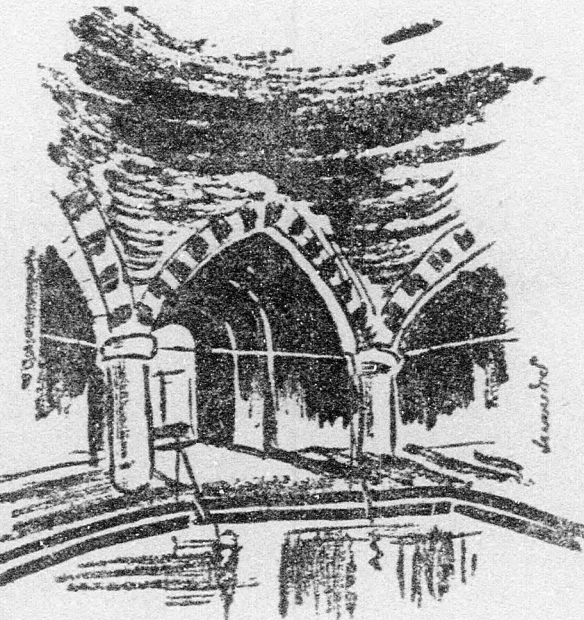
Kémiai gyár gyártási hulladéka, mely vegyvizsgálatok szerint az istállótrágya 2-3-szorosát tartalmazza, **eladó.**

Analízis: szervesanyag 15-20%, foszfor-sav 0,25-0,3%
ebből nitrogén 0,8-1,8% káli 0,4-1%

SCHWARCZ M., Budapest, Báthory-u. 5. Telefon: 23-996.

Bérletet keresek 800 holdtól 2000 holdig,

1944. évi átvételre, felszereléssel, vagy enélkül, lehetőleg Dunántúl, vagy Heves megyében. Közvetítőt díjazok. Tőkeeres, jogosított gazda vagyok. Ajánlatokat „Gazda” jelígre **Tenzer** hirdetőbe, Budapest, IV., Szervita-tér 8.

350 extendő óta gyógyul és frissül a Rudasfürdő török medencéjében Pest és Budanépe

ESZTERGAPAD
harántgálya, fűrészgép, szerszámok és anyagok uradalmi gépműhely részére eladók

Ajánlatok „Gépműhelyfelosztás” jelígre **BOROS** hirdetőbe, Budapest, VI., Andrássy-út 54.

TŐZSDE ÉS KERESKEDELEM.

A gabona- és terménypiac helyzete.

Az arutőzsde kenyérmagpiacáról nincs jelentős változás. A főtermények közül felajánlás, illetve beszolgáltatás most már csak kukoricából van. Tekintettel azonban arra, hogy a hónap utolsó hetében vagyunk, kintlát csak jövő havi szállításra jelentkezik a készlettelajdonosok részéről. Február elsejétől kezdve ugyanis — a közellátási miniszter 1943. évi termérendelete értelmében — mind a csöves, mind a morzsolt kukorica átvételi ára emelkedik.

A termény- és magpiacra igen esékély volt a forgalom. Néhány kisebb tétel tavaszi búkkönyv kelt el főként kisalföldi állomásokról. A felajánlott mennyiségeket a megállapított 72 pengős legmagasabb egységáron vásárolták meg a jogosított kereskedők. Felsőtiszai és szabócsi állomásokról eladtak azonnali szállításra több kocsi rakomány csillagfürtöt. Minthogy ebből a terményből aránylag még jelentékeny készletek állnak rendelkezésre, a tavasz folyamán még élénk forgalomra számítanak. Nyers lucernamagból és nyers lóheremagból csak kisebb tételekben jelentkezett árúkinálat. Az előbbi inkább a Tiszavidékről, az utóbbit a Dunántúlról kínálták. Az ideai kampányra érvényes új vetőmageladási árat a közellátási miniszter előrelátóan a legközelebbi napokban hozza nyilvánosságra.

A különféle termények piacán már befejeződött a tölgymagok idenye. Most már csak elvétve kerül a Mátyás vidékéről néhány kisebb tétel felajánlásra. Mivel a kereslet e cikken még mindig igen élénk, a jó árú 57-58 pengős egységáron kerül értékesítésre. Vadgesztenyéből néhány kisebb tétel adtak el 24-25 pengővel 100 kg-kint. Dunántúli állomásokról elikt néhány kocsi rakomány vörös cékla 70 pengős egységáron. Lereves cukor-céklát azonnali szállításra a Kisalföldről kötötték 2050-2100 pengővel azonnali szállításra. Borókabogyóból néhány kisebb tétel 270 pengős métermázsánkénti egységáron kelt el. Kukoricaszárból e héten is elikt több kocsi rakomány 1475-1500 pengővel. A héjas dió piaca üzletlenségre. Mindössze egy-két kisebb tétel kelt el dunántúli állomásról 790-800 pengővel 100 kg-kint.

A nemzetközi gabonapiac eseménytelen. A kenyérmagvak árárt Európán minden országában hivatalosan megállapították és ettől eltérés nincs. A forgalom mindentől kötött és csak a hatóságilag kijelölt szervek vehetnek át és adhatnak el gabonaműveket, vagy orleményt. Most már az Egyesült Államokból is érkezett hivatalos jelentés, hogy a washingtoni kormány beleavatkozott a búzaforgalomba és annak legmagasabb egységárát bushelenként — január 10-én — minden terminusra 171/2 centben állapította meg. A chicagói gabonahatár-idős tőzsde ugyan nem tette egész vonatkozásban megáérvá a kormányrendeletet, mert január 11-én a május-búzárt 172 centtel jegyezték és a többi határidőre is valamivel magasabb volt az egységár a kormány által megállapított jegyzésnél. A következő napon azonban az irányzat ellanyhult és átlagban 1-2 centes visszaesés következett be. Winnepegben a búzát a gabonahatár-idős piacra — mint ismeretes — nem jegyzik, de kivételre 144 cent a hivatalos egységár Fort Williamban átvéve.

A nemzetközi kukoricapiacra jól tartott az irányzat. Európában a termelő országokból elsősorban kukoricát várnak azok az államok, amelyek behozatalra szorulnak. Am eddig semmi jelentős nem érkezett arról, hogy bármely dunamenti országból is megindult volna a kukoricakivitel. Pedig a kukorica ma fontos cikk, mert nem csak állati takarmányozásra szolgál, de igen sok helyütt a kenyérbe is kukoricaiszt kerül. Magyarban a kukoricatermelő országokban is legalább annyi kukorica jut az emberi táplálkozás, mint az állati takarmányozás céljaira. A kivétel tehát már ezért is körülményes. De néhez másért is. A dunai országok esőves kukoricája, sőt többször a morzsolt is a termés betakarítását követő időben még nem szállítható a nagy nedveségtartalom miatt. Várni kell tehát, amíg a romlás veszélye nélkül exportálható. Azok az államok tehát, amelyeknek szükségük volna a kukoricára, várni kénytelenek arra még akkor is, ha egyébként kaphatnak valamit Délkelet-Európából. Nagy tételekre természetesen később sem számíthatnak, mert a termelőországok maguk fogyasztják el kukoricatermésük jelentékeny részét.

A nemzetközi zabpiac is az érdeklődés homlokterében áll. Az európai termés természetesen nem jön számításba, mert a kontinens minden termelő állama a saját

hadserége sz... ket. Csakis... ugyanis rem... és a szállítá... valami imp... deklődés fo... Van azonban... európai érde... még nem je... Európa esik... árut át is t... lag rendkív... ságának. hó... terméres se... ben. Kanad... alatt marad... tás itt is... ugyancsak... állapított 5... sem kapha... zabtermés... ott is emelk... gának az E... sége, mint t... pedig szíve... ha a szállí... A tenpe... ban a búza... 132. július... bushelenk... zot május... árpát máju...

A búza... számottevő... igénybevét... visszamar... vásárlásár... művelésüg... az ezév e... amelyet la... végőmarha... ségletet ré... hússal fedé... A búza... számú sert... gesen meg... hozott sert... kent marh... letének ell... sertésbús... számú sert... utóbbi ren... ipari váll... köztvágóhí... húst is es... utalni. Így... adódnak a... stítása ér... február 1-é... készletek... iránt esék...

Gaboname... (Közze) 194... jelent 37,000... évi 26. sz.)... állomások, t... vagy a malc... legalább 15... 75 kg/hl-súly... súlyú, szokv... súlyú, szokv... 40-45; káli... 40-45; káli... 40-45; napd... 40-45; szá... számú rende... talmá 25-...

Közlönité... tőzsde hivatal... közlönité m... 40,000/1943... megállapítot... állomások, t... vagy réparep... gen keverék... napoforgóma... 70-75; tölm... ványserd 8...

A köz... a fűhavanok... biztosítási e... illetve 15 é...

hadserge számára foglalja le ezt a fontos terménycikket. Csakis tengerentúli zabimportról lehet szó. Onnan ugyanis remélhető némi zabkivétel. Csak a szállítóeszköz és a szállítási lehetőség van baj. Ha nehezen is, de valami importra mégis számít Európa. A fokozott érdeklődés folytán Chicagóban a zab szilárd irányzatú. Van azonban más oka is a szilárdságnak, mert az európai érdeklődés maga a mostani körülmények között még nem jelent tényleges üzletkötést. Illetve vételt is. Európa csak akkor vásárolhat a tengerentúlról, ha az árut át is tudja hozni a tengeren. Ez pedig pillanatnyilag rendkívül körülményes. A másik oka a zab szilárdságának, hogy az Egyesült Államokban ez évben kisebb termésre számítottak, mint volt az előző három esztendőben. Kanadában is a termés jóval az előző esztendő alatt maradt, viszont a saját szükséglet, illetve fogyasztás itt is emelkedett. A winnipeg-i terményüzemelés ugyancsak jól tartott az irányzat és a hivatalosan megállapított 51 cent alatt még a gyengébb minőségű árú sem kapható. Bár az argentinai 2 millió tonnás ezévi zabtermés jóval nagyobb az előző évekenél, a zab ára ott is emelkedett. Ennek is az élénk kereslet az oka. Magának az Egyesült Államoknak is több zabra van szüksége, mint rendes években. Az európai semleges államok pedig szívesen vásárolnának kukorica helyett zabot is, ha a szállítási kérdést meg tudnák oldani.

Tengerentúli terményüzemelési árfolyamai: Chicagóban a búza májusra 172, júliusra 170, a rozs májusra 132, júliusra 131, a zab májusra 79, júliusra 77 cent bushtelenként. A winnipeg-i gabonahatáridő piacon a rozs májusra 129, júliusra 128, a zabot májusra 51 és az árpát májusra 64 centtel kötötték.

Allatpiaci szemle.

A budapesti vágómarhapiacra irányuló felhozatal számottevően csökkent annak következtében, hogy az igénybevételi eljárás ezidőszereint csak a mult évről visszamaradt, de még igénybe nem vett marhák megvásárlására szorítkozik. A napokban jelent meg a földművelésügyi és a közellátásügyi miniszterek rendelete az ez év első felére szóló vágómarha-igénybevételről, amelyet lapunk más helyén ismertetünk. A budapesti vágómarhapiacra irányuló felhozatal csökkentése következtében a szükséglet részben hűtőházi készletekkel, másrészt sertés-hússal fedezik.

A budapesti sertéspiacra továbbra is elég nagy számú sertés érkezik, a vágóhidai felhajtás pedig lényegesen meghaladja az előző hónapi felhozatalat, a felhozott sertések azonban elég könnyű súlyúak. A csökkent marhavágások mellett most a főváros háusszükségletének ellátásában mind jelentősebb szerephez jut a sertés-hús, amely egyrészt a magánháztartások nagy számú sertésvágásából adódik, másrészt pedig ama legutóbbi rendelkezés következtében, amelynek alapján az ipari vállalatok által hízaltatott sertéseket is csak kövvágóhidon lehet levágni és az így nyert zsírt és húst is csak a megállapított fedajad szerint lehet kiutalni. Így ezekből a vágásokból is bizonyos készletek adódnak a közfogyasztás számára. A húselállítás biztosítása érdekében a mezeynyúl vadászati tilalma csak február 1-én kezdődik meg. Ezidőszereint is nagyobb vadkészletek állnak rendelkezésre, a kereslet azonban ezek iránt csekély.

Termény- és takarmányfélék.

Gabonafélék. (A Budapesti Ára- és Értéktábla Hivatala 4. kötetében.) 1944. január 19. A gabonaféléknek a június 23-án megjelent 37,000/1943. K. M. számú rendelettel (I. „Köztelek” 1943. évi 26. sz.) megállapított termelői árai az ország bármely feladalmán, 100 kg-ként, pengőben, vasúti kocsiha vagy uszalyba, vagy a malom, illetve hantoló üzem raktárába az eladó költségével legalább 15 tonnas tételben berakott árua vonatkoznak. **Búza:** 78 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 40—; **arpa:** takarmányárpa 65 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 36—; **sórrápa,** legalább 65 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 36—; **zab:** 41 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 40—; **kopaszárpa** 50—; **zab:** 41 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 40—; **altes** (fehér, vörös, szürke vagy japán), rostált, üszkmentes, 40—; **hajdina:** legalább 60 kg/hl-súlyú, hantolatlan, szokványminőségű 40—; az 1943. évi termésű kukoricának a 49,700/1943. K. M. számú rendelettel megállapított termelői ára: csöves 22% víztartalmú 25—, morzsolt 22% víztartalmú 32-10 P.

Közvetlen termények és vetőmagvak. (A Budapesti Ára- és Értéktábla Hivatala 4. kötetében.) 1944. január 19. Az 1943. évi termésű közvetlen mezőgazdasági terményeknek a június 1-én megjelent 40,000/1943. K. M. számú rendelettel (I. „Köztelek” 1943. évi 27. sz.) megállapított legmagasabb termelői árai az ország bármely feladalmán, 100 kg-ként, pengőben a következők: **Repcenag:** káposzta vagy repapercse, szokványiszterű 88—, vadrepce, legfeljebb 5% idegen keverékkel 60—; **lenmag:** olajgyártásra, szokványiszterű 100—; **napraforgómag:** fehér, szürke, csúkos, szokványiszterű, enyhén dohos 70—; **lencse:** szokványiszterű, enyhén dohos 90—; **szójabab:** szokványiszterű 80—; **kendermag:** szokványiszterű 130—; **rostkendervető-**

* A közellátásügyi minisztérium vonatkozó rendeletei értelmében a hűtőházak, métermérsáknak felmerülő raktározási, kezelési, ártalmatlanítási és kamarköltségtérítés összegére 1943. szeptember 1-től 25, illetve 15 fillér.

mag: 95% tisztaságú és 85% csiraképes 200—; **gomborkamag:** 96% tisztaságú 70—; **mák:** kék, legfeljebb 2% idegen anyaggal 200—; **mustármag:** legfeljebb 2% idegenanyaggal, fehér és fekete 100—; **köménymag és édes köménymag:** legfeljebb 2% idegenanyaggal 300—; **korlatármag:** legfeljebb 2% idegenanyaggal 100—; **borsó:** legfeljebb 2% idegenanyaggal, hantolatlan, élelőszikmentes, Viktória 65—, expressz 60—; **lencse:** élelőszikmentes, legfeljebb 5% idegenanyaggal és lébaszettel, kisszemű 90—, középszemű 100—; **nagysemű 120—, erdélyi lencse,** természeténél élelőszikmentes bármely háromszék- és gyárvármagygyel-feladalmán 120—; **bab,** legfeljebb 2% idegenanyaggal, fehér, szokvány és gyöngy 80—, fehér, hosszú és lapos, gömbölyű és hosszú fűr, továbbá egyszínű szines 85—, tarka, vegyes és egyéb 77—; **bükköny:** 96% tisztaságú, széles 160—, pannon 70—, tavaszi 72—; **csillagfű:** 96% tisztaságú, édes 45—, keserű 36—; **tavaszi és őszi takarmányborsó:** 94% tisztaságú 75—; **szegezborsó:** 95% tisztaságú 50—; **lóbab:** 95% tisztaságú 64—; **löhéremag:** nyers, 90% tisztaságú, legfeljebb 1% arankatartalommal 300—, erdélyi, nyers, előbbi százeles 310—; **lucernamag:** nyers, arankás, 90% tisztaságú, legfeljebb 1% löhere és 1% arankatartalommal 580—; **bolcacimnag:** hantolatlan, 90% tisztaságú, legfeljebb 2% vérfülmagtartalommal 140—; **blóberemag:** 95% tisztaságú 200—; **zohéremag:** 94% tisztaságú, legfeljebb 2% svédheremagtartalommal 450—; **homólucernamag:** 95% tisztaságú 300—; **horcs** (svéd) herenag: 94% tisztaságú 400—; **nyúl-szapukamag:** 90% tisztaságú 260—; **sankörömag:** fehér, 94% tisztaságú 240—; **szarvaskerepamag:** 94% tisztaságú 320—; **nuharumag:** 95% tisztaságú 50—; **szóndafűmag:** 95% tisztaságú és 80% csiraképes 80—; **csibéremag:** 96% tisztaságú és 90% csiraképes, órlás 70—; **aprószemű 60—; cirokmag:** 95% tisztaságú, seprőlök 38—, cukorkörök 50—.

Magjac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete magostályának helyi jelentése.) 1944. január 21. A magjacokra a hercmegek kőszőlőherélt és lucernából szórvaosan még kerülnek tételek piacra. A szépségből kőny-eladásidényét azonban már befejezték keltekelint. Ugyanez mondható **fehértérre** és **baltacimra** vonatkozóan is. A hüvelyesek közül csupán **baból** van még kínálat, a **borsók** piaca teljesen üzletlen. A tavaszi vetőmagvak iránt gazdászoktól az érdeklődés megindult, főleg löherét, lucernát és tavaszi bükkönyt keresnek.

Szalástatarkomány- és szalmaárak. (A július elsején megjelent 40,000/1943. K. M. számú rendelet (I. „Köztelek” 1943. évi 27. sz.) szerint a bázis szalástatarkományok és szalmaárak termelői ára az ország bármely feladalmán, a vasúti kocsihoz kiszállítva q-ként a következő: **la lucernaszalma 16—, la löhereszalma 14—, la baltacimnag 3—, la zabosbükönyszalma 14—, la muharészalma 12—, la rétszalma 14—, félédészalma 10-50, savanyú vagy ázott rétszalma 6-50, la takarmányszalma 5—, la rozsalomiszalma 5-30, egyéb egészségessé szalma 5—, la szóndafűszalma 11— P. Az 5 km-nél nagyobb tengelyfűvár-térítést és a nyílt piaci árat a rendelet részletesen szabályozza.**

A burgonya ára. A Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesülés szeptember 1-től kezdve további intézkedésig a termelőknek budapesti paritásában nyári róza- és Gűllbaba-burgonyáért q-ként 26—, őszi rózsaburgonyáért 25—, Ella- és sárgaburgonyáért q-ként 22—, Wohlmann-burgonyáért 20-50, Krüger-burgonyáért 19-80, az ipari Ella-burgonyáért 19-50, ipari Wohlmann-burgonyáért 19 és az ipari Krüger-burgonyáért 18— pengőt fizet a feladalmáson, vagyonba vagy hajóba rakva. Az átvételt a Magyar Klr. Növénytermelési Hivatal szokványai szerint eszközlik. A fenti megállapított áróól vasúti szállítási feladalmán és Budapest-Nagyvárosátérp távol-ságának megfelelően 250 km-nél közelebb fekvő állomásokon a 15/c. 250 km-nél messzebb fekvő állomásokon a 16/c. kocsiostály fuvardíja, a hajófuvarozásnál pedig a tényleges szállítási költség vonható le.

Allatok és állati termékek.

Vágómarha- és borjúárak. A július 2-án megjelent 36,700/1943 K. M. sz. rendelet (I. „Köztelek” 1943. évi 28. sz.) szerint a vágómarha és vágóborjú legmagasabb termelői ára, etetés-itatás után 8% 5 km-nél nagyobb távolságról hajtás és nem etetés után 4%, vásári eladásnál pedig 6% súlyengedmény levonása után elősúlykg-ként a következő: I. o. ökör és növendékmarha 2-20, II. o. ökör és növendék 2-50, III. o. ökör és növendék 1-80, szontozni való ökör és növendék 1-50, bika, I. o. 2-15, II. o. 1-95, III. o. 1-75, szontozni való 1-45; tehen, I. o. 2-10, II. o. 1-90, III. o. 1-70, szontozni való 1-45; I. és II. o. bivalyökör és növendékibivaly 1-75, III. o. 1-65, szontozni való 1-40; I. és II. o. bivalyibika 1-70, III. o. 1-60, szontozni való 1-35; I. és II. o. bivalytehén 1-65, III. o. 1-55, szontozni való 1-30; vágóborjú I. o. 2-40, II. o. 2-10 P. Az osztályozást a rendelet pontosan megszabja.

Vágójuh- és bárányárak. A július 2-án megjelent 36,700/1943 K. M. sz. rendelet (I. „Köztelek” 1943. évi 28. sz.) szerint a vágójuh és vágóborjú legmagasabb termelői ára (a vágómarhánál nagyobb részletezett súlyengedmény levonása után) a következő: vágójuh 1-50, vágóborjú 1-60 P elősúlykg-ként. A 30 mm-nél magasabb gyapjárólis vágóállatot kg-ként 10 fillérrel nagyobb áron lehet forgalomba hozni.

Budapesti lóvásár. (Budapest székesfővárosi állatvásárok és kövvágóhidak igazgatóságának jelentése.) 1944. január 21. Árak: **Csikó** 600—, **künnnyú kocsi** 1500—6000—, **igás ocsiló, nehéz** 1000—7000—, **igás kocsi**, **künnnyú** 1100—1500—, **számár** 700—800—, **alarendelt minőségű ló** 400—, **vágóló** 240—700— P darabonként.

Sertésárak. A július 2-án megjelent 39,200/1943. K. M. sz. rendelet (I. „Köztelek” 1943. évi 28. sz.) és az azt módosító, augusztus 7-én megjelent 45,990/1943. K. M. sz. rendelet (I. „Köztelek” 1943. évi 33. sz.) szerint beállítani való fiatal, egészséges, ivartalanított orhanc ellen elott, szimultánözött élősértésekért számítható legmagasabb termelői árak, helyt gazdaság a következők: 20—25 kg-os 4-30, 25—30 kg-os 4—, 30—35 kg-os 3-82, 35—40 kg-os 3-70, 40—45 kg-os 3-60, 45—50 kg-os 3-37, 50—55 kg-os 3-18, 55—60 kg-os 3-03, 60—65 kg-os 2-90, 65—70 kg-os 2-79, 70—75 kg-os 2-70, 75—80 kg-os 2-66, 80—85 kg-os 2-63, 85 kg-nál nehezebb 2-60 pengő kg-ként. A 20 kg-nál könnyebb soványított darabonként 88— pengő alatt szabad megegyezés tárgya. A hízottsertésekért 12 óra kopálás után, helyt gazdaság a következő legmagasabb termelői árak számíthatók: 155 kg-nál nehezebb, la sertés ára 135 kg-ig bezárólag 2-90, a 155 kg feletti elősúly 4— P, 150—155 kg-os la 2-90, 145—150 kg-os la 2-85, 130—145 kg-os la 2-80, 115—130 kg-os la 2-76, 100—115 kg-os la 2-71, 100 kg-os és nehezebb, közepminőségű szedett 2-66, 80 kg-os és nehezebb sonkasúdtó 2-71 P kg-ként. A tenyésztésre és szórótermelésre előadott és a fentiekben tel nem sorolt sertések ára vonatkozásban a rendelet külön intézkedik.

Tenyészmarhák és jarmosókrók. (A Magyar Mezőgazdák Állattérkező R. T. vásári jelentése.) 1944. január 21. la belföldi jarmosókrók és beállítani való tinó (tarka) 580—680 kg-os 2-80—3-20, la belföldi jarmosókrók és beállítani való tinó 480—580 kg-os 2-80—3-20, la fehér jarmosókrók 3—3-30, 1½ éves üsző 3—3-40 P kg-ként. Fiatal hasas és frissfejős tehén 3000—4000— P darabonként.

Baromlitárak. A július 2-án megjelent 39,000/1943. K. M. sz. rendelet szerint (I. „Köztelek” 1943. évi 28. sz.) az előbbkorfi legmagasabb termelői ára az ország egész területén a következő: **Liba** 4-80, **kacsa** 4-70, **csirke** 4-70, **tyúk** 3-80, **pulyka** 4-20 **gyöngyös** 4-40 P kg-ként.

Tojás. Múltévi július 1-én megjelent 38,100/1943. K. M. sz. rendelet szerint a friss tyúktojás legmagasabb termelői ára az ország egész területén 4-20 P kg-ként.

Tej és tejtermékek. A július 1-én megjelent 38,800/1943. K. M. sz. rendelet szerint (I. „Köztelek” 1943. évi 27. sz.) a legalább 3-5% zsírtartalmú teljes tej fogyasztói ára literenként a thj. városokban 52, m. városokban 50, községekben 45, viszonteladói és piaci ára pedig 50, 48, illetve 43 fillérrel nagyobb nem lehet. Termelői fogyasztói árat csak akkor számíthat, ha házból szállít, egyébként csak a viszonteladói árat. Budapestén és környékén a pasztörözött, vagy gümőkörmentes tehenézet tejének fogyasztói ára kannában 70, viszonteladói ára pedig 67 fillér. A közvetlenül felszállított tej pedig 68, illetve 65 fillér literenként. A 16% zsírtartalmú teljes fogyasztói ára ott, ahol a tej fogyasztói ára 46 fillér vagy alacsonyabb, literenként 1-90, ahol a tej 48, vagy alacsonyabb, ott 2—, ahol a tej 50, vagy alacsonyabb, ott 2-10, ahol a tej 52, vagy alacsonyabb, ott 2-20, végül 54 fillérrel magasabb tejár esetén 2-30 P-nél több nem lehet. Budapestén és környékén 2-80, viszonteladói ára pedig a fentieknél 20 fillérrel alacsonyabb. A vaj legmagasabb ára: pasztörözött teavaj tömbben vagy hordóban nagykereskedőkkel szemben 9-30, kiskereskedőkkel szemben 9-40, fogyasztói ára pedig 1-10, pasztörözetlen, centrifugált 8-90, 9—, illetve 9-70 P kg-ként. Az elsőrendű juhgyöngy legmagasabb termelői ára 4-20 P kg-ként. A fentiekben elterő árakat és az egyéb tejtermékek árát a rendelet részletesen szabályozza.

Különfélék.

Zöldség és gyümölcs. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A nagyvásártéplepen és a vásárcsarnokokban 1944. január 10-től 15-ig jegyzett árak q-ként, aranypengőben. **Zöldség:** **Sárgarépa,** la 36—, la 25—; **petrezselyem** és **paszternák,** la 70—, la 50—; **zeller,** la 100—120—, la 80—100—; **karalábé** 90—140—; **kartofol,** tévéllel 180—400—, tisztított, la 400—600—; **vöröshagyma,** la 36-07, la 30-35; **fohagyma,** la 101-44, közepminőségű 89-56, la 79-84; **cékla,** la 100—140—, la 80—100—; **fe eskáposzta,** la 50—, la 34—; **kélkáposzta,** la 60—, la 40—; **kelbimbó** 400—800—; **vöröskáposzta,** la 300—500—, la 200—300—; **fe eskálata,** melegügyi (100 fej), la 60—150—; **torma,** nemesített, la 250—450—, la 150—280—, erős 70—150—; **burgonya,** Gűllbaba és nyári róza 30-55, őszi róza 29-50, Ella és sárga 26-35, Krüger 23-75, Wohlmann 24-80; **champignon** gomba, la 1400—1700—, la 1000—1400—; **fekete retek** 50—150—, melegügyi retek (100 csomó) 200—250—; **feketegyökér** 200—500—; **sütőtök** 30—75—; **sóska,** szabadföldi 500—600—, melegügyi 800—1000—; **paraj,** tisztított 250—450—, gyökerez 250—350—; **Gyümölcs:** **Alma,** elsőrendű, nemesfajta, la 500—590—, la 350—500—, másodrendű, nemesfajta, la 350—500—, la 300—400—; **közneséges,** válogatott, la 220—300—, la 200—260—; **körte** 400—650—; **szőlő,** kötözött 920—1400—, dió, **héjas** 800—950—; **mogoró,** héjas 600—; **mandula** héjas 750—800—; **naspolya** 200—350—.

Borpiac. (A Magyar Szőlőgazdák Országos Boretelkötő Szövetkezetének jelentése.) 1944. január 21. A borpiac változatlan. December közepé óta a borpiacra a kereslet és a kínálat a kereskedelmi javára bőit ent és kiegyensúlyozódott. A piaca kerülő áru könnyven vevőre talál, viszont a panaszok a borhiány miatt megszüntek. Az Alföldön a borárak változatlanul 30—32 pengő körül mozognak hl-fokonként. Nagyobb tételek is kerülnek piacra.

Szesz. A szeszüzletben a forgalom az egyedúárságnál az összes szeszüzletekben a megállapított keretek között mezoit és az árak nem változtak.

Gyümölcspálinka. A gyümölcspálinkapiacra a forgalom e héten élénkebb volt, azonban csak kisebb tételekben voltak vételek, új szállítmányból 33—, új törkölyből 28— pengőig terjedő áron, azonnali szállítással.

Országos állatvásárok. (1944. január 25-től 31-ig.) N:m egyszerű megtörténik, hogy valamelyik vásárt különféle okok miatt nem tartják meg. Azért ajánlatos az illető község elől, árszámához fizetett választás kérdést intézni, hogy tartanak-e vásárt és állatelhajtás lesz-e? **Január 25-én:** Aranyosmeggyes, Bátos, Bicske, Cüköly, Gesztely, Kadarkút, Nagybarany, Nemesáncsói-haza, Simeg, Székely hódos, Vágfarkasd. **Január 26-án:** Ajka, Kőszeg, Kassa, Kőszeg Kunhegyes, Nagymegyér, Teglas. **Január 27-én:** Kapuvár, Marcaltó, Torna, Ujfehértó, Vasvár. **Január 28-án:** Jánosbuda, Makó, Szikszentmárton, Szentcs (két nap). **Január 29-én:** Szekszárd. **Január 30-án:** Nincs állatvásár. **Január 31-én:** Bórt, Ditró, Dombovár, Dragomérfalva, Felsőfreg, Gyöngyös, Hajdúbuszürmény, Halmi Káloz, Kapuvár, Mándok, Nagykároly, Putnok, Tápióbrcke, Teko.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete egyaránt biztosítja úgy a nagy, mint a kisbirtokoságnak. (Tűz, jég, állat, élet- stb. biztosítás.)

Gyógynövénytermelésre
kisebb-nagyobb
területet bérelnénk
lehet bármilyen kihasználatlan föld, pl. Ártérszlet, kavicsos, kőves szikes talaj is.
TÁRA Gyógynövénynagykereskedés
Budapest, IX., Öllőút 29.
Burókamagot, fehér mályvagyökert és magot vásárolunk!

Termelési szerződések
 hüvelyesekre és magvakra legelőnyösebben
DR. GECSŐ DOMOKOS
 kijelölt kereskedőnél.
 Központi iroda: 218
Budapest, V., Wekerle Sándor-u. 7.
 Telefon: 384-194, 384-532 Táviratcím: SUDCORN

A szab.
»Bánáti Hengergyűrű«
 emeli a termék mennyiségét és biztonságát. Jelese gazdak bizonylatát.
 Kérjen ismertetőt
 a Kistermelők Gazdasági Szövetkezetétől
Budapest, IX. ker., Czuczor utca 5.

Gazdasági kisvasúti síneket és lórékat
 azonnali vagy későbbi átvételre
megvásárolók. Jellege azonnali készre: 214 a kiadóban.

Eladó földbirtok
 Szatmár megyében, Csaholcz községben, gyümölcsös telepítésre alkalmas **mintegy 50-120 katasztrális hold szántó,** kövesű mentén, holdanként 4000 pengőért egykészen **sürgősen eladó.** Tehermentes. Felvilágosítást nyújt: **dr. Szees'ay András** vármegyei főügyész. **Nyíregyháza.** 213

Termeljen salátamagot!
 Magas jövedelmet ad, könnyű termelés!
 Márciusban vetendő vetőgéppel. Ápolási munkái: egyselelni kell, mint ahogy a mákot szokás és szükség szerint kapáljuk. Aratása: egyszerre vágható le az egész tábla sarlóval. Cséplhető géppel vagy éppen olyan jól kézzel. Terméshozama: 250-300 kg kat. holdanként. Átvételi ára: 875-900- P ab termelő.

Termeljen retekmagot!
 Könnyű, extenzív termelés, nagyban termelésre alkalmas!
 Vetése: március-áprilisban vetőgéppel. Ápolása: kapálással áll! Aratása: magját nem pergeti, bevárható a teljes érés és kaszával véghető! Cséplése cséplőgépen. A becők (magtokok) kifejtéséhez a cég fejőgépet ingyen bocsát a gazdaság rendelkezésére. Terméshozama: 600-800 kg. Átvételi ára: 270-297- P.

Termeljen ugorkamagot!
 Termelhető ritkán vetett tengerivel, ricinussal, gyümölcsök között.
 Tápdús földet kíván, homokos és középkötött talajt. Folyókamenti iszapos talajon, lucernatörésekben rekordtermést ad. Vetése: április végén-május elején 80-100 cm sorközre géppel vagy kézzel. Vetetünk közé babot vagy ritkán tengerit. Gondozása: a sorközök lékapálásából, a sorok kézikapálásából áll. Érése, aratása: augusztus végén. Az ugorka húsa feleltethető! Magja mosással gyorsan és könnyen tisztítható! Terméshozama: 200-300 kg fajtaként kat. holdanként. Átvételi ára mázsánként fajtakéntől függően: 600-650-800- P.

AZ ÖSSZES KONYHAKERTI, FÜMAGVAK ÉS TAKARMÁNYMAGVAK TERMELESÉRE SZERZŐDÉST KÖTHET

„GRANIFER“
 Mezőgazdasági — Magtermelő — és Kereskedelmi Kft.-nál
 Budapest, II., Hadapród-u. 9.

KÉRJEN TERMELESI TÁJÉKOZTATÓT ÉS ÁRJEGYZÉKET!

MONARCH-DARÁLÓ
 és különféle daráló-kövek, valamint mindenféle gazdasági és műszaki cikkek legelőnyösebb beszerzési forrása
KEMÉNY MANÓ
 műszaki üzlet 116
 Budapest, V., Akadémia-u. 21.

„Sumac“
 „méznád edescirok vetőmag“
 Szavatolt fajtisza és fajazonos minőség 92% csiraképes
 Ára kilónként 10- P
 10 kilón felül 9- P
 100 kilón f. l. l. megállapítás szerint.
 Csomagolás önlétségi áron, rendelések sorrendjében utánvét mellett küldi régi termelő.
KRAJCSOVICH LAJOS
 képviseltet gazda
HAGYKATA, tel.: 53.
 Vigyázat!
 Szepesvári vidékeiről sok elfajzott, keresztelt mag kerül forgalomba. 228

„REKORD“ egytemes ÓRLÓGÉP
 raktárra beérkezett
 Egyéb gazdaságban szükséges szerszámok és eszközök beszerzéséhez
Serő Sándor műszaki nagykereskedésében
 Budapest, VI., Órta 21. 179. Telefon: 315-172

Engedélyezett Gyapjútát megfonja megfesti
Sárándy Lajos
 Budapest, VIII., Lóczy Imre-u. 1.
 Telefon: 183 748

Csepog az istállója?
 A szabadalmazott motorosküllő **„Autoventor“** fojtószellőztető
szárassza és páramentessé Malacfiasztatónál
 ököb, tehén, ló, birkaistállókban egyaránt bevált.
Vodas Mihály okl. mérnök
 hűtő- és szellőztetőberendezések vállalatja
 Budapest, VI., Benczúr-utca 3. Telefon: 220-051

Gőzeke
 20-as Fowler, ekével,
 kocsival, lajtkokkal,
 henger, borona, eladó.
Kolozsvár, Postafiók 19.

Eladó birtokok: Alkalmi vétel!
 300 holdas alföldi jó birtok, megfelelő gazd. épülettel, szántó, hold vetéssel, elő és holt gazdag felszereléssel, terménnyel, sok takarmánnyal, vasút, műút, nagyközség mellett, háziközlelésből, családi okokból jutányos áron eladó. Csakis igazoltan tőkeerős mezőgazdának.
 Zalában csodaszép 300 holdas úrbirtok, vadászakkal, csodagyümölcsösökkel, ősfenyőerdővel, nemes nagyvad-állományokkal, elő-holt felszereléssel, kizárólag háziközlelésből.
 Dunántúl 330 hold ipari kitűnő birtok, fővonalon, hatszobás úrilakkal, gazd. épületekkel, vasút mellett, 800.000.
 Fejér m. 70 hold jó föld, a községben lakóházzal, fővonalon, vasút mellett, jutányosan.
 Nógrádban 150 hold községben, nagy, kitűnő gyümölcsösökkel, ötszobás lakóház, gazd. épület.
 Dobozban körletében 600 holdas prima birtok, kitűnő épületekkel, cserébe hasonló jóért, nagyobbért, ráfizetéssel.
 Ugyanott nagy urasági kúria, nyolc szobával, berendezéssel, ősparkban, nagy melléképületekkel, hozzá 20 hold prima szántó 300.000 P.
 Dunántúl 400 kat. hold, vasút, község mellett, gazdasági épületekkel, erdővel.
 Zalában 100 holdas, vasút, köztúlnál, épületekkel. Ezenkívül sok kisebb-nagyobb birtok és kisebb, jó birtokok kaphatók, úgyszintén szőlőbirtokok is.
FIGYELEM!!! Hazánk legnagyobb gyümölcsöse hosszú időre olcsón berbevehető. Szükséges tőke egymillió.
Ferenc-kr. 24. HARRACH Tel.: 385-112.

Lópokrócok t a k a r ó k kötöttárak
Aranytex
 Budapest, IX., Horváth István-ter. 11 (volt Vankó utca)

Juhtejet
 minden menüviségben átveszünk és azt a helyszínen dolgozzuk fel. A tejtermékek legjobban áron való átvételét biztosítjuk. Ajánlatokat
STAUFFER ÉS FIAI R.-T.
 Központi iroda, **SOPRON** címre kérünk.

RHODE-ISLAND-SUSSEX
naposcsibe és tenyésztőjás előjegyezhető!
 Kérjük meg, veddünk, hogy már most biztosítsuk naposcsibe szülőket március-április-április szállításra.
Dr. Szüllő Árpád és Társa
 törzskönyvelő, államilag ellenőrzött baromfi-telep
BALATONALIGA
 Telef. a: Balatonaliga 16.

Lótrágyát
 vagonfélben arányos értékű
szalmáért cserélek.
 Szállítás költségeit vállalom.
 Sürgős ajánlatot kér:
Zalay Arthur
 Budapest, X., Hölgy-u. 15.
 Telefon: 348-134

Erdőgondnoki állás: 1944. évi április hó level betöltésére kerül egy vezető erdőtisztai állás a Dunántúlon fekvő körülbelül 14.000 kat. hold kiterjedésű, Draskovich Iván gróf tulajdonát képező erdőbirtokán, Seilye, Baranya megyei székhellyel. Megkívánatuk akadémiai végzettség, elsőrendű referenciák értékes lombozók kitermelése és értékesítése, valamint erdőgondozás terén szerzett gyakorlatról. A magyar nyelv tökéletes bírása mellett a német nyelv bírása szóban és írásban is kívánatos. Miután az adminisztrációs munkák ezen tisztán sikeresen csak csekély feladatok megterhelését jelentenek, munkabíró, jó egészségben lévő nyugdíjasok is számba jöhetnek. Ajánlatok fényképpel felszerelve és részletes curriculum vitae megadásával
gróf Draskovich Iván
 SELLYE, Baranya megye címre nyújtandók be.

Biztosítsuk növényállataink erőteljes csontfejlődését és óvjuk kifejlődött használlataink csontállományát csontbetegségektől. E célra legalkalmasabb a

DOROGI SZÉNSAVAS TAKARMÁNYMÉSZ
 amely 88%-ot meghaladó tisztasági fokkal bír, őrlési finomsága pedig legelsőrendű. Gyártja: a Salgótarjáni Közvetlen Állami R.-T. dorogi műzstelepe. Központi eladási iroda: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 128-284. Ügyeljenek a „DOROGI“ névre!

AM 54-İK ÉVFOLYAM.

krócok a rók kötöttárak

nytex

hitejet

FFER ÉS FIAI R.-T.

OD-SÜSSEX

ibe és tenyésztojas

Dr. Szülő Árpád és Társa

BALATONALIGA

ágyát

szalmáért cserélek.

tségeit vállalom.

atot kér:

alay Arthur

gondnoki

1944. évi április hó level

szontfejjőzést és

MÁNYMÉSZ

flonomsága pedig 1600

ám. Telefon: 129-284

ALLATOK

RAB-KÖNYVÍRÁSI ÉRTÉKELŐ... 1942/23-ik évi legmagasabb...

TÁRKA... 1943/23-ik évi...

KIT... 1943/23-ik évi...

MANGALICA

tenyésztés... 1943/23-ik évi...

MASANTENÉSZKÖR... 1943/23-ik évi...

DR. HALÁPI János... 1943/23-ik évi...

TELJÉR

szimmenteli bikák... 1943/23-ik évi...

VENNÉR... 1943/23-ik évi...

FEJÉRTÁRAN... 1943/23-ik évi...

Nagytejű

magasan hasas és frise borjas... 1943/23-ik évi...

URADALMAK

Járműörök, beállított... 1943/23-ik évi...

VEGYESEK

ELYLLALOK... 1943/23-ik évi...

GAZDASÁGI

GAZDASÁGI munkát vállalkozó... 1943/23-ik évi...

VÁLLALOK

VÁLLALOK... 1943/23-ik évi...

MEZŐGAZDASÁGI

MEZŐGAZDASÁGI munkát vállalkozó... 1943/23-ik évi...

segéd-tiszt

Nagyobb gazdaságba akadémiát végzett, nőtlen

írnok

lehetőleg azonnali legkésőbb március 1-ig be lépésre

kerestetik

Írásbeli ajánlatok bizonyítványokkal

MUNKAVÁLLALÓK

MUNKAVÁLLALÓK... 1943/23-ik évi...

TEJFÁT

TEJFÁT... 1943/23-ik évi...

TEGLAÉRTÉS

TEGLAÉRTÉS... 1943/23-ik évi...

SERTÉSHÉZALÁSHOZ

SERTÉSHÉZALÁSHOZ... 1943/23-ik évi...

ELADÁS

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

ELADÁS... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TRÁGYÁT... 1943/23-ik évi...

TÖRÖTT GÉPRÉSZES... 1943/23-ik évi...

LANOS és SZÉKELY... 1943/23-ik évi...

BUDAPEST... 1943/23-ik évi...

TERMELÉSI SZERZŐDÉSEKET KÖTÜNK:

Borsókra: expressz, velő, kifejtőborsókra... 1943/23-ik évi...

SCHULLER JENŐ ÉS IMRE MAGTERMELŐK

BUDAPEST, V., SZÉCHENYI-RAKPART 7. TELEFON: 327-571.

Nem szükséges kiigénylési eljárást indítani

az eredeti belga-gyártmányú AGRIBOP IV. B-jelű KALAPÁCSOSŐRLŐ

beszerzéséhez, mely 16 kalapácsos, 18-22 lóerőt igényel, teljesítménye óránként 1000-2000 kg. Erős tartós felépítés, súlya 800 kg. Bőséges tartalékalkatrészei ellátva

raktárról szállítja:

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 29. sz.

Szerződéses termelésre

fajtaborsókat, babokat, mindenféle kertmagvakat, takarmánymagvakat, kétévesekre dugványt adok. Vetőmagot kamatmentesen és hérmertve szállítom.

KISS ERNŐ
vetőmagtermelő
SIÓFOK, postafiók 2.

Vezető-főkertész

képzett és kertész-segédék
400 holdas gyümölcsösbe magas fizetéssel felvételt adok. Nőtlenek előnyben. Pusztaföldesorsói gazdaság, u. Zsambék.

Selector

alig használt Emag Superior, vasrámas, golyós, 24 HP, 220/380 váltó, áramú új villanymotorral, eladó.

Medicago

32 kalapácsos, ciklon nélkül, eladó.

Kolozsvár, Postafiók 19.

KISVASUTI

használt SÍNEKET és felszerelési tárgyakat legmagasabb áron VÁSÁROLJA Mezől, Bányá, Iparvasutak és Általános Gépgyári R.-t. Ezerlét: Orenstein és Koppel Magyar R.-t. BUDAPEST, VI., Vilmos császártól 31. sz.

Bérben cserzés és festés

LEOPOLD ADOLF

FINOM BÖRGYÁRA K. F. T.
TATA-TÓVÁROS

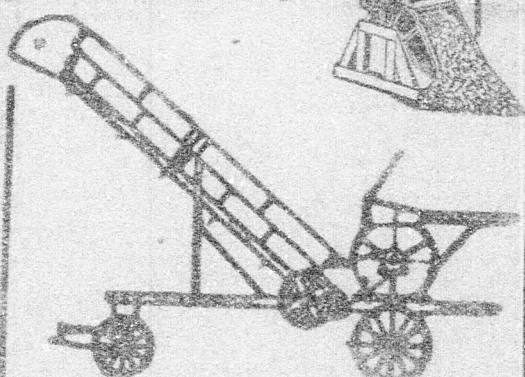
Szarvas- és szőrök finom posztószőrő kikészítése. Mindennemű vadbőrök szomszár. Bőr ruha, kesztyű és bőrcellókra stb. kikészítése elvállaltatnak. Amennyiben sülyt helyez a valódi sámschczerzésre és a tökéletes festésre, forduljon bizalommal az ország ezen egyik legrégibb börgyárához.

Sumac méznádmag

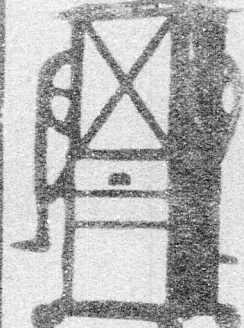
fajtisza, keverékmentes, uradalmi termésk, prima csiraképeségű kg-ként 7 pengőért kapható. Csomagolás önköltségi árban. A megrendelések sorrendjében utánvétellel szállítja.

Lévai Henrik urad. főszámvevő
Budapest, Aradi-u. 21. III., 23. sz.

Univerzális szítógépek
elevátorral és elevátor nélkül, víz, szél és lég. Rákapatok.

Készíték szőlő gép- és kézilajtásos szőlő, szalma, len, olajok.

SAJTOLÓKAT

mely könnyebben, gyorsabban, súlyosabb bálákat sajtol az eddigieknél. Gyártok barnaszén-generátorokat.

BARTKO GYÖRGY
GÉPÜZEMÉ
Budapest, XIII., Szegedi-út 48.
Telefon: 488-374.

FAG GÖLYÖCSAPÁGY-KEPVISELET
MÉSZ ÉS YÁRMA
BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-UTCA 22
BUDAPEST, VIII., MÁTYÁS-UTCA 22

Uradalmak figyelmébe ajánlom az Erdélyi tiszta-gyapjútakarókat

darabonként 350-tól 546-ig - P-ig utánvétellel. Kenderakarók páronként 140-170 pengő. Méret 140x180 cm

Halmann Zoltán textilkereskedő
Rákospalota, Kolozsvár-utca 46.

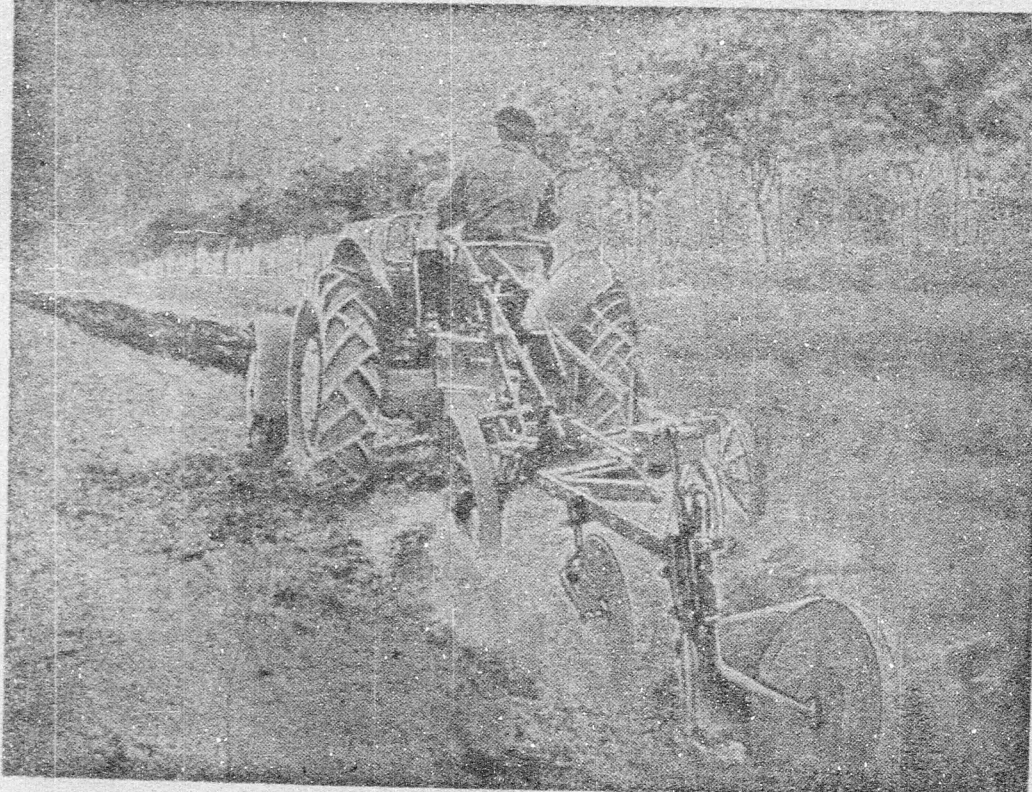
Felhívás szerződéses magtermelésre!

Kibehelyez szerződéses alapon mindeu nagyságú területre

előző-
vitória- és
expresszborsókat,
fajta-
és ötékezési babokat.

Mindenféle takarmány- és konyhakerti magot is. Vetőmagot kölcsön adom! Előnyös bonyolítás! Export.

PÖHL HENRIK magtermelő,
Budapest, IV., Váci-utca 56/58. Tel.: 181-453, 387-174.

AZ ÚJ 20-25 LE

RABA

MINDENES TRAKTOR

Kisebb gazdaságok egyetemes munkagépe. Uradalmak könnyű talajművelő- és vontatógépe, nagyteljesítményű kaszáló- és kapálógép, vontatja és üzemben tartja a nagyobb cséplőgépeket is.

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T.

KÖZPONTI IRODA ÉS MINTARAKTÁR: BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 12. TEL.: 125-210

»Pátria» Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság nyomása, Budapest, IX. kerület, Ollóút 25. szám (Köztelek) — 440378 — Felelős vezető: Wessely Károly